

Handläggare
Bengt Staf
Telefon: 08-508 318 13**Till**
Kulturnämnden

Anmälningsärende

Redovisning av Kulturskolans Våga Visa-observationer under läsåret 2012-2013

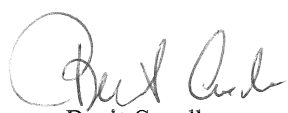
Sammanfattning

Kulturskolan Stockholm deltar sedan 2009 tillsammans med sju andra kommuner i utvärderingssamarbetet Våga Visa. I samverkan med Ekerö, Huddinge, Järfälla, Nacka, Tyresö, Värmdö och Upplands-Väsby genomförs observationer och kundundersökningar i musik- och kulturskolor. I detta ärende redovisas resultat från de fyra Våga Visa-observationer som genomfördes i Kulturskolan under hösten 2012 och våren 2013.

Observationsrapporterna visar att verksamheten i de observerade enheterna håller en god kvalitet eller mycket god kvalitet på de allra flesta områden. De styrkor som identifierats visar att det finns lite olika profilering av verksamheten i de olika enheterna, vilket bidrar till den bredd i utbudet som är ett av Kulturskolans kännetecken.

Inom förbättringsområdena går det att identifiera några områden som är gemensamma för alla de observerade enheterna, bl.a. information till och samverkan med föräldrar samt dokumentation och uppföljning av elevernas utveckling.

Våga Visa-observationer genomförs i en till två av Kulturskolans enheter varje termin. Framöver kommer observationsrapporterna och enhetschefernas kommentarer att redovisas som anmälningsärenden till kulturnämnden löpande varje halvår.

Kulturförvaltningen
KulturskolanDrottninggatan 30
Box 161 13
103 22 Stockholm
Telefon 08-508 318 13
bengt.staf@stockholm.se
www.stockholm.se/kulturskolan
Berit Svedberg
Kulturdirektör
Marion Hauge Lindberg
Kulturskolechef

Ärendet

Under läsåret 2012-13 har fyra enheter i Kulturskolan Stockholm observerats. Observationsrapporter har överlämnats vid två tillfällen. I januari 2013 överlämnades rapporterna för Resurscentret och Kungsholmen/Norrmalm/Östermalm. I maj 2013 överlämnades rapporterna för Enskede-Årsta/Skarpnäck och Farsta/Vantör/Älvsjö.

I följande avsnitt redovisas den sammanfattande slutsats som de olika observatörslagen skrivit om varje enhet och exempel på de starka sidor och förbättringsområden som lyfts fram i respektive rapport. Rapporterna i sin helhet och kommentarer i form av en åtgärdsplan från respektive enhetschef finns som bilagor till ärendet.

Resurscentrum

Observatörernas sammanfattande slutsats om enheten

Resurscentret bedriver efter sina förutsättningar en mycket väl fungerande verksamhet för barn och unga mellan 6 och 22 år. Det första besökaren möts av är den positiva atmosfär som råder mellan personal, elever och föräldrar. Eleverna är positiva och visar stor respekt för sina kamrater i de grupper de deltar. Personalen är mycket engagerad i uppdraget.

Lokalernas nuvarande utformning är väl anpassad för verksamheten och för elevernas tillgänglighet. I förändringen av lokalerna har hänsyn tagits till elevernas funktionsnedsättningar.

Inför E-tjänstens införande hösten 2012 fanns en oro hos pedagogerna för elevens placering i lämplig grupp, eftersom det tidigare systemet med verksamhetsbesök togs bort.

Pedagogerna känner sina grupper och elever väl och tack vare det goda samarbetet och flexibiliteten mellan pedagogerna får eleverna plats i rätt grupp. Pedagogernas professionalitet kan uttryckas med citatet: "När problem uppstår i undervisningssammanhang löser vi dessa, så för det oss också framåt i vår egna konstnärliga utveckling."

Enhetens starka sidor

Samarbetet mellan pedagoger och enhetschef

Respekt i hela organisationen

Anpassade och lämpliga lokaler

Resurscentrets uppdrag som stödfunktion till hela kulturskolan,

Enhetens förbättringsområden

Information till föräldrar

Dokumentation av elevärenden

Nätverksträffar

Samarbete med enheten Kungsholmen

Kungsholmen/Norrmalm/Östermalm

Observatörernas sammanfattande slutsats om enheten

Enheten på Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm är en mycket väl fungerande enhet inom Kulturskolan Stockholm. Den är väl etablerad med bra lokaler, välutbildad personal och ett fungerande administrativt stöd. Det finns en stark tradition inom alla kulturdelar och både ledning och personal är mycket engagerade i verksamheten. Enheten har även en mycket stor ensembleverksamhet som gör det möjligt att, även som relativ nybörjare, få ta del av gemensamt musicerande. Både styrkan att tillhöra en stor organisation och svagheten att göra detsamma, syns tydligt.

Lärarna uttrycker en stark önskan om en mer visionär och kreativ syn på verksamhetsutvecklingen, där man mer kan fokusera på kvalitet – något som, som vi upplever det, lärarna anser motverkas av trögheten i den stora organisationen. De positiva effekterna av att tillhöra en stor organisation ska inte underskattas, med t.ex. införandet av e-tjänsten vid anmälan som ett exempel. Detsamma gäller marknadsföringsmaterialet som kan hålla en enhetlig utformning och en tydlig avsändare. Ledningen har en hög ambitionsnivå vad gäller informationsdelen och man försöker vara lyhörd för varje medarbetares åsikter, vilket kommer fram i intervjuer med lärarna. Vårt samlade intryck är att vi observerat en ambitiös verksamhet med mycket hög nivå och kvalitet på undervisning och kulturutövande.

Enhetens starka sidor

Väl formulerade och presenterade mål för verksamheten – bland annat genom tydliga ämnesplaner

Genomgående lustfyllt lärande med möjligheter till samarbete mellan konstarter

En komplett ensembleverksamhet på alla nivåer för musikelever

Goda möjligheter för eleverna att kunna utvecklas i sin egen takt och kunna påverka sin situation och sitt eget lärande - bland annat genom KAP-programmet

Enhetens förbättringsområden

Avsätta ännu mer tid för värdegrundsarbete exempelvis genusfrågor

I verksamheten levande styrdokument som hanterar värdegrund

Dokumentation och uppföljning av verksamhet

CÄL (centrala ämneslag), de som ej fungerar bra, företrädesvis de stora grupperingarna

Enskede-Årsta/Skarpnäck

Observatörernas sammanfattande slutsats om enheten

Under våra observationer möter vi en enhet där kulturskolans ledord lust, delaktighet och utveckling syns i den dagliga verksamheten. Pedagogerna är engagerade, entusiasmerande och kompetenta. De arbetar för att eleverna ska utvecklas och känna gemenskap och glädje. Enheten strävar efter att alla ska känna sig välkomna. Elevunderlaget och upptagningsområdets struktur utmanar att tänka nytt och anpassat för att nå elever, som inte har kulturskolan som ett naturligt val. Satsningarna på cirkus, streetdance och att utveckla musikundervisningen för yngre barn är exempel på hur enheten arbetar för att bredda utbudet och bli en kulturskola för alla. Elever med funktionshinder ska inkluderas i undervisningen och pedagogerna erbjuder utbildning samt hjälp och stöd för att undervisa dessa elever.

För de elever som vill satsa extra erbjuder KAP en möjlighet till fördjupning. Programmet är populärt. Medarbetarna visar stort engagemang i genusarbetet. E-tjänsten, ett digitalt verktyg där föräldrar ansöker om plats i Kulturskolan, har införts för att öka tillgängligheten. Uppföljning av elevers resultat och utveckling görs olika av pedagogerna. Det av Kulturskolan Stockholm framtagna "Förväntansdokumentet" används inte i denna enhet. Ämnesplaner finns presenterade på hemsidan men används inte regelbundet.

Verksamheten har stor geografisk spridning. En stor del av verksamheten sker i "Blå huset" i Bagarmossen. Där möts besökarna av en varm atmosfär och lokaler som är anpassade efter de olika verksamheterna, men många av rummen är väl små med tanke på att all undervisning sker i grupp. I Årsta och Kärrtorp finns välutrustade teaterlokaler, men musikrummen är små även här. Många av instrumenten är gamla och slitna. Kontakten med föräldrar sker inte regelbundet i form av månadsbrev eller liknande. Kulturskolans broschyrer finns bara på svenska. Någon elev/föräldraenkät genomförs inte heller regelbundet.

Kompetensutvecklingen erbjuds i tre nivåer, varav den individuella inte prioriteras. I budgeten finns heller inte pengar avsatta för den. Enhetens ledning uppfattas av medarbetarna som positiv och bidragande till god stämning och tillåtande klimat. Öppenheten och det goda samarbetet mellan lärarna gör det lätt att arbeta ämnesövergripande.

Enhetens starka sidor

Stort engagemang i arbetet att vara en kulturskola för alla. Stora möjligheter för eleverna att få arbeta tillsammans över ämnesgränserna. Lärarna är lyhörda för elevernas önskemål.

Bra samarbetsklimat mellan ledning och medarbetare och mellan lärarna.

Enhetens förbättringsområden

Det förekommer ingen enhetlig dokumentation av undervisningen.
Många instrument är gamla och slitna.
Kurskatalogen och välkomstbrevet finns bara på svenska
Utrymmet för pedagogiska diskussioner behöver prioriteras

Farsta/Vantör/Älvsjö

Observatörernas sammanfattande slutsats om enheten

Enheten har en stark tradition inom framför allt blåsundervisning/orkesterverksamhet och det är någonting som ledningen medvetet fortsätter att förvalta. Även inom musikal/teaterverksamheten, där det länge har funnits en väl fungerande verksamhet, värnar man om att låta den fortsätta intakt. Det finns ett stort engagemang hos både ledning och lärare.

Ledningen lägger en stor vikt vid att få alla medarbetare att känna delaktighet och inflytande över sitt arbete; samtidigt har man hela tiden elevernas bästa för ögonen. Trots vissa problem med bl.a. införandet av e-tjänsten, lokaler som inte är fullt adekvata för undervisning och den starka fokuseringen på elevantalet, som flera lärare anser hämma elevernas progressionstakt och i förlängningen elevernas resultat, bedriver man en bred, god och väl fungerande verksamhet för eleverna i området.

Enhetens starka sidor

Verksamhetens bredd bl.a. blåsorkesterverksamheten
Samarbeten inom kollegiet
Elevernas möjligheter till framträdanden
Ett informellt elevinflytande

Enhetens förbättringsområden

Förankra värdegrundsarbete hos medarbetarna
Dokumentation av elevernas utveckling
Arbetsmiljön i vissa undervisningslokaler
Konkret handlingsplan angående föräldramedverkan

Bilagor

- Observationsrapporter för Kulturskolans enheter Resurscentrum, Kungsholmen/Norrmalm/Östermalm, Enskede-Årsta/Skarpnäck och Farsta/Vantör/Älvsjö
- Kommentarer från enhetscheferna med beskrivning av enhetens åtgärder.

**Kulturskolan Stockholm
Enskede-Årsta/Skarpnäck**

Stockholms kommun

Jan Holmgren, Järfälla
Margareta Rinnbäck, Järfälla
Inga Seidlitz, Nacka

V 10-11, 2013

Innehållsförteckning

Våga Visa	3
Fakta om enheten	4
Typ av skola	4
Ledning	4
Organisation	4
Observationens metod	5
Sammanfattande slutsats om enheten.....	5
Skolans starka sidor	6
Skolans förbättringsområden	6
Målområden	7
Normer och värden	7
Utveckling, lärande och konstnärligt skapande	9
Elevernas inflytande och ansvar	13
Styrning och ledning	14
Referenser	16

VÅGA VISA

Hösten 2008 startade ett arbete för att utveckla observationer för musik- och kulturskolor, där Ekerö, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö deltar. Utvecklingsarbetet har skett i samarbete med Sveriges musik- och kulturskola, SMOK.

VÅGA VISA ska:

- ske utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte
- ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- bidra till ökad måluppfyllelse

Observationerna avser den frivilliga delen av verksamheten i musik- och kulturskolor.

Metoden

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med elever, personal och skolläda. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metod styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Metodboken*

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fyra områden

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning

* Metodbok och mer information finns på www.nacka.se/vagavisa

Fakta om enheten

Typ av skola

Kulturskolan Stockholm är Europas största kulturskola och finns runt om i hela staden. Verksamheten erbjuder konstnärligt skapande på fritiden för barn och unga mellan 6 och 22 år skrivna i Stockholms stad. Kulturskolan har både kortare och längre kurser. Terminskurserna kostar 500-900 kr, beroende på ämne och lektionstid, och innefattar minst 12 lektionstillfällen per termin. Kulturskolan Stockholm är en kommunal verksamhet, vilket innebär att politiker ger mål och inriktning. Undervisningen bedrivs i åtta mindre enheter, där enheten Enskede-Årsta/Skarpnäck är den som observeras i detta dokument. Till enheten hör Kulturskolans Resurscenter för barn och unga med funktionsnedsättning, men den delen ingår inte i observationen.

Ledning

Enheten leds av en enhetschef och en biträdande enhetschef. Båda är heltidsanställda och ansvarar förutom för enheten också för Kulturskolans Resurscentrum. Verksamheten har tre enhetsassistenter på sammanlagt 100 %. De stödjer chefer och personal administrativt. Enhetschefen ingår tillsammans med Kulturskolans övriga nio enhetschefer i en styrgrupp som leds av Kulturskolan Stockholms chef.

Organisation

Enheten Enskede-Årsta/Skarpnäck har ca 2000 elever. Nära dubbelt så många flickor som pojkar deltar i verksamheten, jämnast är könsfördelningen i musikämnet. Verksamheten bedrivs i Kulturskolans egna lokaler i Bagarmossen, Kärrtorp och Årsta, i nio olika grundskolor, samt i kulturhuset i Skarpnäck. Enhetens expedition finns i "Blå huset" i Bagarmossen. Undervisningen omfattar bild och form, cirkus, dans, musik och teater. Elevfördelningen i de olika ämnena är, musik och sång 672, dans och cirkus 563, teater och musical 544, konst och media 95 och orkester ensemble 55. Dessutom deltar 43 elever i Kulturskolans Avancerade Program, KAP.

Antalet lärare i enheten är 30 personer, varav fyra arbetar heltid i enheten och nio även arbetar i andra enheter. Till enheten hör tre teaterassistenter vilkas huvudsakliga uppgift är att tillhandahålla kostym och teknik till föreställningar. Enheten är också ansvarig för Kulturskolans gemensamma vikariepool, chaufför och bil. All personal i Kulturskolan Stockholm har inplanerad mötestid på onsdagar, och varje enhet har ett eget kalendarium där vissa onsdagar är avsatta för gemensamma centrala möten.

Observationens metod

Observationerna har ägt rum under veckorna 10 och 11. Vi har besökt drygt 40 lektioner fördelade på alla ämnesområden, en teaterföreställning samt deltagit i en arbetsplatsträff, APT. Intervjuer har genomförts med enhetschef, biträdande enhetschef och 11 lärare. I samband med verksamhetsbesöken har vi samtalat med de flesta anställda. Vi har intervjuat ca 15 elever. De intervjuade har valts ut slumpvis. Vi har tagit del av Kulturskolans verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, organisationsplan, hemsida och broschyrer.

Sammanfattande slutsats om enheten

Under våra observationer möter vi en enhet där kulturskolans ledord lust, delaktighet och utveckling syns i den dagliga verksamheten. Pedagogerna är engagerade, entusiasmerande och kompetenta. De arbetar för att eleverna ska utvecklas och känna gemenskap och glädje.

Enheten strävar efter att alla ska känna sig välkomna. Elevunderlaget och upptagningsområdets struktur utmanar att tänka nytt och anpassat för att nå elever, som inte har kulturskolan som ett naturligt val. Satsningarna på cirkus, streetdance och att utveckla musikundervisningen för yngre barn är exempel på hur enheten arbetar för att bredda utbudet och bli en kulturskola för alla. Elever med funktionshinder ska inkluderas i undervisningen och pedagogerna erbjuder utbildning samt hjälp och stöd för att undervisa dessa elever. För de elever som vill satsa extra erbjuder KAP en möjlighet till fördjupning. Programmet är populärt. Medarbetarna visar stort engagemang i genusarbetet. E-tjänsten, ett digitalt verktyg där föräldrar ansöker om plats i Kulturskolan, har införts för att öka tillgängligheten.

Uppföljning av elevers resultat och utveckling görs olika av pedagogerna. Det av Kulturskolan Stockholm framtagna "Förväntansdokumentet" används inte i denna enhet. Ämnesplaner finns presenterade på hemsidan men används inte regelbundet.

Verksamheten har stor geografisk spridning. En stor del av verksamheten sker i "Blå huset" i Bagarmossen. Där möts besökarna av en varm atmosfär och lokaler som är anpassade efter de olika verksamheterna, men många av rummen är väl små med tanke på att all undervisning sker i grupp. I Årsta och Kärrtorp finns välutrustade teaterlokaler, men musikrummen är små även här. Många av instrumenten är gamla och slitna.

Kontakten med föräldrar sker inte regelbundet i form av månadsbrev eller liknande. Kulturskolans broschyrer finns bara på svenska. Någon elev/föräldraenkät genomförs inte heller regelbundet.

Kompetensutvecklingen erbjuds i tre nivåer, varav den individuella inte prioriteras. I budgeten finns heller inte pengar avsatta för den.

Enhetens ledning uppfattas av medarbetarna som positiv och bidragande till god stämning och tillåtande klimat. Öppenheten och det goda samarbetet mellan lärarna gör det lätt att arbeta ämnesövergripande.

Skolans starka sidor

Normer och värden

Stort engagemang i arbetet att vara en kulturskola för alla.
Respekt och öppenhet mellan lärare och elever.

sid 7, 11
sid 7

Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

Engagerade och kompetenta lärare.
Stora möjligheter för eleverna att få arbeta tillsammans över ämnesgränserna.
Stor geografisk spridning.
”Blå huset”

sid 9,10,11
sid 10
sid 11
sid 11

Elevers inflytande och ansvar

Lärarna är lyhörda för elevernas önskemål.

sid 13

Styrning och ledning

Bra samarbetsklimat mellan ledning och medarbetare och mellan lärarna.

sid 15

Skolans förbättringsområden

Utveckling och lärande

Det förekommer ingen enhetlig dokumentation av undervisningen.
Många instrument är gamla och slitna.

sid 11
sid 12

Elevers inflytande och ansvar

Ingen organiserad samverkan med föräldrarna.
Kurskatalogen och välkomstbrevet finns bara på svenska

sid 13
sid 14

Styrning och ledning

Den individuella kompetensutvecklingen är eftersatt.
Utrymmet för pedagogiska diskussioner behöver prioriteras

sid 15
sid 15

Målområden

Normer och värden

I detta avsnitt tar vi upp skolans medvetenhet gällande värdegrund. Hur pass medvetet arbetar hela skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling? Hur syns det arbetet?

Beskrivning

På Kulturskolan Stockholms hemsida står att ”nyckelorden i all verksamhet är *lust, delaktighet och utveckling*.” För att uppnå och förverkliga innehållet i nyckelorden arbetar enhetens lärare för att se varje elev, att lyssna på varje elev, att skapa en trygg miljö där alla elever vågar uttrycka sig samt att fånga upp elevers idéer och önskemål.

I kulturförvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015 läser vi att ”alla arbetsplatser ska präglas av jämställdhet och mångfald” och ”Stadens verksamheter ska kännetecknas av respekt och en insikt om alla människors lika värde”. Kulturförvaltningarna i Stockholm och Botkyrka samarbetar i ett projekt kallat ”Kultur och fritid för alla”. Syftet är att alla ska känna sig välkomna i verksamheterna. Projektet satsar på kompetensutveckling som fokuserar på mångfaldsfrågor och bemötande. Alla medarbetare i Kulturskolan deltar i en digital utbildning i diskrimineringsgrunderna.

Genom att samarbeta med grundskolorna, försöker Kulturskolan nå elever i områden där idag få barn och ungdomar söker sig till verksamheten. Eleverna i förskoleklass-åk 2 har bjudits in till workshops med bild, dans, teater och cirkus, och enhetens musiklärare har åkt runt i skolorna med en konsert för åk 3-5.

Enheten har en genuspilot som genomgått särskilda kurser. Vi deltar i en arbetsplatsträff, APT och där berörs genusarbetet vid flera tillfällen, trots att det inte står på agendan. Enhetschefen och lärarna har som mål att få en jämnare könsfördelning i alla ämnen. Att det nu finns två manliga teaterpedagoger har lett till att fler pojkar deltar i teatergrupperna. Ett annat exempel är en rockgrupp med bara tjejer. Fler yngre pojkar deltar i dans därför att lektionerna sker i Enskedefältets skola i anslutning till skoldagen. Även i Bagarmossen besöker vi en lektion i dansmix där hälften av eleverna är pojkar.

Lärare och elever möter varandra med respekt och öppenhet. I och utanför lektionssalarna hälsar pedagogerna på eleverna med namn. Vid vårt besök har det nyss varit lov och lärarna vi möter frågar eleverna hur de har haft det. När en elev är orolig för att ingen ska komma och möta henne, ringer läraren genast upp en förälder och reder ut det hela. I ”Blå huset” hälsar all personal på alla som kommer på besök.

Under en danslektion säger en elev att hon blir kallad ”pinne” av sina klasskamrater för att hon är smal. Läraren samtalar då med gruppen om att vi alla är olika, men bra som vi är, och att vi inte ska sätta namn på varandra. I en annan grupp börjar en elev prata illa om en person som inte finns

i rummet. Läraren avbryter genast och säger: ”Vi talar inte om någon som inte är här och kan försvara sig”.

Vi ser att lärare hjälper varandra i olika situationer, bland annat byter lärarna undervisningssal med varandra för att det gynnar den enes eller den andres undervisning bättre. I intervjuer betonar många lärare den goda stämningen i enheten och säger att de trivs med sina elever och med varandra. ”Cheferna är en del i trivseln och den goda stämningen”, säger flera lärare.

De lektioner vi besöker börjar och slutar på utsatt tid och de allra flesta elever kommer i tid.

Däremot får inte alltid pedagogerna information från föräldrarna om elever som är frånvarande.

Bedömning i text

Vi bedömer att det finns en klar och tydlig målsättning med värdegrundsarbetet, eftersom det naturligt diskuteras när personalen samlas. Även om inte alla är väl bekanta med de dokument där värdegrundsarbetet tas upp, så genomsyras ändå verksamheten av dessa värden. Enheten arbetar mycket målmedvetet med att nå grupper och områden som är underrepresenterade. Jämställdhetsarbetet är levande och lärarna visar ett stort engagemang i arbetet med att få en jämnare fördelning mellan pojkar och flickor i grupperna.

Enheten är uppfinningsrik i sina ansträngningar att nå nya grupper. Lärarna bjuder in till workshops och föreläsningar, samt gör skolbesök.

Enligt vår mening finns det stor respekt mellan elever och lärare. Stor tolerans och öppenhet finns också mellan lärarna och mellan lärare och ledning. Lärarna visar stor omsorg om sina elever och är måna om att skapa ett bra arbetsklimat i grupperna. När elever pratar om andra på ett negativt sätt reagerar lärarna och diskuterar varför vi inte ska behandla varandra så.

Enhetens ledning uppfattas av medarbetarna som positiv och bidragande till god stämning och tillåtande klimat. Öppenheten och det goda samarbetet mellan lärarna gör det lätt att arbeta tillsammans.

Bedömning enligt skala¹

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0										God kvalitet 3,0										Mycket god kvalitet 4,0												
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

SKALA :

- **4.0 MYCKET GOD KVALITET** – verksamheten uppvisar mycket goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt på de punkter som tas upp i metodboken.

- **3.0 GOD KVALITET** – verksamheten har i huvudsak god och jämn kvalitet med vissa förbättringsområden.
- **2.0 TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är i huvudsak tillfredsställande men har varierande kvalitet och/eller vissa brister.
- **1.0 EJ TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är utifrån metodbokens punkter inte tillfredsställande.

Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

I detta mer omfattande avsnitt beskrivs och bedöms graden av medvetenhet på skolan gällande områden såsom: mål och kursplaner, pedagogiska metoder, undervisningssituationen, hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande, samarbete och självständighet, hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar, dokumentation och uppföljning, framträdanden och utställningar samt den fysiska miljön.

Beskrivning

Det finns tydliga mål och ämnesplaner för undervisningen. De har utarbetats av de centrala ämneslagen, CÄL, och finns presenterade på hemsidan. Sedan ämnesplanerna skrevs har de inte uppdaterats, men de diskuteras i CÄL, menar de lärare vi intervjuar. De flesta säger att de använder dem för att någon gång emellanåt stämma av att alla moment kommer med. Som en lärare uttrycker det: ”eftersom vi själva utformat ämnesplanerna, är det ju så vi redan arbetar.” Ingen av de elever och föräldrar vi pratar med känner till ämnesplanerna.

IT är ett av skolans utvecklingsområden. Sju lärare har gått med i ett projekt för att utveckla IT i undervisningen och vara eldsjälar och förebilder för andra. På sikt är målet att alla lärare ska ha en IPAD eller Macbook. I några undervisningsrum finns fasta datorer och de lärare som deltar i projektet har fått egna bärbara datorer, men vi ser också lärare som använder sin privata utrustning. Blå huset i Bagarmossen har nyligen fått trådlöst internet. Flera lärare menar att om kulturskolan ska ligga i framkant behövs en webbstudio med inspelningsmöjligheter.

Alla lärare och elever har fri tillgång till den webbaserade undervisningssajten Playalong. Den utvecklas kontinuerligt, bland annat lägger en lärare varje vecka upp de bidrag som går till final i melodifestivalen. När två gitarrelever frågar läraren om han sett melodifestivalen, visar han hur de kan hitta musiken på Playalong, lyssna och lära sig ackorden. En teaterlärare filmar med IPAD när eleverna hittar på egna scener för att de ska kunna komma ihåg vad de gjorde till nästa gång och kunna arbeta vidare. Flera lärare använder YouTube och Spotify för att tillsammans med eleverna lyssna på musik som de ska spela eller sjunga. Kulturskolan Stockholm erbjuder också Online-kurser. Enligt lokalschemat erbjuder enheten cello online.

Några av de musklärare vi besöker gör eget undervisningsmaterial, andra använder spelbok, ofta i kombination med annat material. Vi ser att lärarna varierar undervisningssätt när de lär in nya stycken. Ofta utgår de från notbilden. Andra gånger använder läraren tabulatur, skriver tonernas namn eller arbetar gehörsbaserat.

Vi ser att de lektioner vi besöker är förberedda. Allt material som behövs för undervisningen finns på plats och lärarna har planerat lektionsinnehållet. För att skapa lugn och koncentration i större grupper, börjar ofta lärarna med att samla eleverna i ring på golvet. I mindre grupper börjar de med lite småprat för att få ett avspänt inlärningsklimat. En danslärare som vi besöker, säger att hon väntar på en livlig och lite stökig grupp. Därför låter hon eleverna vänta utanför och dansar sedan in tillsammans med dem, för att få en bra start på lektionen.

På musiklektionerna spelar lärarna ofta tillsammans med eleverna och vi märker att eleverna rycks med och njuter av musiken och rytmen. De arbetar också med uttrycket i musiken genom att fundera över tempo, färga ackord, spela argt osv. En lärare säger: ”Ni ska spela så att mamma och pappa vill dansa till.” Vi ser exempel på improvisation på både musik, teater och danslektionerna. En del dansgrupper arbetar med att göra egen koreografi. Danslärarna är aktiva tillsammans med eleverna, som förebilder och inspiration. Under en lektion i bild och form ser vi exempel på att läraren lyssnar på eleverna och uppmuntrar till eget skapande när de målar i akvarellteknik. En elev anser att bilden är klar. Det blev en regnbåge istället för en cirkel med komplementfärger. Eleven börjar på en ny bild och läraren uppmuntrar eleven i den nya uppgiften. Vi besöker en teaterlektion. Tanken är att eleverna för första gången ska öva en pjäs utan manus, men få elever kommer, så i stället för ett genomdrag av pjäsen lämnas eleverna själva för att göra en epilog. Efter ca 20 minuter spelas epilogen upp för läraren. Den blir en del av pjäsen.

Större delen av undervisningen sker i grupp och vi ser att elever ibland får vänta in andra som går långsammare framåt och att de inte får utmaningar på rätt nivå. Vi ser elever som får vänta på sin tur, medan läraren förklarar för en annan elev. En del lärare försöker lösa problemet genom att låta eleverna öva själva med hörlurar. Med den nya e-tjänsten väljer föräldrarna att anmäla sina barn till den grupp de tycker passar. Grupperna är indelade i tre nivåer: grundkurs, fortsättningskurs och avancerad kurs, samt efter ålder.

Vi upplever att musiklärarna försöker presentera olika typer av musik, men ofta anpassar sig efter vad eleverna vill spela. I dansmix arbetar lärarna med inslag från olika dansformer. Under en lektion i förberedande balett varierar musiken från klassiskt till pop, och när en elev undrar varför de dansar till en poplåt förklarar läraren att det går att dansa balett till all slags musik.

Undervisningen i alla ämnen sker huvudsakligen i grupp och det ger naturliga möjligheter för eleverna att samarbeta. Vi ser också många samarbeten över ämnesgränserna. I en teatergrupp vi besöker är två pianoelever med och ackompanjerar, en annan samarbetar med en rockgrupp. Det förekommer också många samarbeten i samband med föreställningar, både inom enheten och i hela Kulturskolan Stockholm.

Eftersom enheten har så få stråk- och blåselever finns ingen traditionell orkesterverksamhet. När en förälder undrar om hans dotter kan få spela i orkester, ordnar läraren så att hon kan få göra det i en annan enhet. Däremot har enheten rockgrupper och flera lärare sätter ihop ensembler på sina respektive instrument.

Vi observerar att lärarna är noga med att gå igenom och förklara olika moment, för att eleverna succesivt skall få en ökad förståelse och bli mer och mer självständiga.

Ett av kulturskolans åtaganden i verksamhetsplanen är att elever med funktionsnedsättning fullt ut ska kunna delta i verksamheten. De ska i möjligaste mån erbjudas plats i närområdet och målsättningen är att arbeta mer inkluderande, något vi också ser exempel på. Genom resurscentret kan lärarna få stöd och handledning. Det har också lett till att fler är öppna för att ta emot elever med funktionshinder. Det finns även möjlighet att få mer lektionstid för elever med särskilda behov.

Enhetens verksamhet har stor geografisk spridning och finns på tretton olika platser i området för att nå så många elever som möjligt.

För elever som vill satsa lite mer finns Kulturskolans Avancerade Program, KAP. Dansfördjupning finns i Bagarmossen och flera av musikpedagogerna vi möter har KAP- elever. Enheten har sammanlagt 43 elever som deltar i programmet, flest i dans. KAP- teater erbjuds i Bromma och vid Medborgarplatsen.

Kulturskolan Stockholms enhetschefer har sammanställt ett ”Förväntansdokument”, som är tänkt att användas för att ge elever inflytande och möjlighet att påverka sitt lärande. De lärare vi intervjuar, säger att de inte använder dokumentet. De utvärderar istället på andra sätt, anpassat efter gruppstorlek och elevernas ålder. En lärare filmar alla föreställningar och tittar och diskuterar tillsammans med eleverna. En annan lärare använder en stund i slutet på varje lektion för att prata med eleverna om vad de lärt sig, vad som var bra och vad de kunde gjort annorlunda. Det finns inga organiserade utvecklingssamtal med elever och föräldrar. De lärare vi besöker för anteckningar i varierande grad om vad de gör på lektionerna.

Ett av kulturskolans åtaganden i kvalitetsgarantierna är att alla elever ska erbjudas möjlighet att framträda vid minst ett publikt arrangemang under läsåret. Vi ser att eleverna uppmuntras att delta i framträdanden redan första terminen. Skolans elever deltar både i mindre konserter och föreställningar i ”Blå huset” och i större evenemang runt om i staden, ibland i samarbete med andra enheter. De elever vi talar med säger att de får chansen att delta. En elev säger att ”det var nervöst men roligt”, en annan har fått ett erbjudande men tackat nej och säger ”kanske gör jag det nästa gång”. Bild och formeleverna har vernissage i slutet av vårterminen. Vi ser en teatergrupp inför publik spela *Den hemliga trädgården*. Teatergruppen om åtta elever har övat eller som deras lärare säger: ”lekt in pjäsen.” Eleverna har läst manus, sett på filmen med samma namn samt bearbetat texten tillsammans med sin lärare. Teaterassistenterna säger att eleverna varit med i att bestämma vilka kostymer de ska ha. Eleverna har varit delaktiga i valet av sånger, musik och koreografi. Publiken består av elever från närliggande skolor och läraren säger att det är ett sätt att visa ämnets innehåll och att locka nya elever till teatergruppen.

I ”Blå huset” i Bagarmossen är den fysiska miljön utformad för att passa de olika verksamheterna, men vi ser att många av rummen är trånga och sätter gränser för hur stora grupperna kan vara. Det är också något som många lärare säger. Vid en danslektion med äldre elever tvekar de ibland att ta ut rörelserna för att inte stöta till varandra. Teaterassistenterna tar

också upp bristen på förråd, som gör att de ibland måste göra sig av med saker som skulle kunna komma till användning igen. Bild och formundervisningen sker i en närliggande lokal. I Årsta finns en utrustad teaterlokal och två musikrum. När vi besöker lokalerna pågår ingen musikundervisning, men lärare vi intervjuar säger att isoleringen mellan rummen är dålig. Cirkus erbjuds i Kulturhuset i Skarpnäck. Det är inte Kulturskolans egna lokaler och det blir ibland problem när annan verksamhet krockar med undervisningen. Enheten har en deltidsanställd tekniker, som bland annat sköter ljus och ljud vid föreställningarna. Lärarna säger att många instrument är gamla och slitna. Kulturskolan har ett centralt instrumentförråd, men lärarna upplever att det är krångligt och går långsamt att få instrument lagade eller utbytta. Även notbiblioteket är centraliserat.

Bedömning i text

Kulturskolan Stockholm har väl utarbetade ämnesplaner. De används inte kontinuerligt, men vi anser att processen att ta fram dem och att tydliggöra arbetsinnehållet har varit viktigt.

Vi bedömer att arbetet med att utveckla IT-användningen i undervisningen är på god väg. Lärarna är intresserade och vill lära mer.

Det råder en mycket god stämning på lektionerna. Lärarna, som är väl förberedda, visar stort engagemang för undervisningen och eleverna. De arbetar aktivt för att skapa ett gynnsamt inlärningsklimat, något vi ser av exemplen vi nämnt. Förhållandet mellan elever och lärare är trevligt och lättsamt. De är kompetenta och behärskar sina ämnen väl.

Vi ser mycket glädje och lust hos eleverna. De flesta musiklektioner vi besöker genomsyras av musicerande, t ex genom att lärare spelar tillsammans med sina elever. Lärarna är lyhörda för vad eleverna vill spela och det ser vi som positivt. De försöker också presentera olika genrer även om det inte alltid är lätt att utmana eleverna att prova nytt i en frivillig verksamhet. Danslärarna är inspirerande genom att vara aktiva i undervisningssituationen. Vi bedömer inte att alla musikelever får utmaningar på rätt nivå när de spelar i grupp. Eftersom det i den nya e-tjänsten inte är läraren som gör den pedagogiska bedömningen av vilken grupp eleven ska ingå i, blir grupperna ibland väl ojämna.

Vi anser att det är mycket positivt att enheten arbetar inkluderande med elever med funktionshinder. Stödet från resurscentrets lärare är betydelsefullt.

Förväntansdokumentet används i begränsad omfattning om överhuvudtaget. Vår bedömning är att dokumentet är enkelt och lätt att förstå för elever samt ett instrument som ger elever inflytande och ansvar med stigande kunskap, förmåga och ålder. Om eleven tidigt lär sig att sätta upp mål, menar vi att det engagerar och sporrar till fortsatt inlärnin

Enheten har en väl utbyggd utåtriktad verksamhet. Alla elever får möjlighet att framträda, men pedagogerna respekterar också dem som inte vill vara med. Engagemanget i den teaterföreställning vi ser är fantastiskt både vad gäller att spela teater och att musicera. Lärare och

elever visar hur de samtidigt lyckas samarbeta och ha roligt. Eleverna blommar ut i sina roller och de är goda förebilder för andra teater elever.

Miljön i ”Blå huset” är trivsamt men något sliten. Rummen är väl anpassade efter de olika verksamheterna, men i många fall så trånga att det är ett hinder i undervisningen. Detsamma gäller för musikrummen i Årsta som är minimala och lyhörda.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Elevernas inflytande och ansvar

Detta målområde tar upp skolans arbete med att ge eleverna inflytande och bli ansvarstagande. Hur ges eleverna möjlighet att vara delaktig i hur han eller hon bäst når sina mål? Vi belyser även graden av aktivt arbete med demokratiska arbetsformer. Finns det en organiserad form eller andra sätt för att skapa elevinflytande?

Beskrivning

Vid vårt besök ser vi att hur stort elevernas inflytande och ansvar är växlar beroende på ämne, hur långt de har kommit och på läraren. Vi ser flera goda exempel. I en dansmixgrupp med yngre elever styr läraren i början men släpper efter under lektionens gång. Elever uppmuntras att göra egna danssteg och rörelser. När en elev ber att gruppen ska få göra memory, säger läraren: ”Det går bra, om vi hinner göra en övning till, eftersom den kommer att ingå i uppvisningen”. Lektionen avslutas med memory till musik och rörelse. När en av de två eleverna under en trumlektion inte dyker upp, ber den elev som är där att få spela ”afrikanska trummor”. Läraren nappar på förslaget och de byter rum för att kunna uppfylla elevens önskemål. En liten pianoelev kommer och har tagit ut ”Lille katt” på gehör. Läraren ändrar då sin planering och arbetar vidare med ”Lille katt”. Lärarna berättar också att eleverna är med och påverkar undervisningen. En av teaterassistenterna säger att elever kommer med förslag till hur kostymer till föreställningar ska se ut. Som vi beskriver i avsnittet: Utveckling, lärande och konstnärligt skapande, används inte ”förväntansdokumentet” i enheten.

Det finns inte någon organiserad form för elevinflytande. Enheten gör inte heller någon kontinuerlig utvärdering av verksamheten genom någon elev/föräldraenkät. Verksamhetsansvarig

menar att kontakten med föräldrarna är lärarens ansvar. Samverkan med föräldrarna sker på olika sätt. Lärarna träffar föräldrar som följer sina barn till lektionerna och flera har mejlkontakt med föräldrarna. Alla lärare har också arbetsmobiler så att föräldrar och elever kan ringa och skicka sms. En lärare säger: ”Om eleverna är nöjda så är föräldrarna nöjda”. Alla nya elever får ett välkomstbrev med information om kulturskolan. Det finns också planer på att så småningom införa ett digitalt nyhetsbrev. Kurskatalogen och välkomstbrevet finns bara på svenska.

Bedömning i text

De lärare vi möter är lyhörda för elevernas önskemål och måna om att de ska få möjlighet att vara delaktiga. Av naturliga orsaker är elevinflytandet mindre i musikämnet när eleverna är nybörjare. För att utveckla "hantverksskunnandet" krävs en progression som i viss mån begränsar repertoarvalet i början. Detsamma gäller i specifika dansämnen och cirkus.

Genom teaterassistenterna har elever möjlighet att påverka kläder och rekvisita. Vi anser att teaterassistenternas arbete minskar lärarnas arbetsbörda, vilket kan vara en orsak till att de orkar engagera sig i så många samarbeten.

Vi tror att enheten skulle vinna på ett större samarbete med föräldrarna. En kontinuerlig elev/föräldraenkät skulle kunna vara en del i det. Föräldrarna kan vara en viktig kraft inte bara för att stödja och uppmuntra sina egna barn i deras utveckling, utan också för hela verksamheten.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande
1,0

Tillfredsställelse
2,0

God kvalitet
3,0

Mycket god kvalitet
4,0

[illegible]

Styrning och ledning

I detta avsnitt beskriver och bedömer vi verksamhetsansvarig i rollen som pedagogisk ledare. Vi tar upp hur han/hon utvecklar verksamheten, samt hur kvalitetsarbetet går till. Avsnittet tar även upp personalens utbildning och kompetens samt kompetensutveckling. Vi belyser också samverkan inom och övergångar mellan olika delar av skolan.

Beskrivning

I verksamhetsplanen finns kommunfullmäktiges inriktningsmål och kulturskolans åtaganden presenterade. Enligt Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 ska kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras. Verksamhetsansvarig nämner flera utvecklingsområden. Ett är mer verksamhet för yngre barn, en stor målgrupp i enhetens områden och något som är efterfrågat av många föräldrar. Andra områden är att öka utbudet av undervisning på stråk- och blåsinstrument och att bygga ut ensembleverksamheten, IT samt att få fler barn och unga engagerade i cirkusverksamheten.

Hela verksamheten utvärderas två gånger per år vid varje terminsslut. Utvärderingen är gemensam och muntlig, men minnesanteckningar förs och de ligger som grund i planeringar och diskussioner.

Lärarna menar att de får utrymme och gehör för nya idéer från ledningen för enheten, men den stora organisation som Kulturskolan Stockholm utgör upplevs som byråkratisk och svår att påverka. Som en lärare uttrycker det: ”Allt går så långsamt.” All personal samlas varje onsdag mellan 10.00 och 12.30. Programmet för dessa onsdagar under en fyraveckorsperiod är APT, CÅL, husmöte samt pedagogiskt forum. Pedagogiskt forum har införts eftersom lärarna önskat mer tid för pedagogiska diskussioner, men lärarna säger samtidigt att dessa möten har låg prioritet. De olika grupperna träffas ca en gång i månaden. APT leds av verksamhetsansvarig eller biträdande, men i andra möten går ibland någon lärare in och leder. Agenda finns och minnesanteckningar skrivs.

Få elever byter lärare och ämne, men det finns möjlighet om elev så önskar. Det finns inte rutiner för att följa upp varför elever slutar i Kulturskolans undervisning. Lärare, som vi intervjuar, säger att de frågar eleverna varför de vill sluta och att det är av olika anledningar. Verksamhetsansvarig påpekar att det i e-tjänsten bör finnas möjligheter att utforma en enkät, som elever och föräldrar svarar på i samband med att en elev slutar.

Lärarna har adekvat utbildning och verksamhetsansvarig säger att hon är stolt över sin engagerade personalgrupp och deras pedagogiska kunnande. Verksamhetsansvarig säger att personalen erbjuds kompetensutveckling på olika nivåer, gemensam för hela verksamheten, genom CÅL grupperna och på individnivå. Enheten genomför också en del intern kompetensutveckling, där lärarna lär av varandra. Det finns ingen nedskriven kompetensutvecklingsplan, men önskemål och behov diskuteras i medarbetarsamtalen. De lärare vi intervjuar menar att kompetensutvecklingen är alltför generell. Det finns inte pengar avsatta lokalt för den individuella kompetensutvecklingen.

Vi ser många former av samarbeten mellan personalen och över ämnesgränserna. De lärare vi pratar med betonar också den fina gemenskapen i personalgruppen. Enhetens ledning uppfattas av medarbetarna som positiv och bidragande till god stämning och tillåtande klimat. Lärarna efterfrågar ibland mer styrning och ledning i verksamheten.

Bedömning i text

Verksamhetsansvarig är engagerad i att utveckla verksamheten och hon ger flera exempel på utvecklingsområden som är på gång, som satsningen på yngre barn, IT och utvecklingen av cirkusverksamheten. För att kunna möta yngre elevers behov behöver undervisningen utvecklas och nya pedagogiska metoder diskuteras i arbetsgruppen, något vi också ser att de gör. Över huvud taget behöver utrymmet för pedagogiska diskussioner prioriteras. Utvärderingar görs regelbundet, men hur resultat används har vi inte fått fram.

Elever, som framför önskemål om att byta ämne eller lärare, erhåller snabb hjälp. Verksamhetsansvarigs önskemål om att elever som slutar i verksamheten via e-tjänsten ska fylla i en enkät om sin tid i kulturskolans verksamheter och varför de slutar, kan bli en hjälp för lärarna, bedömer vi.

Den individuella kompetensutvecklingen behöver prioriteras, och medel sätts av i budget också till den delen. Vi anser att den är viktigt för att lärarna ska orka och behålla glöden.

Det råder en bra stämning i personalgruppen. Öppenheten mellan ämnen och genrer gör det lätt att samarbeta. Cheferna bidrar till en trygg och tillåtande atmosfär och goda idéer tas tillvara och utvecklas, men ibland saknas styrning och ledning.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Referenser

Verksamhetsplan Enskede-Årsta/Skarpnäck, 2013
 Verksamhetsberättelse Enskede-Årsta/Skarpnäck, 2012
 Organisationsplan för enheterna Enskede-Årsta/Skarpnäck och Resurscentret
 Medarbetarenkät 2012, Enskede-Årsta/Skarpnäck
 Kulturskolan Stockholms hemsida, www.stockholm.se/kulturskolan
 Kulturskolan Stockholms broschyr: Skapande på din fritid, Kurser 2012-2013
 Välkomstbrev, Kulturskolan Stockholm, Enskede-Årsta/Skarpnäck
 Kulturförvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015
 Kultur och fritid för alla! www.stockholmbotkyrka.se
 Scheman för enheten Enskede-Årsta/Skarpnäck
 Våga Visa Metodbok

Kulturskolan Stockholm Farsta/ Vantör/ Älvsjö

Ulf Lindahl, Nacka
Bodil Lundblad, Nacka
Kristina Nordqvist, Nacka
v.10-11 2013

Innehållsförteckning

Våga visa metoden	3
Fakta om enheten.....	4
Ledning.....	4
Organisation	5
Observationens metod.....	5
Sammanfattande slutsats om enheten.....	5
Skolans starka sidor	5
Skolans förbättringsområden.....	6
Målområden.....	6
Normer och värden.....	6
Utveckling, lärande och konstnärligt skapande	8
Elevernas inflytande och ansvar	14
Styrning och ledning.....	16
Referenser	19

VÅGA VISA

Hösten 2008 startade ett arbete för att utveckla observationer för musik- och kulturskolor, där Ekerö, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö deltar. Utvecklingsarbetet har skett i samarbete med Sveriges musik- och kulturskola, SMOK.

VÅGA VISA ska:

- ske utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte
- ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- bidra till ökad måluppfyllelse

Observationerna avser den frivilliga delen av verksamheten i musik- och kulturskolor.

Metoden

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med elever, personal och skolläddning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metod styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Metodboken*

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fyra områden

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning

* Metodbok och mer information finns på www.nacka.se/vagavisa

Fakta om enheten

Typ av skola

Enheten Farsta/Vantör/Älvsjö, en del inom Kulturskolan Stockholm, bedriver verksamhet för barn och unga mellan 6 och 22 år. Deltagarna ska vara mantalsskrivna i Stockholms stad eller ha en förälder som är skriven i staden. Möjlighet att delta för ”utomkommunala” barn och ungdomar finns i mån av plats och efter en godkänd dispensansökan till kulturskole-chefen. Orkesterundervisningen är öppen även för barn och ungdomar från andra kommuner utan dispensansökan.

Undervisningen i Kulturskolan, som är frivillig och avgiftsbelagd, sker i egna, anpassade lokaler belägna på Högdalsgången 36 samt på Vår Teater Högdalen och Vår Teater Farsta (inrymt i kulturhuset Fanfaren). Dessutom bedrivs undervisning på 13 grundskolor, i Älvsjökyrkan, på Ungdomshuset Tuben, fritidsgården Morris samt på internet. Vårterminen 2013 är 1993 elever inskrivna, varav 732 pojkar och 1261 flickor.

Undervisning erbjuds i bild & form (61elever), dans (140 elever), teater och musikal (501 elever), musik (1051 elever) samt orkester/ensemble (235 elever). En heltidsanställd musiklärare har ett beting på 80 elever/veckan som minskar om hen har ensemble- eller orkestertimmar. Man strävar efter att heltidsläraren håller sig runt 20 timmars undervisning i veckan och de flesta ligger mellan 19.5- 22 tim./vecka. Motsvarande beting för bildlärare är 140 elever/vecka samt 160 elever/vecka för dans- och teaterpedagoger.

Enligt kulturskolans kvalitetsgaranti ska elever vid kulturskolan garanteras 26 lärarledda tillfällen per läsår, vilket innebär 12-13 lektionstillfällen under höstterminen och 13-14 lektioner under vårterminen. I detta ingår undervisning, konserter, föreställningar och vernissager. Lektionslängden varierar mellan 30 och 120 minuter beroende på gruppstorlek och ämne. I teater och dans är lektionstiden 60-120 min och i bild & form 60-90 min.

Kulturköp är en del av verksamheten. Under detta läsår sker kulturköp av blåsorkester i Tallkrogens skola Skönstaholmsskolan, Hästhagsskolan och Hästens AB. I Martinskolan är det stråkklassverksamhet och i Örbyskolan är det körsång och dansprojekt (+ bleckblåsgrupper under uppbyggnad). Kulturköp av musikal sker i Tallkrogens skola.

Avgiften för att delta i verksamhet varierar mellan 500 kr – 900 kr/termin beroende på ämne, tid och gruppstorlek. För deltagande i KAP (Kulturskolans avancerade program) är avgiften 2000 kr/termin. Elever som inte är skrivna i Stockholms kommun betalar 3 000 kr/termin; kostnaden för enbart orkester/ensembleundervisning är 500 kr/termin.

Ledning

Enheten Farsta/Vantör/Älvsjö har en enhetschef (heltid), en biträdande enhetschef (heltid) och 60 % enhetsassistent. Enhetschefen och enhetsassistenten förlägger arbetet i Högdalens lokaler medan biträdande enhetschef till största delen har sitt arbete förlagt i Farsta. Han är även projektledare för Växtplatsprojektet som ligger under Kulturförvaltningens strategiska avdelning och avser utveckla kulturen i fem olika ytterstadsområden i Stockholm där Farsta utgör ett av dem.

Organisation

Personalen som tillhör enheten består av 42 personer, varav 18 män/24 kvinnor. Ytterligare 18 personer, varav 6 män/12 kvinnor, lånas in från andra enheter. Totalt 26,15 heltidstjänster fördelas på dans 1,36 tjänst, musik 18,31 tjänst (varav ork/ens 2,97), bild och form 0,5 tjänst, teater 3,63 tjänst samt teaterassistenter 2,55 tjänst. Den administrativa personalen är 3 personer på 2,6 heltidstjänster. I denna summa ingår även 0.25 tjänst för projektledning av Växtplatsprojektet, d.v.s. i realiteten är den samlade ledningsresursen 2.35 tjänst.

Observationens metod

Tre observatörer har uppdraget att observera enheten. Före besöken läser observatörerna enhetens dokument. Verksamhetsbesöken sker v 10 samt v 11. De flesta pedagoger och samtliga ämnen besöks. Några pedagoger och ämnen besöks flera gånger för att observatörerna ska se olika elever och elevgrupper. Observationen inleds med att enhetschefen visar Högdalens lokaler samt intervjuas därefter under en timme. Intervjuer sker med pedagogerna vid ett flertal tillfällen. Först intervjuas pedagoger enskilt vid olika tillfällen och därefter intervjuas flera pedagoger samtidigt. Informella samtal förs med alla pedagoger i samband med lektionsbesök och under raster. När halva observationstiden förflutit intervjuas ytterligare flera pedagoger. Pedagogerna, som vi intervjuar, hittar vi vid lektionsbesök och i samband med APT¹, i vilket möte vi deltar. Alla i enheten förekommande ämnen är representerade. Vi har slumpvis samtalat med 12 föräldrar och 40 elever.

Sammanfattande slutsats om enheten

Enheten har en stark tradition inom framför allt blåsundervisning/orkesterverksamhet och det är någonting som ledningen medvetet försätter att förvalta. Även inom musikal/teaterverksamheten, där det länge har funnits en väl fungerande verksamhet, värnar man om att låta den fortsätta intakt. Det finns ett stort engagemang hos både ledning och lärare. Ledningen lägger en stor vikt vid att få alla medarbetare att känna delaktighet och inflytande över sitt arbete; samtidigt har man hela tiden elevernas bästa för ögonen. Trots vissa problem med bl.a. införandet av e-tjänsten, lokaler som inte är fullt adekvata för undervisning och den starka fokuseringen på elevantalet, som flera lärare anser hämma elevernas progressionstakt och i förlängningen elevernas resultat, bedriver man en bred, god och väl fungerande verksamhet för eleverna i området.

Skolans starka sidor

- Verksamhetens bredd bl.a. blåsorkesterverksamheten
- Samarbeten inom kollegiet
- Engagerad och kompetent lärarkår och ledning
- Elevernas möjligheter till framträdanden
- Ett informellt elevinflytande

1

Arbetsplatsträff

Skolans förbättringsområden

- Förankra värdegrundsarbete hos medarbetarna sid 7
- Implementeringen av genuspiloternas arbete sid 7
- Dokumentation av elevernas utveckling sid 13
- Arbetsmiljön i vissa undervisningslokaler sid 13
- Uppföljningen av elevernas mål sid 15
- Konkret handlingsplan angående föräldramedverkan sid 15
- Dokumentation och uppföljning av verksamheten sid 16-17
- Utveckla metoder för hur utvärderingar används i utvecklingsarbetet i verksamheten, sid 17
- Tillsammans med ledningen för Kulturskolan skapa förutsättningar för en bättre dialog mellan enhetens medarbetare och den högsta ledningen. Sid 18

Normer och värden

I detta avsnitt tar vi upp skolans medvetenhet gällande värdegrund. Hur pass medvetet arbetar hela skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling? Hur syns det arbetet?

Beskrivning

På enhetens APT har man under observationen avsatt tid för just värdegrundsarbete. Rubriken är Diskrimineringslagen-vår gemensamma värdegrund. Vi hör att föreläsaren beskriver dessa tre områden i detalj utifrån DO:s (Diskrimineringsombudsmannens) definitioner av dem. Medarbetarna ställer många frågor kring föreläsningen och diskuterar diskriminering, jämställdhet och mångfald tillsammans. Det är tydligt att många lärare har ett stort och äkta engagemang; ett arbete som måste pågå kontinuerligt för att man ska få syn på fördomar hos var och en, som någon uttrycker sig. Diskussionen synliggör också en stor omedvetenhet hos vissa inom kollegiet. Många lärare pekar på ett problem att man aldrig kommer fram till *hur* man ska göra detta arbete, bara *att*. ”Vem skriver inte under på alla dessa vackra och fina ord? Det är hela tiden en presentation av ord istället för hur man ska göra konkret”. Enheten har också deltagit i projektet Kultur för alla, en satsning som hela Kulturskolan Stockholm deltog i under 2012. I det projektet behandlades bl.a. begreppet Bemötande ur ett mångfaldsperspektiv.

Kulturskolan har sedan drygt ett år tillbaka utsett två genuspiloter på varje enhet. De har fått ta del av en central fortbildning i frågan och ska fungera som kunskapsresurs för sina kollegor på respektive enhet. Ett flertal lärare kan dock inte i intervjusammanhang svara på vem eller vilka det är som är enhetens genuspiloter - ”den informationen har inte skvalpat över”. I observationerna av verksamhetens musiklektioner ser vi att den övervägande delen av eleverna som spelar slagverksinstrument är pojkar samt att den största andelen pianoelever är flickor. I huvudlokalerna i Högdalen hörs trumslagarna högt och tydligt genom väggen när flickorna spelar piano. Pianospalet hörs däremot inte in till de elever som spelar trummor när vi utför observationer där. I undervisningsrummen finns nästan uteslutande bilder på vita manliga kompositörer i tavelramarna.

Vad gäller befintliga policydokument ska Kulturskolan i sitt arbete utgå från Kulturförvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan. I planen finns mål för hur jämställdhet och mångfald ska uppnås i relation till kategorierna kön, etniskt ursprung, ålder, sexuell läggning samt funktionshinder. Trots det finns ingen information i enhetens verksamhetsplan kring hur enheten skall arbeta för jämställdhet och

mångfald kring frågor om kön, ålder, sexuell läggning och funktionshinder i praktiken. Segregation nämns i verksamhetsplanen men det framgår inte om det handlar om etniskt ursprung eller klass. Där står att enheten ska arbeta aktivt mot segregation genom samarbeten med grundskolan. Exempel på samarbeten är skolnära projekt som möjliggör kontakter mellan Kulturskolan och elever i grundskolan samt deras föräldrar. Enhetens elever uppträder också för skolelever i syfte att skapa goda förebilder.

Under observationerna av verksamhetens lektioner ser vi att alla lärare har en mycket respektfull attityd i mötet med eleverna. Många av lärarna säger i intervjuer att det är en så självklar aspekt och en lärare säger att ”respekten för att alla är olika och att alla ska mötas utifrån sin person alltid finns med.” En lärare menar att ”kulturskolan försöker hårt och medvetet satsa på detta arbete”. När det gäller funktionsnedsättning berättar personalen för oss i intervjuer att de kan få hjälp och stöd med frågor kring det från Resurscenter om det behövs.

Förhållningssätt mellan elever och personal

Det råder ett respektfullt förhållningssätt mellan elever och personal. Vi ser att pedagogerna under de allra flesta lektionerna hälsar på eleverna när de kommer och att de säger hej till alla elever när de går från lektionen. Pedagogerna frågar också ibland hur eleverna mår och det är mycket vanligt att lärarna berömmar eleverna, vilket är återkommande inom alla ämnen. Ett exempel vi ser är en lektion där det är en mycket gemytlig och skämtsam attityd mellan läraren och eleverna. Generellt är det en lyssnande attityd vi ser hos lärarna gentemot eleverna.

Under en lektion ser vi att en elev vid tre tillfällen försöker att säga till läraren att hon inte vill göra det som läraren vill att de alla ska göra. Läraren svarar inte eleven och tar inte hänsyn till elevens protester. Vi ser att eleven ändå gör den övning som läraren föreslagit att alla ska göra.

Lärarna passar tiden och börjar lektionerna vid den tidpunkt då den ska börja under i princip alla lektionstillfällen som vi ser. Under ett lektionstillfälle ser vi att läraren går ut ur rummet medan eleven själv får sitta och öva på sitt instrument. Läraren stannar utanför rummet i ungefär tio minuter, går sedan in och kommer ut igen. När vi frågar säger läraren att eleven är så duktig och kan spela på egen hand. Vi observerar även en elev som kommer och ber om noter men läraren har glömt dessa och lovar ta med dem nästa vecka.

När det gäller respekten för varandras kunskaper och erfarenheter ser vi vid många tillfällen att lärarens val av musik prioriteras före elevens då läraren väljer det musikaliska materialet. Men vi ser också vid några tillfällen att elevers önskemål prioriteras vid val av musik. Ett exempel är då en pianoelev har med sig egna noter för melodistämman ur Lejonkungen och visar att hon kan melodin; då hämtar läraren också noter med ackord till stycket som eleven får.

Vid danslektioner ser vi exempel på att eleverna får ge varandra feedback under lektionen. Läraren försöker att styra barnen så att det inte blir personkritik till enskilda elever utan att de ska komma med förbättringsförslag till gruppen på golvet som helhet. Ett exempel vi ser i orkesterundervisningen är att läraren talar om för eleven att ”du måste öva för att kunna ta dessa toner” samtidigt berömmar hen en annan elev som uppenbarligen har övat. ”Det kan inte låta bättre för att du inte har ett fullgott instrument” är en kommentar vi observerar vid en annan lektion.

Bedömning i text

Enheten dokumenterar och planerar värdegrundsarbetet men det är inte helt förankrat hos alla medarbetare. Det finns forum (t.ex. APT) för att diskutera värdegrundsfrågor men vi bedömer det som att det saknas metoder för att genomföra detta arbete. Enheten har tillsatt genuspiloter men kännedomen om dessa är begränsad och därav är deras arbete osynligt för en del av lärarna. Vi bedömer det som att lärarna oftast är väl förberedda och har med material till undervisningen. Lärarna kommunicerar oftast med eleverna kring progression och mål med undervisningen.

Bedömning enligt skala²

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

I detta mer omfattande avsnitt beskrivs och bedöms graden av medvetenhet på skolan gällande områden såsom: mål och kursplaner, pedagogiska metoder, undervisningssituationen, hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande, samarbete och självständighet, hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar, dokumentation och uppföljning, framträdanden och utställningar samt den fysiska miljön.

Beskrivning

Mål och kursplaner

Kulturskolan Stockholm har gemensamma ämnesplaner för hela verksamheten och dessa har tagits fram av lärarna gemensamt. Via hemsidan kan man få tillgång till dessa och på ett överskådligt sätt ta del av varje ämnes innehåll. Lärare uppger att man den senaste tiden inte gemensamt diskuterat ämnesplanerna på ett organiserat sätt.

²

SKALA :

- **4.0 MYCKET GOD KVALITET** – verksamheten uppvisar mycket goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt på de punkter som tas upp i metodboken.
- **3.0 GOD KVALITET** – verksamheten har i huvudsak god och jämn kvalitet med vissa förbättringsområden .
- **2.0 TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är i huvudsak tillfredsställande men har varierande kvalitet och/eller vissa brister.
- **1.0 EJ TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är utifrån metodbokens punkter inte tillfredsställande.

När vi frågar elever och föräldrar om de har kännedom om ämnesplanerna varierar kunskapen om dessa hos både elever och föräldrar. Hälften av de 12 föräldrar vi frågar om de vet ifall det finns en ämnesplan, säger att de inte känner till det. De övriga säger att de tror att den finns på hemsidan eller att de har sett ämnesplanen där. När vi frågar några danselever om ämnesplaner, så är det ingen som vet vad det är för någonting.

Pedagogiska metoder

Under många musiklektioner har eleverna med sig en spelbok där notexempel finns med en uttänkt progression. Man tar fram sitt läromedel och spelar upp sin läxa från föregående lektion och om man är klar, får man ett annat stycke i läxa till nästa gång. Lärarna använder många olika metoder och flera lärare betonar att metoderna anpassas till varje elev. En pedagogisk metod som vi ser återkommande är att läraren antingen spelar eller dansar för eleven och att eleven därefter gör som läraren. En annan metod innebär att läraren instruerar genom att berätta hur man gör. En ytterligare metod är att eleven själv får pröva först, ofta i samband med att eleven ställer frågor som läraren besvarar. Flera lärare växlar också mellan att spela med eleven vid en första genomspelning. Vi ser även många exempel på att lärarna varvar teori och praktik; läraren och eleven diskuterar ofta musikens takt och noternas värde, läraren frågar vad det är för skillnad på olika noter, och därefter spelar eleven ett musikstycke. Under trumlektioner ser vi att lärarna tar fram musik och ber eleverna lyssna särskilt på high-haten och att därefter spela på den till musiken. En trumlärare diskuterar med eleven hur man byter direkt från en puls till en annan. Sedan tränar de på det. I teaterverksamheten används metoder som dramalekar, gestaltning och berättande. Musik är ett vanligt inslag i teaterns rörelseövningar. I dansen används många stilar och riktningar samt övningar för att öka kroppsmedvetenheten. Vid flera lektionsbesök (musik) upplever vi att barnen går i grupp men att lektionerna delas upp i 3 individuella lektioner där eleverna har olika läxor och får spela efter varandra. Under en lektion instruerar läraren andningsövningar som gör att eleverna får in mer luft i lungorna. Samma lärare lär även eleverna instrumentvård då en klaff klibbar ihop. Hen avhjälper det med ett speciellt papper man kan köpa i musikaffärerna.

När det gäller IT i undervisningen ser vi att IT-användningen varierar mellan olika ämnen. Inom slagverk används datorer för att ta fram låtar på exempelvis Spotify, som eleven spelar till under lektionerna. Slagverklärarna ger också eleverna låtar att öva på som finns på Internet. Inom ämnet dans filmar en lärare ofta i undervisningssituationerna, visar filmen under lektionstid för eleverna och de får en direkt feedback. Läraren filmar också för att hen ska komma ihåg vad som skedde på lektionen. Inom enheten har det utsetts några "eldsjälar", medarbetare som själva ligger i framkant vad gäller IT-kunskap. Dessa personer fungerar som kompetensresurser till sina kollegor, dels med regelrätta utbildningstillfällen men dels som en support att kontakta när behov uppstår. Eldsjälarna ingår i ett IT-projekt som Kulturskolan är en del i och som är ett samarbete mellan Kulturskolan och Play Along, som är en webbaserad tjänst för elever som vill lära sig spela olika instrument. De lärare som är med i projektet har fått en I-Pad eller I-Book. Syftet är att lärarna ska hitta ett kreativt sätt att använda dessa samt Play Along som ett redskap i undervisningen. Projektet löper fram till maj månad och därefter ska det utvärderas. En lärare uttrycker sin frustration över att IT-satsningen hittills inte lever upp till det som har utlovats. Under flera lektioner ser vi att Cd-/keyboards-ackompanjemang används när eleverna spelar sina låtar. Vid ett tillfälle visar läraren en Youtube-film av My Way-låten innan barnen får den i läxa. Barnen känner inte igen låten.

Undervisningssituationen

Vi ser att pedagogerna genomgående förberett sig väl inför lektionerna med några få undantag, där ett par av pedagogerna har glömt att ta med ett material. Vi ser även vid något enstaka tillfälle att läraren har glömt vad eleven gjorde vid förra lektionstillfället och att eleven därför får påminna om vad de gjorde.

Flera lärare har pärmar med notmaterial som de har förberett för varje elev och för den kommande musiklektionen. I intervju med en lärare berättar hen att i början av sin anställning på enheten, kom hen förberedd till lektionen ”så att varenda minut var detaljplanerad” men allteftersom hen har blivit varm i kläderna, tas eleverna med i processen så att de får vara delaktiga på ett helt annat sätt. ”Jag är förberedd nu också men har fått backa lite med mina egna idéer så att eleverna får vara med och utforma lektionerna tillsammans med mig”.

När det handlar om hur klimatet främjar lärande och kreativitet observerar vi vid ett stort antal tillfällen att eleverna ges möjlighet att ställa frågor och att pröva olika sätt att spela eller dansa. Vi ser att eleverna övar och gör fel men sedan gör rätt och att läraren låter eleven spela fel utan att kritisera eleven. En elev säger ”Nu känner jag att jag har koll på det här!” och läraren svarar ”Bra, och nu kan du tempot och pulsen!”. Under pianolektionerna spelar flera elever samtidigt på instrumenten med hörlurar och läraren går runt och lyssnar och hjälper till. Vi ser att läraren lyssnar på alla och att alla får ställa frågor och att läraren svarar dem. En lärare berättar att det alltid finns med ett improvisationsmoment under alla hens lektioner. När det hände under observationen så utbrast en elev ”ja, det här är så roligt”. Under en annan lektion fick en elev pröva en fingersättning helt själv utan att läraren sa någonting – ”det kändes som om du hade en plan, du var så bra med fingersättningen, vi bygger vidare på den” kommenterade sedan läraren.

Alla elever vi intervjuar säger att det är så roligt att gå på Kulturskolan. En elev berättar att hon bor långt från Högdalen och att hon skulle kunna byta till Kulturskolan närmare hemmet, men hon stannar ändå kvar i Högdalen för hon gillar sin pianolärare så mycket: ”Hon är jättesnäll och man lär sig så mycket!”. Åtminstone 10 instrumentalelever säger att det är så roligt på Kulturskolan just för att man får lära sig jättemycket: ”En fiolelev säger: ”Lärarna berömmar en och det är så roligt att lära sig nya saker för läraren hjälper en”. En pianoelev säger: ”Det är så roligt att lära sig spela, för min lärare får mig att förstå väldigt fort!”. En trumelev säger: ”Det är så kul för läraren förklarar alltid så bra!”.

Vi uppfattar genomgående en mycket stor och välgrundad kompetens hos de allra flesta av lärarna. De utstrålar trygghet, kunskap och en vilja att dela med sig av sin expertkunskap. Vi ser också många exempel på hur lärare spelar avancerade stycken och låtar på sina respektive instrument för att visa eleverna hur de ska spela. Vi ser även många exempel på hur lärarna lyckas förklara och svara på elevernas frågor, när eleverna uppfattar stycken eller uppgifter som svåra. Detta ser vi genomgående inom både dans- och musikverksamheten. Vid teaterlektioner ser vi också pedagoger som behärskar sitt ämne mycket väl.

Hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande

Vi observerar många exempel på hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och i det konstnärliga skapandet. Det ser vi t.ex. när lärarna och eleverna diskuterar noterna och hur notvärdena ska tolkas. Eleverna uppmuntras också av lärarna att pröva olika spelstilar genom att läraren spelar en stil och eleven får pröva en annan. En lärare frågade alltid eleverna vad de hade gjort extra bra på genomspelnningen som de precis hade gjort – ”vilken ton var snyggast?”

Vi ser många exempel på att eleverna får utmaningar på rätt nivå. Majoriteten av lärarna läser av sina elever på ett adekvat sätt så att eleverna är i takt med sin utvecklingsnivå. Vi ser även exempel på hur elever uppmuntras av att våga gå vidare med svårare uppgifter under lektionerna och att eleverna klarar av dessa uppgifter. I observationer av dansämnet ser vi hur eleverna utmanas att tänja sina gränser och göra svårare övningar, som de också klarar av. Vi ser även inom musikundervisningen hur elever får uppgifter som eleverna först säger verkar svåra men som de med lärarens hjälp klarar av. Vi observerar även elever som har kommit långt i sitt musikutövande. Ett exempel är en pianoelev som gör fria improvisationer på piano på mycket kvalificerad nivå.

På en del musiklektioner ser vi elever som antingen får improvisera eller komponera egna små melodier. I intervjuer med elever berättar åtminstone åtta musikelever att de själva hittar på låtar hemma. På ett par musiklektioner ser vi att elever improviserar på sitt instrument. Även inom dansen finns inslag av improvisationer. Men på några lektioner ser vi varken några improvisationsmoment eller komponerande. Tolkningsutrymmet är dock stort d.v.s. läraren talar sällan eller aldrig om att någonting är direkt fel i sättet eleverna tolkar musiken/dansen/dramat. Vad gäller inom teater/musikal ser vi elever som får improvisera repliker och även placeringar på scenen. Under en danslektion får eleverna instruktioner om en början och ett slut men vad som händer däremellan står eleverna fritt att påverka.

Vi ser under flera lektionstillfällen att lärare inom musikämnen ger eleven möjlighet att upptäcka nya genrer genom att presentera musik som eleven inte tidigare har hört exempelvis visar man ett Youtube-klipp med en Sinatralåt My Way som ingen av eleverna har hört förut.

Samarbete och självständighet.

Inom pianoämnet får vi vid lärarintervjuer veta, att kollegorna på enheten samarbetar ofta kring uppspel och konserter. Eleverna får exempelvis lära sig en av flera stämmor som sedan spelas upp tillsammans. Inom dans och teater sker ett samarbete med en föreställning under mars månad där dans och teater elever får samarbeta på ett högst konkret sätt.” Det är faktiskt första gången vi gör det och det är så roligt och jag hoppas det inte är sista gången”. Vi ser också att ett naturligt sätt att samarbeta är när man sätter ihop orkestrarna. Eleverna får en ny upplevelse när de olika små orkestrarna slås samman till en stor.

När vi intervjuar elever berättar många hur de får läxor som de ska öva på hemma, att lärarna berättar hur de ska öva samt att de också improviserar hemma. Föräldrar berättar att de inte behöver sitta och träna med barnen utan att eleverna själva vet hur de ska öva. Inom teaterämnet säger många elever vid intervjutillfällen att läraren påminner om hur de kan förbereda sig hemma inför nästa lektion. När det finns ett manus läser man på det. Bara påminnelsen att man kan tänka på vad man har gjort på föregående lektion menar många elever är ett slags förberedelse inför nästa lektionstillfälle.

Hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar

Man strävar efter att i så stor utsträckning som möjligt ta emot alla områdets elever oavsett deras förutsättningar. Enheten har tillgång till resurscenter där resurspedagogerna kan vara ett stöd till lärarna på enheten i hur man bemöter elever med olika funktionsnedsättningar. När det gäller de fysiska förutsättningarna, är enhetens egna lokaler anpassade därefter, exempelvis med hiss. På grundskolorna där enheten bedriver undervisning, kan man inte påverka den fysiska miljön i någon större utsträckning. Där ser vi brister som gör att inte alla elever kan tas emot.

Eftersom elever i Kulturskolan Stockholm kan söka till Kulturskolans avancerade program, KAP, finns det möjlighet för elever som söker en högre progressionstakt, att få det tillgodosett. Inom enheten finns KAP representerat inom fiol och saxofon.

Dokumentation och uppföljning

Undervisningen dokumenteras av de flesta lärare på olika vis. Vi ser och hör i intervjuer med lärarna att de använder olika metoder för detta. Flera lärare visar oss hur de använder särskilda böcker där de skriver upp lektionens innehåll efteråt samt där de också planerar för nästa lektion. Några lärare använder lappar

som de sätter i en mapp. Vissa lärare har pärmar med flikar och namn för varje elev, där allt material rörande eleven samlas. Vi ser inget gemensamt eller systematiskt sätt att dokumentera undervisningen.

En form av utvärdering som görs sker löpande och innebär att lärare och elev talar om vad eleven gjorde sist och hur det gick samt hur eleven önskar fortsätta. Vi ser många exempel på en sådan levande dialog. Återkoppling till föräldrar sker också i vissa fall då läraren berättar för föräldrarna hur det går för eleven med aktiviteten. Vi ser flera exempel på hur lärare och förälder samtalar kring elevens utveckling då föräldrar kommer för att hämta eleven från sin aktivitet. Många lärare berättar att de har en form av utvecklingssamtal men att det inte är så strukturerat utan ”en koll på att man gör det man kom överens om att göra”. Ett förväntansdokument har delats ut till eleverna i början av läsåret men ”att man inte har hunnit använda det ordentligt”. En annan lärare säger ”att jag delar ut det till eleverna och vissa lämnar tillbaka dem. Om föräldrarna inte hör av sig så utgår jag ifrån att inget utvecklingssamtal behövs”. I samtal med ledningen får vi veta att ungefär hälften av lärarna har använt sig av detta dokument. Vi hör inte talas om att man använder sig av förväntansdokumentet för att utveckla verksamheten.

Framträdanden och utställningar

Framträdanden och utställningar är helt klart en stor del i den pedagogiska processen hos de flesta av lärarna. Det upplevs av många elever som självklart -”jag skulle inte tycka det var lika roligt om vi inte hade föreställningar” och ”jag skulle sluta om vi inte hade uppträdanden”. Under observationerna hör vi lärarna tala med eleverna om att det gått bra på uppspelen och att det snart är dags för uppspel igen. En lärare säger till oss: ”Uppspelet är viktigt! Det är då man får beröm för det man kan!”. Flera elever berättar i intervjuer att de har spelat upp i kyrkan som ligger bredvid enheten i Högdalen. Andra elever säger att de spelat för föräldrarna i stora orkestersalen. En flicka vi intervjuar säger att det roligaste som finns är uppspelet, för ”då kan man visa att man kan något som de andra inte kan.”

Under vår tid på enheten har vi inte sett något framträdande. Det finns ingenting som tyder på att de inte skulle vara väl planerade och genomförda. En musikelev berättar för oss att hon spelat upp i kyrkan och det gick jättebra. ”Snart ska jag ha uppspel igen, så nu måste jag träna på en ny låt!”. När vi intervjuar teater elever säger de att det är ”så kul med teater för man får ha föreställning. Och då kommer alla, och då får man ha kostym på sig. Det är roligt. Och man får smink. ”Eleverna berättar för oss att de haft flera teaterföreställningar och att det gick bra varje gång.

Enheten har under det senaste året fokuserat särskilt på att förverkliga verksamhetens mål att arbeta för att konserter, föreställningar och utställningar ska ge eleverna goda möjligheter till framträdanden inom alla ämnen (”Kulturskolan Farsta/Vantör/Älvsjö 2012, 12 punkter för 2012 – detta ska vi tillsammans förverkliga!”). När vi frågar elever om de får vara med vid konserter och uppträdanden får vi ett samstämmigt svar att alla som vill får vara med. Enheten arbetar även för att ge samspelsmöjligheter för alla musikelever genom ensembleveckor, läger och intensivdagar (Kulturskolan Farsta/Vantör/Älvsjö 2012). När vi intervjuar elever om hur det är att framträda säger en pianoelev att det är ”jättebra här, för lärarna hjälper en så man vågar spela upp. För man är ju lite nervös.” En annan musikelev säger att ”det är det roligaste som finns att ha uppspel. Fast det värsta är att man måste träna så mycket. Man bara tränar och tränar.” En musiklärare berättar för oss att eleverna alltid är väldigt förberedda och att de får öva mycket innan uppspelet. ”Uppspelet är viktigt och det måste bli en positiv upplevelse för att man ska utvecklas och kunna gå vidare med fler uppspel. Så vi jobbar mycket på att öva.” Vi ser tre lärare repetera orkester inför några konsertframträdanden. Barnen lär sig att marschera medan dom spelar. Det är en lättsam och glad stämning under lektionerna och barnen talar om vad dom inte kan medan lärarna uppmuntrar men gör klart för eleverna att dom når inte dom högre tonerna om dom inte övar mellan lektionerna.

Fysisk miljö

I frågan om fysisk miljö ser vi att merparten av undervisningsrummen är ganska eller mycket rymliga, att det finns en ändamålsenlig belysning i lokalerna och i många fall ett flertal fönster i varje rum som släpper in ljus. Vissa undervisningsrum angränsar till en större orkester- eller ensemblesal där trummor spelas och vi hör att trummorna då till viss del överröstar musiken i de rum vi bevistar. I flera grundskolor bedrivs undervisningen i förrådsliknande rum där man inte har speciellt mycket plats. Ett flertal av lärarna tar upp ämnet om lokaler och menar att statusen skulle höjas om alla lärare hade bra lokaler och en bra arbetsmiljö på alla ställen där det sker undervisning. Efter gemensam orkesterrepetition går träblåset till rummet bredvid som bara skiljs av en glasörr och ett tunt tygdraperi för att inte se varandra. Eftersom bleckblåset tutar vidare i grannrummet störs träblåset mycket eftersom ingen som helst ljudisolering finns mellan rummen. Lärarna har påtalat problemet för närmaste chef. I en annan skola kommer skyddsronnen för första gången på 3 år. Man diskuterar hur man på ett enkelt sätt ska kunna isolera några dörrar för att inte träblåseleverna ska störas av slagverket som är bredvid. Elevernas egna kommentar är att dom vant sig vid trumstörningar. En av lokalerna är mycket dammig.

I de flesta undervisningsrum finns tillräckligt många arbetsredskap för att det skall räcka till för de elever som deltar i aktiviteterna. Inom musiken finns såväl akustiska som elinstrument och inom både musik- och dansämnet används stora stereoanläggningar och många cd-skivor i undervisningen. I en teaterlokal finns gott om stora strålkastare, en mycket rymlig upphöjd scen samt ungefär 60 publikplatser. Teatern är nyrenoverad och fläckfri samt väl ventilerad. Där finns också rymliga kostymförråd med många lådor och kostymer samt ett rekvisitaförråd som vi uppfattar som väl sorterat. En stor stereoanläggning och en stor cd-samling finns också på teatern. I väntrummen i merparten av lokalerna finns gott om sittplatser, flera soffor samt bord och stolar. Vid intervjuer med lärarna framhåller många de utmärkta lokalerna i Högdalen men att de skulle önska att det vore samma standard överallt. En lärare säger att ett av de viktigaste utvecklingsmålen enligt hans tycke är ändamålsenliga lokaler.

Bedömning i text

Elever och föräldrar känner till ämnesplanerna i varierande grad. Lärarna använder sig också av de samma i varierande grad; alla har självklart kännedom om dem. När det gäller pedagogiska metoder används IT i flera delar av verksamheten och på flera olika sätt. Pedagogiska och metodologiska diskussioner förs där lärarna deltar. Vi ser en varierad metodanvändning som är anpassad efter eleverna och att lärande och kreativitet främjas när eleverna får pröva olika metoder. Merparten av lärarna behärskar väl sitt ämne och kommer väl förberedda till lektionerna. Vi ser många goda exempel på interaktion kring ämne och material. Undervisningens konstnärliga arbete präglas av lyhördhet. Det finns ett klimat där samarbete uppmuntras. Eleverna arbetar även självständigt hemma. Exempel är samarbete inom dans och teater och även när de olika orkestrarna slås samman till en stor. Vi bedömer det som otillfredsställande att inte alla använder förväntansdokumentet och att man inte gör en central sammanställning som kan användas för att utveckla verksamheten.

Det finns tillgänglighetsanpassade lokaler, men vi ser också vissa problem där undervisning bedrivs på grundskolorna. Riktad verksamhet till särskilda behov finns. På enheten finns mer avancerad undervisning i form av KAP (Kulturskolans avancerade program). Eleverna utmanas att nå nya resultat.

Undervisningen dokumenteras av lärarna på ett mycket varierat sätt och det finns inget systematiskt sätt att arbeta med detta. De finns många tillfällen till framträdanden och de flesta elever får medverka. De elever vi intervjuar upplever sina framträdanden som roliga och trygga.

De flesta lokalerna är anpassade till verksamheten och vissa lokaler har brister. I några rum upplever vi störningar från intilliggande verksamhet.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Elevernas inflytande och ansvar

Detta målområde tar upp skolans arbete med att ge eleverna inflytande och bli ansvarstagande.

Beskrivning

När det handlar om elevernas möjlighet att vara delaktig i hur de bäst når sina mål berättar många elever att de varje vecka får en läxa av sin lärare och att de även får vara med och bestämma hur mycket läxa de ska ha. En elev som spelar piano sedan tre terminer visar pianoboken och säger att ”det här stycket valde jag till nästa gång!”. Vi ser också att eleverna under musiklektionerna säger ifrån om det är för svårt eller om de vill göra en övning flera gånger: ”Jag missar tummen hela tiden, jag vill göra om det en gång till!”. Flera elever berättar också i intervjuer att de får spela och träna hemma och att de sedan spelar upp sina musikstycken för läraren när de kommer till Kulturskolan. En fiolelev säger: ”Ibland är det för svårt tycker jag men då får jag öva längre och så får jag ha samma stycke som läxa igen om jag vill”. I dansämnet berättar ett flertal elever att de uppmuntras till att komma med egna förslag och idéer; ”vår lärare säger ofta att vi har jättebra idéer och det känns så roligt”. Eleverna berättar också att läraren påminner dem ofta om saker de kan träna på hemma, t.ex. en del av en dans. ”Min familj är ofta publik hemma när jag tränar på min dans - jag sätter på musiken och så kör jag”. Vi ser många exempel på lektioner där eleverna uppmuntras och att läraren hela tiden kollar av eleverna så att alla hänger med. Eleverna får under uppvärmningen träna på olika moment som sedan används i den koreograferade dansen. Läraren påminner om dansmetoderna och var och en uppmuntras att hitta sitt sätt att uttrycka sig. En lärare berättar att hen styrde mycket mer i början av sin yrkesbana men vågar nu mer och mer låta eleverna vara med i processen ”det är ju någonting som vi jobbar fram tillsammans”. I intervjuer med teaterelever berättar de att de får vara med och välja sina egna roller. Det ser vi även under en observerad lektion.

Vi ser flera exempel på hur eleverna ges möjlighet att påverka progressionstakten och ta ansvar när de tar med sig egna noter/stycken till undervisningen. Även när det gäller val av genre ser vi ett inflytande från elevhåll.

När det handlar om delaktighet säger flera lärare i intervjuer att elevernas delaktighet är viktig. En lärare säger: "Det finns en styrka i att eleverna är medbestämmande. De tycker det är roligt och de lär sig lättare då". En annan lärare menar: "Eleverna är motiverade. Och det beror på att de får vara med hela tiden och bestämma och ta ställning till innehållet i undervisningen". En tredje lärare säger: "Elever lär sig olika. Vissa gillar att sitta och spela efter noter, andra improviserar. Så får de vara med och bestämma själva så blir det bäst."

Demokratiska arbetsformer

Vi har inte fått syn på någon organiserad form av elevinflytande generellt inom enheten förutom förväntansdokumentet. Under en termin 2011 fick en lärare på enheten jobba med något som kallades "demokratiråd". Enligt läraren så var de flesta eleverna inte intresserade av att delta, utan det blev bara två elever, förutom hennes egna, som deltog.

I SUSO finns det en orkesterförening som består av eleverna själva. Lärare vi intervjuar berättar att det egentligen inte finns någon organiserad form för ett elevinflytande och menar att sådant skulle kunna innebära att eleverna, som redan har många krav i den ordinarie skolan, skulle uppfatta det som jobbigt och krävande.

Formerna för föräldramedverkan är ett av de tre prioriterade målen i enhetens verksamhetsplan. Vi ser inte riktigt hur det har implementerats i verksamheten. Vi hör från ledningshåll att det är en process igång och att det görs vissa konkreta insatser av lärarna i deras "ambassadroll" ute på skolorna. Då handlar det om att fungera som en informationskanal. Exempel på det kan vara att ha kunskap om när föräldramöten sker och övrig verksamhet där föräldrarna finns på skolan. Dels för att informera om Kulturskolan men också att fånga upp lokala skolprojekt där Kulturskolan kan ta en mer aktiv del. "Det finns en vision, en önskan om att hitta ett sätt att engagera både föräldrar och pedagoger, kanske titta på El Sistemas sätt att verka socialt" säger ledningen. Vi ser flera exempel på att lärarna stämmer av med föräldrarna i samband med undervisningen och vi får också höra att det sker i samband med framträdanden.

Bedömning i text

En viss samsyn hur man ska arbeta med elevinflytande finns och majoriteten av de elever vi intervjuar tycker att de får vara med och påverka undervisningen. Uppföljningen är dock sporadisk. Vissa pedagoger har kontakt med föräldrar, vilka är involverade i kringarbetet i orkesterverksamheten. Kundenkäter genomförs men det är oklart hur resultaten används. Föräldramedverkan ska enligt enheten vara ett prioriterat mål men vi har inte fått syn på det i verksamheten annat än att en process är igång och att ambitionen finns.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Styrning och ledning

I detta avsnitt beskriver och bedömer vi verksamhetsansvarig i rollen som pedagogisk ledare. Vi tar upp hur han/hon utvecklar verksamheten, samt hur kvalitetsarbetet går till. Avsnittet tar även upp personalens utbildning och kompetens samt kompetensutveckling. Vi belyser också samverkan inom och övergångar mellan olika delar av skolan.

Beskrivning

Det övergripande målet för Kulturskolan Stockholm är att erbjuda barn och ungdomar en fritidsverksamhet inom det konstnärliga området med en stor bredd och av en hög kvalitet. Lust, delaktighet och utveckling är ledord som presenteras på webben och i broschyrer. Enheten har, som alla andra enheter i Kulturskolan Stockholm en verksamhetsplan för varje kalenderår. Där kan man bl.a. läsa att enhetens aktivitet vad gäller åtagandet ”Eleverna speglar mångfalden av Stockholms barn och ungdomar”, handlar om att fortsätta projektet ”Adoptera en grundskola”. Under kulturveckan i januari har lärarna förutom att ge konserter/föreläsningar besökt skolorna i området. Enheten har gemensamt valt ut tre punkter av de tolv i den övergripande verksamhetsplanen varav den ovan beskrivna var en av dessa. De andra två punkterna handlar om utvecklandet av föräldramedverkan och samspelsmöjligheterna för musikeleverna.

Ledningen har tydliga idéer om vad som behövs för att utveckla skolan och försöker i samråd med medarbetarna hitta individuella lösningar om så krävs. Ett exempel på det är en lärares upplägg av terminen med delvis individuella lektioner och gruppsektioner enligt ett visst schema. Det framkommer tydligt att ledningen upplever att ”det är så många måsten och ska-göra-saker att det är svårt att styra över den egna utvecklingen på enheten. Då blir det också begränsade möjligheter och svårt att besluta själv om prioriteringar”. Målen för Kulturskolan Stockholm upplevs av enhetschefen som ”breda och luddiga och önskan finns om mer konkreta mål för varje enhet; en tydligare styrning och ledning helt enkelt”.

De tre punkterna som beskrivs ovan togs fram av medarbetare och ledning tillsammans. Och ledningen är mycket mån om att ”på personnivå släppa fram frågor från personalen som är viktiga”. Vid intervjuer med medarbetarna kommer det fram att ledningen är lätt att kommunicera med och ”om man bara kan motivera sina behov på ett bra sätt försöker de i möjligaste mån tillmötesgå mina önskemål”. Pedagogiskt Forum är ett sätt att utveckla verksamheten. Pedagogerna ansvarar själva för detta forum, som används dels för att diskutera större frågor som rör alla, dels för kompetensutveckling. Vissa lärare menar att forumet inte alltid fungerar så bra och att det varierar hur intresserad man är av forumet. Ett par lärare vi intervjuar menar tvärtom att det är en bra form för att ta upp frågor man anser är viktiga.

Lärarna säger också att de har mötestid i arbetslag två gånger per termin då de träffas i grupper med samma ämne eller instrument. Dagordningen för dessa möten sätts av enhetschefen, vilken också samlar in den övriga personalens önskemål om frågor att ta upp inför mötet. De pedagoger vi talar med säger dels att många nya direktiv kommer från politiskt håll som gör att arbetet kan kompliceras och att det därför är värdefullt med mötestiden i arbetslag. En lärare säger: ”Det är mycket som kommer uppifrån och som bestäms långt bort från pedagogiken.” En annan lärare säger: ”Man behöver verkligen ses och diskutera olika frågor tillsammans. Och vår chef är bra på att lyfta våra egna frågor också, sådant som är viktigt för oss.” En tredje lärare menar: ”Det är så mycket riktlinjer och policy som kommer uppifrån. Det tar fruktansvärt mycket tid från kärnverksamheten och man förlorar både tid och kraft. Det är våra elevers tid som tar. Men som tur är har vi en bra chef som lyssnar”.

Införandet av e-tjänsten har inneburit ett förändrat arbetssätt. Schemaplaneringen har blivit det viktigaste verktyget för att styra gruppssammansättningen. Lärarna måste hela tiden hålla sig a jour med schemat för att bli informerad om eventuellt nya elever. Annars kan det hända att nya elever dyker upp som en plötslig överraskning. En del lärare uttrycker en frustration över detta. En säger att det är ”ett fyrkantigt verktyg som inte går att justera; jag har kommit med förbättringsförslag men det verkar inte som om det tas någon hänsyn till dessa”.

Det samlade intrycket av ledningen är att en majoritet av kollegiet är nöjda med sättet som enheten styrs på. Om enhetschefen får vi höra att ”hon är den bästa chef jag någonsin haft; dedikerad och kan ta obekväma diskussioner” och ”hon strävar alltid efter förbättringar och bär med sig sina visioner på flera plan”. En lärare uttryckte sig att ”ledningen här är som små springpojkar och försöker göra det bästa av styrningen uppifrån”. En annan sa ”det känns som ett stort glapp mellan chefen för hela Kulturskolan och enheten; de gör så gott de kan här men det är jättetrassligt”. Några lärare som vi intervjuar menar att det är bra att ledningen organiserar större samlande möten för alla pedagoger, eftersom lärarna då kan få en större bild av hela verksamheten inom enheten. De säger att det är bra tillfällen för att skapa kommunikation mellan lärarna och delge varandra pedagogiska kunskaper.

Uppföljning och kvalitetsarbete

Ledningen har arbetslagskonferenser varje läsår för att säkerställa att man kan fånga upp och hitta utvecklingsområden att arbeta vidare med. Det sker också på individnivå i samband med medarbetarsamtalen varje år. Det är mest muntliga utvärderingar som sker och ledningen är mycket självkritisk till att det finns brister i detta. Enhetschefen säger också själv att man har lagt mycket tid på att förbättra samtalsklimatet inom kollegiet. ”Tidigare fanns det ett informellt ledarskap och det var inte bra. Det fick verkningar även på den pedagogiska nivån”. Lärare som vi intervjuar säger att när det gäller själva undervisningen görs utvärderingar löpande i samtal med eleverna. Exempel på det är att man frågar eleverna hur de tycker att det går och hur de vill gå vidare. Andra former för utvärdering är ett förväntansdokument som lärarna delar ut till eleverna inför kursstart, där eleverna får fylla i vad de förväntar sig av undervisningen och vilka önskemål de har. Enligt ledningen är det ett problem att endast hälften av dessa dokument har delats ut till eleverna ”på ett bra sätt”.

Ett sätt att utveckla verksamheten utgår från förväntansdokumentet och innebär att enskilda lärare samtalade med eleverna och organiserar undervisningen i relation till detta. Annars finns inga organiserade former för att utveckla verksamheten utifrån utvärderingar som gjorts eller görs. När det gäller Våga Visa och kundundersökningen har ledningen gjort en utställning där resultaten sattes upp på affischer i en undervisningssal och pedagogerna fick gå runt och läsa dem samt föra diskussioner. Ledningen menar att enheten brister i denna typ av verksamhetsutveckling.

Finns det klagomål när en elev slutar, får alltid enheten en kopia skickad till sig (avanmälan sker via hemsidan och e-tjänsten). Enhetschefen säger att vid samtal ”frågar vi alltid efter orsaken men vi har inget systematiskt sätt att följa upp det”.

Personalens utbildning och kompetens

All personal har relevant utbildning och kompetens. Men om man med relevant utbildning menar pedagogisk utbildning, har inte alla pedagoger en sådan. I intervjuerna med personal och ledning framgår inte hur stor andel av personalen som har någon form av pedagogutbildning. Ledningen lägger dock vid rekrytering av ny personal, stor vikt vid högskoleutbildning. ”Det är viktigt att man har ett språk som är gemensamt”.

Som inom alla enheter i Kulturskolan Stockholm sker kompetensutvecklingen i de centrala ämneslagen, CÄL. Varje CÄL får en pott pengar varje år som ska gå till detta. Eftersom enhetschefen även är CÄL-samordnare framkommer det att ”det är väldigt spretigt och ser mycket olika ut. Några delar material, andra spelar ihop och vissa gör en stor konsert tillsammans”. Vid lärarintervjuer framkommer det att en del är väldigt nöjda och att det känns viktigt och adekvat. Andra lärare säger ”jag försöker undvika mitt CÄL- det är inte ett dugg relevant för mig. Jag söker mig till andra CÄL där jag själv kan utvecklas”. En lärare säger: ”CÄL är inte så relevant just nu. Vi borde ha mer fortbildning som är pedagogiskt riktad.” Men en annan lärare berättar att danslärarna träffas inom CÄL en gång i veckan för att träna tillsammans och delge varandra pedagogiska kunskaper. Vissa lärare menar att kompetensutvecklingen inom enheten annars är väldigt eftersatt. När obligatoriet med gruppundervisning genomfördes för något år sedan uttrycker en del lärare en frustration över att det var dåligt förankrat i organisationen. Enligt ledningen så ”var det en alldeles för kort omställningssträcka, på många sätt var det en dåligt förberedd och tafflig gjord förändring. Det är dock viktigt att vi inte hamnar i en offersituation”.

De stora centrala satsningarna från Kulturskolan Stockholm har det senaste året varit ”Kultur för alla”. Det har varit direkt koppling till verksamhetens mål. APT används också delvis för kompetensutveckling. Ett exempel på det är en föreläsning som handlar om enhetens jämställdhetsarbete. Flera lärare anser dock att APT är ett alldeles för litet forum för att utbilda personalen i och sedan genomföra jämställdhetsarbetet eftersom tiden inte räcker till.

Samverkan och övergångar

Personalen berättar för oss att det går bra för eleverna att byta både mellan lärare och ämnen under terminerna. Pedagogerna är också involverade i att anpassa rätt lärare och ämne till eleverna på det viset att de ger eleverna råd och stöd när det gäller val av lärare. Många omflyttningar har skett mellan olika lärare, för att vissa lärare passar bättre för vissa elever.

Det finns både arbetslag på enheten och CÄL som är central för hela Kulturskolan Stockholm. Arbetslagen kan se olika ut; vissa är en orkester, vissa är ett rent ämneslag beroende på hur tjänsterna är fördelade/utformade för respektive läsår. Ledningen är mån om att varje medarbetare ska känna att man är med i ”rätt arbetslag så att det känns relevant; det är viktigt att de är självstyrande”. Lärarna har inte uttryckt något problem med indelningen/fördelningen med detta.

Växtplatsprojektet i Farsta involverar konkret två lärare på enheten, en dans- och en teaterlärare. Den biträdande enhetschefen är som tidigare nämnts projektledare och säger att ”det absolut är en framtidsstrategi att söka denna samverkan med de olika aktörerna på plats. Stadsdelförvaltningen, biblioteket, ungdomsföreningar m.fl. Vi jobbar ju mot samma målgrupp. Vi måste ta reda på om vi gör rätt saker och har rätt utbud. Enligt enkäter som har gjorts i området, efterfrågas kultur ur ett mycket mer brett perspektiv; alltifrån laga mat, animera film och skriva mm. Hur vi ska möta detta i framtiden är en mycket intressant fråga”.

Bedömning i text

Vi bedömer det som om det är en engagerad ledning som har eleverna och medarbetarna i fokus. Ledningen har ett engagemang i verksamhetsutvecklingen men att målen inte förankrats och kommunicerats på ett sådant sätt att alla i personalen har kunskap om dem och kan genomdriva dem.

Enhetens ledning och många lärare upplever en frustration över många måsten och ska-göra-saker som inte sällan upplevs komma uppifrån i organisationen. Vi ser inget brobygge från högsta ledningen som kanske kan förklara hur och varför vissa beslut kommer till, för att denna enhets personal om möjligt ska ta till sig detta, och undvika en vi och dom känsla som har börjat gro i enheten.

När det gäller uppföljning och kvalitetsarbete genomförs utvärderingar men de leder inte till utveckling. Exempel på det är förväntansdokumentet och den förra Våga Visa rapporten. Personalen har adekvat utbildning och kompetens generellt sett och kompetensutveckling sker med viss systematik. Vi bedömer att indelning i ämnes-/arbetslag med uttalade ansvarsområden finns samt att enheten har rutiner för överlämning vid kursbyte. Vi finner inget systematiskt arbete med uppföljning om varför elever slutar.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Referenser

Information från verksamhetens hemsida: www.stockholm.se/kulturskolan
 Kulturskolan Stockholms informationsfolder samt några Farsta/Vantör/Älvsjö-foldrar
 Kvalitetsgaranti 2013
 Lönekriterier
 Verksamhetsplan Farsta/Vantör/Älvsjö 2013
 12 punkter för 2012 (från verksamhetsplanen)
 Verksamhetsberättelse 2012
 Medarbetarenkät 2012
 Vad händer under våren i enheten
 Förväntansdokumentet
 Kompetensutveckling läsåret 2012-2013
 Kultur och Fritid för alla
 Kulturskola 2030, strategisk plan
 Kulturförvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015

Våga Visa Metodbok
 Våga Visa observationsrapport daterad 2010
 Våga Visa bedömningsmatris

VÅGA VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

Kulturskolan Stockholm Kungsholmen/Norrmalm/Östermalm

*Magnus Anderson, Värmdö
Bodil Lundblad, Nacka
Kristina Nordqvist, Nacka*

Observationer gjorda vecka 41-42 2012

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Fakta om enheten	4
Typ av skola	4
Ledning	4
Organisation	4
Observationens metod	4
Sammanfattande slutsats om enheten.....	4
Skolans starka sidor	4
Skolans förbättringsområden	4
Målområden	6
Normer och värden	6
Utveckling, lärande och konstnärligt skapande	9
Elevernas inflytande och ansvar	17
Styrning och ledning	19
Referenser	23

VÅGA VISA

Hösten 2008 startade ett arbete för att utveckla observationer för musik- och kulturskolor, där Ekerö, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö deltar. Utvecklingsarbetet har skett i samarbete med Sveriges musik- och kulturskola, SMOK.

VÅGA VISA ska:

- ske utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte
- ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- bidra till ökad måluppfyllelse

Observationerna avser den frivilliga delen av verksamheten i musik- och kulturskolor.

Metoden

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med elever, personal och skolledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metod styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Metodboken*

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fyra områden

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning

- Metodbok och mer information finns på www.nacka.se/vagavisa

Fakta om enheten

Kulturskolan Stockholm bildades 1996 när Kommunala Musikskolan i Stockholms stad slogs samman med verksamheten Vår Teater. Vid sammanslagningen bildades Europas största kulturskola med över 15 000 elevplatser och ca 320 pedagoger. Verksamheten vänder sig till barn och unga 6-22 år som är skrivna i Stockholm och den bedrivs på fritiden med undervisning i musik, teater, bild och dans. För barn och unga med funktionsnedsättning finns ett resurscenter och för elever som vill fördjupa sig finns Kulturskolans avancerade program (KAP). Varje år ges runt 1 000 publika evenemang runt om i staden.

Den observerade enheten, Kungsholmen/Norrmalm/Östermalm (KNÖ) är en av Kulturskolan Stockholms åtta enheter och är belägen i den centrala delen av staden med sin expedition i Kulturskolans Hus, Mariebergsgatan 34 på Kungsholmen där även en stor del av verksamhetens undervisning sker. Man har två egna lokaler till: Odengatan 61 på Norrmalm och Vår Teater, Skeppargatan 60 på Östermalm. Undervisning erbjuds även i 10 grundskolor runt om i centrala Stockholm.

I enheten KNÖ finns den största delen av KAP programmet i musik samt ett bibliotek med läromedel, noter och facklitteratur tillgängligt för alla medarbetare i Kulturskolan Stockholm.

Typ av skola

Kulturskolan Stockholm är en kommunal verksamhet med mål och inriktning satt av stadens styrande politiker. Enheten KNÖ som observerats i rapporten har verksamhet i flera delar av Stockholms innerstad; Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Ledning

Enheten leds av en enhetschef 100% och en biträdande enhetschef 100%. I administrationen finns även enhetsassistent 100%, vaktmästare 100% och biblioteksassistent 75% (servar hela kulturskolan). I den situation som är just nu är det tre personer som delar på arbetsuppgifterna som biträdande enhetschef och enhetsassistent. Totalt är det sex personer som arbetar med dessa fem tjänster. Enhetscheferna har bland annat ansvar för administration och personal samt KAP-verksamhet. Enhetsassistenterna ansvarar till viss del för verksamhet där de kan bistå enhetscheferna inom administrativa och kommunikativa sysslor.

Organisation

Enheten erbjuder fritidsaktiviteter i ämnena bild & form, teater, dans och musik för totalt 2 489 elever – musik 1 466 elever, orkester och ensemble 181 elever, körer 51 elever, dans 204 elever, teater och musikal 460 elever, bild och form 55 elever, KAP musik 45 elever, KAP dans 78 elever. Musik, inklusive orkester, ensemble och KAP har 67,9% av enhetens elever, teater och musikal har 18,4%, dans, inklusive KAP har 11,3% och bild & form har 2,2%.

Enheten har 66 anställda – 51 musiklärare, 3 teaterpedagoger, 3 danspedagoger, 1 bildpedagog, 3 teaterassistenter - varav en inom kostym, samt 5 administrativa tjänster. Vissa tjänster är på deltid – exempelvis arbetar bildpedagogen 50%.

Enheten samarbetar även med några av skolorna i området i s.k. kulturköp där man säljer pedagogtimmar till skolorna ger även skolnära kurser; Djurgårdsskolan – dans; Engelbrektsskolan – musik (slagverk, gitarr, piano, elbas), dans och teater: Johannes skola – musik i klass.

Enheten erbjuder även kortkurser om 3 eller 6 kurstillfällen. De riktar sig till elever som vill pröva på en aktivitet i Kulturskolan men inte vill eller kan anmäla sig till en hel terminskurs. Exempel är kortkurs i dans, gitarr, flöjt, saxofon, piano, blockflöjt, dansmix, dirigering, dragspel, gitarr, klarinett, musikal, piano, saxofon, sång, trombon, trummor och tvärflöjt.

Avgifter i kulturskolan är: terminskurser 500-900 kr/termin, KAP 2 000 kr/termin, intensiv- lov- och helgkurser 700 kr/kurs, kortkurser 500 kr/kurs, nyfiken på-kurser 300 kr/termin, instrumenthyra 300 kr/termin samt ensemblespel 500 kr/termin (att delta i ensemble eller orkester är kostnadsfritt om du redan spelar instrument eller sjunger i Kulturskolan – motsvarande verksamhet för bild & form- dans- och teaterelever finns inte).

Lärarna är organiserade i centrala ämneslag (CÄL) som ett forum där medarbetare från alla Kulturskolan Stockholms enheter träffas regelbundet – många av lärarna arbetar inom flera av enheterna. CÄL syftar till kompetensutveckling och organiseras genom att alla lärare inom kulturskolan träffas i ämnesgrupper. Varje ämnesgrupp har en budget som är avsatt till kompetensutveckling genom att exempelvis köpa in externa föreläsare eller genom att arvoda interna föreläsare. CÄL-verksamheten genomförs under sex heldagar per läsår samt vid några onsdagsmöten per termin.

Observationens metod

Observationer och besök på enheten har gjorts mellan 8 och 19 oktober, vecka 41 och 42, 2012.

Vi har observerat på 47 lektionstillfällen och intervjuat 27 lärare, 22 elever, 18 föräldrar, enhetschefen, 2 vikarierande biträdande enhetschefer samt 2 enhetsassistenter.

När vi intervjuat elever och föräldrar har det varit i samband med elevens lektion och vi har slumpvis frågat de som befunnit sig i verksamhetens lokaler. Tilläggas bör att många av de föräldrar som finns tillgängliga för intervju i lokalerna har små barn som är nya i kulturskolans verksamhet. Vissa av lärarintervjuerna har skett per telefon eller under uppgjorda möten medan andra har skett i samband med observationen. Den största andelen lektionsbesök har skett i musikundervisning.

Vi har även tagit del av dokument som verksamhetsplan, kvalitetsgaranti, Kulturförvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan 2010-2012, introduktion till nya CÄL-ledare, lönekriterier, kursplaner, kurskatalog, tertiärrapporter, självvärdering, kundundersökning, personallistor, schema, intresselista för IT-satsning, tidigare Våga Visa-rapport samt statistik över elevantal, könsfördelning mellan olika ämnen osv.

Sammanfattande slutsats om enheten

Enheten på Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm är en mycket väl fungerande enhet inom Kulturskolan Stockholm. Den är väl etablerad med bra lokaler, välutbildad personal och ett fungerande administrativt stöd. Det finns en stark tradition inom alla kulturdelar och både ledning och personal är mycket engagerade i verksamheten. Enheten har även en mycket stor ensemblesverksamhet som gör det möjligt att, även som relativ nybörjare, få ta del av gemensamt musicerande. Både styrkan att tillhöra en stor organisation och svagheten att göra detsamma, syns tydligt. Lärarna uttrycker en stark önskan om en mer visionär och kreativ syn på verksamhetsutvecklingen, där man mer kan fokusera på kvalitet – något som, som vi upplever det, lärarna anser motverkas av trögheten i den stora organisationen. De positiva

effekterna av att tillhöra en stor organisation ska inte underskattas med tex införandet av e-tjänsten vid anmälan som ett exempel. Det samma gäller marknadsföringsmaterialet som kan hålla en enhetlig utformning och en tydlig avsändare. Ledningen har en hög ambitionsnivå vad gäller informationsdelen och att man försöker vara lyhörd för varje medarbetares åsikter, vilket kommer fram i intervjuer med lärarna. Vårt samlade intryck är att vi observerat en ambitiös verksamhet med mycket hög nivå och kvalitet på undervisning och kulturutövande.

Skolans starka sidor

- Väl formulerade och presenterade mål för verksamheten – bland annat genom tydliga ämnesplaner, sid 9-10
- Engagerade och professionella lärare med hög kompetens, sid 10-11
- Genomgående lustfyllt lärande med möjligheter till samarbete mellan konstarter, sid 11-13
- En komplett ensembleverksamhet på alla nivåer för musikelever, sid 13
- Hög tillgänglighet oavsett mentala, fysiska, kulturella, sociala eller geografiska förutsättningar, sid 14
- Goda möjligheter att delta i framträdanden och utställningar, sid 15
- Lokaler som är väl anpassade till verksamheten, sid 16
- Goda möjligheter för eleverna att kunna utvecklas i sin egen takt och kunna påverka sin situation och sitt eget lärande - bland annat genom KAP-programmet, sid 18
- En engagerad och kompetent ledning, sid 21

Skolans förbättringsområden

- Avsätta ännu mer tid för värdegrundsarbete exempelvis genus, sid 7
- Jämna ut skillnader som snedfördelning av kön och antal elever mellan de olika ämnena, sid 7
- I verksamheten levande styrdokument som hanterar värdegrund, sid 8
- Verksamhet för dans- och teaterlever motsvarande musikens ensembler och orkestrar, sid 13
- Dokumentation och uppföljning av verksamhet, sid 15
- CÄL – de som ej fungerar bra, företrädesvis de stora grupperingarna, sid 23

Målområden

Normer och värden

I detta avsnitt tar vi upp skolans medvetenhet gällande värdegrund. Hur pass medvetet arbetar hela skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling? Hur syns det arbetet?

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Hur arbetar skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling?

Vid intervju uppger enhetschefen att enheten inte har något specifikt dokument som handlar om värdegrund – istället hänvisas till att frågan om värdegrund brukar lyftas i medarbetarsamtal och att den kopplas till skolans lönekriterier. Enhetschefen menar att dessa uttrycker några av de värderingar som är grundläggande i verksamheten. Exempel på område som hanteras i lönekriterierna är: *YRKES-*

SKICKLIGHET - På vilket sätt medarbetaren bemöter deltagare och omsätter sina ämneskunskaper vid planering och genomförande av undervisningen. Exempel ur en av paragraferna, Y3 – *Anpassar verksamheten utifrån varje deltagares specifika förutsättningar, så att intresse och motivation skapas*, är ”Arbetar engagerat. Har förmåga att skapa och utveckla intresse och motivation så att deltagarna upplever lärandet positivt och lustfyllt” och ”Är skicklig på att se deltagarnas potential utifrån dennes specifika förutsättningar för att lotsa denne vidare mot självständighet i sitt kulturella uttryck”.

Ett annat område är: *MEDARBETARSKAP – Vilket förhållningssätt medarbetaren har till arbetet, arbetskamrater och ledning.* Exempel ur en av paragraferna, M3 – *Deltar aktivt i arbetslags- och teamarbete. Söker samarbete för att utveckla arbetet*, är ”Tillvaratar andras idéer kraft och initiativ för att utveckla ett gott samarbete. Ser och bekräftar andras förmågor”.

Vi uppfattar inte att frågor som hanterar exempelvis människors lika värde och arbete mot kränkande behandling omfattas av lönekriterierna.

Enheten satsar också på utbildning kring värdegrundsfrågor – exempelvis ett projekt kallat *Kultur för alla*. Syftet med projektet är ”att i samverkan mellan Stockholms kulturförvaltning och Botkyrka kommuns Kultur- och Fritidsförvaltning, genomföra strategiskt utformade utbildningsinsatser kring mångfald, likabehandling och jämställdhet för att skapa förutsättningar för långsiktig utveckling och lärande både på medarbetar- och verksamhetsnivå”¹.

Ett annat sätt att arbeta med värdegrundsarbetet möjliggörs genom Pedagogiskt Forum, som organiseras en gång i månaden från och med hösten 2011 och innebär att alla pedagoger kan lyfta frågor både om pedagogik och värdegrund. Pedagogiskt Forum är ännu inte utvärderat.

Motverkas traditionella könsmonster?

Kulturskolan Stockholm arbetar med att motverka traditionella könsmonster i ett projekt som rör genusfrågor genom att låta verksamhetsledningen på respektive enhet utse två *genuspiloter* vilka ansvarar för viss utbildning och information till personalen kring dessa frågor. Från lärarhåll framkommer att det kommer att behövas mer tid för att detta arbete ska få ett tydligt genomslag. ”Det saknas respekt för det här fältet; det finns gedigen kunskap och forskning och för att göra det här på riktigt krävs det mer tid. Nu ska genuspiloterna verka inom läraravtalet, d.v.s. ingen extra tid ges”. Denna synpunkt har stöd från enhetschefen – det handlar mer om att försöka påverka synen på detta i nästa led i organisationen.

Intervjuer visar att lärarna på enheten arbetar på olika sätt – några uppger att de inte behöver tänka på att motverka traditionella könsmonster eftersom det är inbyggt i det sätt de undervisar på medan andra i hög grad har fördjupat sig i ämnet och har medvetna strategier för hur de arbetar med genus i sin undervisning.

Den internetbaserade tjänsten playalongmusic.com som används av kulturskolan har till övervägande del manliga lärare (ca 90 %). På enheten KNÖ är fördelningen av kön bland lärare; bild & form 100 % kvinnor, teater ca 66 % kvinnor, dans 100 % kvinnor och musik ca 60 % män.

Könsfördelningen för deltagare inskrivna i eleverregistret är enligt följande (statistik avser hela Stockholms Kulturskola och är från 2011); flickor inom bild & form 73 %, teater 71%, dans 88%, musik 54% - totalt flickor 62%; pojkar inom bild & form 27%, teater 29%, dans 12%, musik 46%.

Hur syns arbetet i skolans policydokument?

¹ <http://www.esf.se/sv/Projektbank/Behallare-for-projekt/Stockholm/Kultur-for-alla/>

Inga policydokument för arbetet redovisas i verksamheten – däremot får vi vid direkt fråga ett mycket väl formulerat och utarbetat dokument *Kulturförvaltningens jämställdhets- och mångfaldhetsplan 2010-2012*.

Hur syns det i det dagliga arbetet med eleverna?

Vi ser under lektioner att lärarna lyssnar på samtliga elever och ger utrymme för elevernas frågor och åsikter – oberoende av deras tillhörighet eller ursprung. I dansverksamheten och i teaterverksamheten ser vi att lärarna låter både flickor och pojkar dansa och gestalta danser och roller som kan uppfattas som mer traditionellt kvinnliga eller manliga. Exempel på det är att flickor dansar breakdance och att pojkar i teatern gestaltar en ballerinaroll i en teaterövning.

Ett annat exempel är en lärare i ett instrument som till övervägande del uppfattas som ”manligt” i intervju uppger att han medvetet vid musikexempel väljer kvinnliga musiker och att han vill vika tider i sin undervisning till grupper med bara flickor. Vid ett lektionstillfälle ser vi att en av tre elever är en tjej och vid ett annat tillfälle ser vi att två av två eleverna är tjejer. Även Kulturskolans sinfonietta har en tjej på instrumentet.

Förhållningssätt mellan elever och personal

Bemöter man varandra respektfullt?

De lektioner vi observerat har präglats av respekt och öppenhet – exempelvis hälsar alltid lärarna eleverna välkomna och är noga med att presentera oss observatörer för eleverna. Lärarnas och elevernas kommunikation präglas i samtliga av våra observationer av ömsesidigt lyssnade. Genomgående kan vi se ett mycket inkännande förhållningssätt till eleverna i enheten vad gäller inläringstakt, repertoarval mm. Med inkännande och lyssnande menas att lärarna ofta frågar eleverna och ber eleverna bestämma hur mycket de själva kan och vill lära sig i den aktuella inläringssituationen.

När det gäller elevernas respekt för varandra har vi endast vid något tillfälle sett elever glömma en ny elev. Läraren vinklade då övningen mot mer samarbete och då fungerade det fint. I övrigt präglas även relationen mellan elever av respekt. Även mobiltelefoner har varit avstängda under samtliga lektioner hos både lärare och elever (om de inte varit avstängda har i varje fall inte vi i något fall hör dem ringa).

Finns respekt för varandras tid?

Vi uppfattar att man på enheten KNÖ har stor respekt för varandras tid – lärare och elever kommer i tid till lektionerna, i många fall sitter eleverna och väntar utanför lektionsrummen, lärarna är väl förberedda med iordninggjort material, information/noter redan uppskrivna på en tavla i rummet eller genom att i förväg gjort relevant planering. Endast i något fall har vi sett lärare eller elev komma sent men då bett om ursäkt och sedan skyndat sig att komma i ordning för lektionen. Vi upplever också i de flesta fall lektionerna som effektiva, vi ser aldrig några elever drälla omkring. I flera fall har vi sett en stor del av tiden i början av lektionerna tas upp av att instrument ska sättas ihop och/eller stämmas.

I de fall någon lärare är sjuk sätts ett anslag upp på dörren till lektionssalen. Det finns även möjlighet för elever och föräldrar att på hemsidan finna information om inställda lektioner².

Respekt för varandras kunskap och erfarenheter?

Under de lektioner vi observerat där flera elever deltar ser vi att lärarna i princip alltid anpassar lektionen efter varje elevs egna förutsättningar. Exempel på det är att läraren återkopplar till varje elevs tidigare hemläxa och till varje elevs tidigare kunskaper. Vi ser i något enstaka fall att läraren utgår från en enda

² <http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Kulturforvaltningen/Kulturskolan/>

kvalitetsgaranti som redovisar två tydliga åtaganden ”Vi erbjuder undervisning av hög kvalitet i kulturella färdigheter på din fritid” samt ”Med vår utåtriktade verksamhet bidrar vi till ett rikt, varierat och levande kulturliv”. En lärare uttrycker ”ja, vi är ju ingen FAME-skola”. Detta tillsammans med hur undervisningen generellt bedrivs på enheten tolkar vi som att det primära målet för skolans lärare och ledning är elevens upplevelse och personliga utveckling och inte ett elitistiskt drillandet av skicklighet. Dock vill vi betona att många lärare undervisar med en sådan metod och på en så hög nivå att eleverna kan uppnå både ovanstående mål likväl som en mycket hög nivå av skicklighet och briljans i sitt valda instrument/ämne.

Enheten har ämnesplaner för undervisningen, gemensamma för hela , och de finns tydligt beskrivna och presenterad på hemsidan tillsammans med ämnet de representerar. Många av lärarna uppger att de hela tiden har ämnesplanerna ”i bakhuvudet, det är bra att de finns så man hela tiden kan gå tillbaka dit och checka av om man har hunnit med det man ska”. Det är tydligt att många av lärarna känner sig delaktiga i ämnesplanerna som utarbetats gemensamt i hela Kulturskolan Stockholm. Några av lärarna uppger att de inte uppfattar ämnesplanerna som dokument de regelbundet relaterar till.

Har elever och föräldrar kännedom om dem?

Flera av de föräldrar vi intervjuat säger att de sett att det finns ämnesplaner på Kulturskolans hemsida, några har också läst dem. Flera andra föräldrar har inte tagit del av kursplanerna eller vet om att de finns. Några av eleverna säger att de vet hur kursplanen ser ut för att lärarna har berättat det. Ett par av eleverna har själva läst kursplanerna på hemsidan. Många av de intervjuade eleverna känner inte till ämnesplanerna. Vi uppfattar inte att de föräldrar eller elever som inte läst ämnesplanerna uppfattar det som ett problem – en intervjuad förälder uppger ”så länge de kommer ut från rummet med ett leende så räcker det för mig”.

Pedagogiska metoder

Vilka metoder och arbetssätt används?

Under våra observationer har vi sett lärare använda olika typer av pedagogiska metoder – på många musiklektioner spelar läraren före och eleven spelar efter, i de flesta fall utgår man då från ett notpapper eller en spelbok. Andra metoder vi sett innebär att eleverna lär sig genom att prova att utföra nya uppgifter – exempelvis genom att själv spela efter noter direkt för att upptäcka melodin eller genom att lyssna, tolka och därefter spela samt reflektera kring musiken. I teatern förekommer metoder för att lära eleverna teaterns professionella begrepp – en teaterpedagog bygger en teaterövning där begreppen är en del av övningen. Eleverna lär sig begreppen och spelar teater eller gör dramaövningar samtidigt.

Genomgående i alla lektioner vi sett är att de pedagogiska metoderna anpassas till elevernas ålder och förkunskaper. Elever i lägre åldrar som är nybörjare får lära sig att skalans toner har namn; tonen c betecknas exempelvis som citron. I högre åldrar får eleverna lära sig svårare musikaliska begrepp. I de pedagogiska metoder lärarna använder ingår även att pendla mellan praktik och teori i kulturutövandet – elever får lära sig att spela piano samt att skriva olika förtecken med olika färger för att minnas dem.

Det finns också tydliga exempel på att ämneslag har en gemensam tanke med hur man lägger upp lektionerna samt med progression över tid – lektioner i exempelvis slagverk börjar med uppvärmning och repetition/övning av grunderna, följt av utveckling/övande av skicklighet och som avslut någon typ av eget skapande som vid ett tillfälle ”Kom igen! Trumsolo!!”. Något exempel på undervisningsmetod eller struktur som är gemensam för hela kulturskolans verksamhet ser vi inte.

Används exempelvis IT i undervisningen?

IT används mycket olika på enheten – tillgången till en dator varierar i de olika undervisningsrummen. Det kommer under hösten 2012 att ske en utbildningsinsats i Kulturskolan Stockholm där 8-9 lärare på

enheten KNÖ kommer att få en Ipad eller en bärbar Macdator under läsåret. Tanken är att alla medarbetare så småningom ska erbjudas en sådan. Alla lärare har en arbetstelefon för samtal och sms; många hävdar dock att ”den är usel, stänger av sig hela tiden och går ej att mejla med”. Många använder sina egna privata smartphones för att visa klipp från YouTube eller lyssna på musik från Spotify under lektionerna.

Vi ser några exempel på att lärare använder den, av fyra av kulturskolans lärare utvecklade, internetbaserade tjänsten *playalongmusic.com* som en del av sin undervisning. Vid ett tillfälle såg vi tydligt hur just den delen av undervisningen följdes med extra stort intresse av en pappa som var inbjuden att sitta med på lektionen.

Undervisningssituationen

Hur väl förberedda är pedagogerna?

Vid observationerna upplever vi att lärarna i hög grad är mycket väl förberedda för undervisning. I princip alla lärare har med sig det material som behövs för lektionerna och de påminner ofta eleven om vad eleven gjorde förra gången och vad eleven hade i läxa. I något fall säger läraren sig ha glömt vad som gjordes sist och då frågar läraren eleven.

Främjar klimatet lärande och kreativitet?

Under musiklektionerna finns många olika stöd för lärande. Mycket vanligt förekommande är noter samt skrivböcker där eleverna får träna på att skriva egna noter och lära sig att skriva förtecken. Det finns även i de allra flesta rum en bandspelare som ofta används för att spela upp ett bakgrundskomposition som eleverna använder för att lära sig spela melodier. Datorer används av vissa lärare och den internetbaserade tjänsten *playalongmusic.com* används ibland. Vi ser även att lärare uppmuntrar eleverna att pröva egna idéer under lektionerna. Exempel på det är att flera lärare frågar elever om de vill improvisera. Lärarna säger ofta till eleverna att det inte gör något att man spelar fel och vi uppfattar det som att eleverna vågar och vill prova olika sätt att lära sig. I teatern upplever vi att det finns en tillåtande stämning som gör att eleverna vågar prova olika sätt att spela teater. I dansen ser vi också att stämningen är tillåtande och att eleverna vågar testa nya steg eller improvisera runt ett tema.

Hur väl behärskar pedagogerna sitt ämne i undervisningssituationen?

I undervisningen ser vi att pedagogerna generellt har både djupa och breda kunskaper i många olika genrer – pianolärarna varierar exempelvis mellan att spela klassisk musik och popmusik. Lärarna behärskar ofta mer än sitt i första hand valda instrument, ofta sjunger lärarna mycket bra. Som ett exempel har vi sett/hört hur läraren sjunger ett komposition för att lära eleverna att spela. Vi ser ofta att lärarna återkopplar och delar med sig av sina kunskaper till eleverna när de stöter på svårigheter. Exempel på det är att lärarna använder sin egen erfarenhet och kunskap för att berätta för eleverna varför ett moment är svårt eller hur eleverna kan tänka för att komma vidare i sin utveckling ”Du håller på med en massa annat, jag känner igen det för jag gjorde likadant – låt istället energin och uttrycket gå ner i tangenterna och in i flygeln så blir uttrycket starkare”.

I teatern och dansen är lärarna mycket integrerade i den fysiska verksamheten samtidigt som de undervisar eleverna. Vi ser exempelvis att teater- och danslärare deltar i teaterövningarna samtidigt som de berättar för eleverna hur denna övning kan tolkas. Vi uppfattar det som att lärarnas behärskande av ämnena på flera nivåer i undervisningssituationen leder till att eleverna ges möjlighet att fördjupa sin förståelse och sin förmåga. Lärarna är trygga i sin kunskap och förmedlar också det till eleverna. Vi ser inte att lärarna någon gång tvekar inför någon frågeställning utan har ett nyfiket och prövande sätt att närma sig frågan.

Hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande

Skapar skolan ett lustfyllt lärande?

I intervjuer berättar många elever att det är roligt att gå på aktiviteterna för att de lär sig så mycket och för att lärarna är roliga och snälla. Flera elever säger att de längtar till lektionen och två elever uppger, vid två skilda intervjuer, att de önskade att de hade fler lektioner. Flera teater elever säger att teatern är den roligaste aktiviteten de har. När vi intervjuar elever sitter många andra elever i korridoren och över på sina instrument medan de väntar på att lektionen ska börja. En gitarrelever improviserar på gitarren och sjunger en egen låt. ”Det bästa med Kulturskolan är att man kan utvecklas och gå vidare, det finns någonting för alla” är en kommentar vi får från två elever. Vid felpelning uttryckte sig en lärare ”oj vilken spännande inledning” varpå eleven skrattar till, gör en gång till och får till det rätt. Många lärare använder sig av frågor till eleverna som gör att eleverna själva får syn på lösningarna på ”problem” som uppstår. De allra flesta lärarna lyckas skapa kontakt och får trygga relationer med sina elever vilket gör att eleverna mår bra och presterar utifrån sitt allra bästa.

Får eleverna utmaningar på rätt nivå?

Flera elever som vi intervjuar säger att det är lite svårt att spela men att det är bra ”för då lär man sig”. Två pianoelever tycker att det är roligt att gå tillsammans för ibland spelar den andra lite svårare stycken och då får eleven som ännu inte är på den nivån sitta med och lära sig lite extra. Under flera observationer ser och hör vi att eleverna får spela stycken som exempelvis av Chopin (vid ett tillfälle fick vi höra *Regndroppspreludiet*) och andra klassiska kompositörer. Vi ser att lärarna ofta ber eleverna analysera musiken. Frågor om musiken, exempelvis frågor om förtecken eller toner, ställs även till elever som är nybörjare och som spelar enklare stycken. Det sker en återkoppling till notbilden – exempelvis ”Vad betyder prickarna i slutet av stycket? En gång till, ja just det, och med ett musikord heter det repris.”. Vi ser exempel på hur eleverna uppmuntras på ett lugnt och metodiskt sätt att spela rätt ”ganska bra, en gång till” och efter andra gången ”jaha då” och efter tredje gången ”det var fint”. Vi upplever också danselever som får anstränga sig avsevärt för att klara av den danskombination de fått presenterade för sig och som uttrycker glädje när de lyckas utföra stegen.

Vi upplever vid våra observationer att det finns en tydlig känsla på skolan av, speciellt hos musikeleverna, att det finns vägar att gå om man vill ”komma vidare” – orkestrar och ensembler finns på alla nivåer och eleverna uppmuntras tidigt att delta i dessa. Ett tydligt exempel på både utmaning och stimulans är att skolans Sinfonietta senare i höst kommer att spela tillsammans med Sveriges Radios Symfoniorkester i Berwaldhallen – varje elev sitter då tillsammans med en vuxen musiker på hans/hennes position i orkestern. Även det tydligt presenterade KAP-programmet visar en tydlig väg för progression för musikdans- och teater elever.

Ges eleverna möjlighet till eget konstnärligt skapande?

Möjligheterna till eget konstnärligt skapande skiljer sig avsevärt åt mellan olika ämnen men också mellan olika lektioner i samma ämne – vi märker att det beror mycket på vad det är läraren prioriterar och värderar som kunskap. Överlag ser vi goda exempel på hur eget skapande är en integrerad del av undervisningen i alla de ämnen kulturskolan presenterar – sångelever improviserar jazz, musikelever skapar en egen handling till en föreställning med utgångspunkt i en bildkonstnärs arbeten, jazzdanselever skapar eget material med utgång i improvisation runt det vedertagna jazzdansvokabuläret och bild & formelever hittar på mönster av hjärtans lust under en lektion helt baserat på deras eget skapande (med vissa moment av skicklighet invävd under vägen).

I musikämnet ser vi många lektioner som inte innehåller något eget skapande och i intervjuer med elever säger eleverna att det är läraren som visar hur man ska göra. Elever uppger även att det är utanför lektionstid de provar att spela annan musik och andra stilar samt att improviserar. Vi ser också lektioner där eleverna uppmuntras att improvisera till exempelvis ett bakgrundskomposit. En lärare arbetar med eget melodiskrivande vid notinläring ”de blir så stolta när de kan plita ner några noter själva”. En annan lärare

säger ”jag brukar börja med det (improvisation) när de är små, äldre elever kan ha blivit för notbundna”. Det förekommer även under några lektioner att läraren ber eleven att göra en tolkning av musikstycket eller att i teatern göra en gestaltning utifrån sina egna idéer. En av musiklärarna betonar i en intervju att eleverna får lära sig grunderna under den första tiden i undervisningen och att eleverna sedan, då de lärt sig de tekniska grunderna, alltid själva ska bestämma vad de vill spela och hur de vill utveckla sitt eget musikaliska skapande. En annan lärare säger att de yngre eleverna ofta hittar på egna melodier under lektionerna. Inom teaterämnet ”får vi vara med och bestämma jättemycket, vilka övningar vi ska göra och skriva en del av manus till föreställningarna”. I sångämnet ”väljer läraren låt men vi får påverka t.ex. med stämmor och så där”.

Får eleverna möjlighet att upptäcka nya genrer och konstriktningar?

Sammantaget ser och hör vi under observationerna att det finns ett mycket stort utbud av olika genrer inom de olika ämnena och vi har bland annat sett musikal- och danselever möta en vuxen bildkonstnårs arbeten. Inom musiken förekommer i ganska hög grad klassisk musik från 1700-talet och framåt och de mest kända kompositörerna spelas av elever inom alla instrument. Det förekommer även i hög grad musik som jazz, blues, rock och pop. Både svensk och internationell musik från olika länder omfattas. Viss tonvikt ligger på engelsk och amerikansk musik.

Samarbete och självständighet

Finns möjlighet för eleverna att samarbeta med andra elever?

Under dans- musikal- och teaterlektionerna ser vi många exempel på ett pågående samarbete mellan eleverna. Musikaleleverna samarbetar i fysiska övningar men även när de tillsammans skapar föreställningen de ska delta i. Vi ser danselever som tillsammans bygger koreografi inom en av läraren fastlagd struktur och vi ser teaterlever sammanfogas till en grupp genom samarbetsövningar.

Även inom musikämnet finns stora möjligheter för elever att samarbeta med varandra eftersom alla lektioner även där ska ske genom gruppundervisning. Eleverna spelar tillsammans och de lyssnar även på varandra. När vi bland annat intervjuar elever som spelar piano säger de genomgående att de tycker att det är roligt att vara fler under lektionerna för då kan man spela tillsammans och då kan man lära sig av varandra. De berättar att de också spelar fyrhändigt. Två elever säger att det kan vara lite jobbigt att sitta och vänta medan den andre spelar. Inom blåsmusiken säger flera elever att de spelar i ensemble eller orkester och att det är det roligaste som finns. En elev berättar att han snart ska spela i Berwaldhallen.

Enheten kan erbjuda en stor ensemble- och orkesterverksamhet och många av lärarna uppmuntrar och betonar vikten av ensemblespel ”Det är ju det hela grejen går ut på; att spela ihop med andra”. Enhetschefen berättar att enheten har en komplett ensembleverksamhet på alla nivåer och att enheten är den enda inom Kulturskolan som har det på musiksidan. Inom enheten finns exempelvis storband, stråkkvartett, jazz- blås- och stråk ensembler, en sinfonietta, två körer, slagverksensemble, tre rockgrupper och ett arbetslag med fyra lärare som arbetar med ”rockmåndag”, där undervisningsformen bygger på samspel i rockgrupper. I och med att gruppundervisningen är grunden för verksamheten får många elever per automatik tillfälle att öva samspel på olika sätt och på olika nivåer. Utifrån ett lärarperspektiv hör vi bland annat ”Jag är helt nöjd utifrån mina behov och är med så mycket jag hinner med”. En annan lärare uttrycker att det för hans instrument inte finns någon ensembleverksamhet och att det är ”rent ut sagt skit”.

Vi märker också att det sker mycket arbete över ämnesgränserna där eleverna får tillfälle att möta varandra. Bland annat ska fyra danselever och en teaterlev vara med vid Sinfoniettans konsert i Berwaldhallen och dans- och slagverkselever har mötts i gemensamma föreställningar. Vid intervju uttrycker lärare sin glädje över den stimulans och möjlighet till fortbildning och utveckling som olika samlarbetsprojekt mellan exempelvis dans- och teaterämnena har givit.

Lär eleverna sig arbeta självständigt?

Nästan alla elever vi intervjuat uppger att de får en läxa med sig hem varje vecka som de får spela för läraren under nästa lektion – många säger också att de över mycket hemma. Böcker används där läxor och förklaringar ges för att eleverna ska kunna arbeta själva med övningarna. Vi upplever att många elever uppnått en mycket avancerad nivå på sitt instrument – i vissa fall arbetar de på en sådan nivå av självständighet att läraren övergått till ett mer ”coachande” förhållningssätt.

Lär de sig arbetssätt så att de så småningom kan frigöra sig från läraren?

Vi upplever att de processer vi ser i verksamheten som syftar till att frigöra sig från läraren ser lite olika ut – vid några tillfällen har vi sett elever få i uppgift att tolka vissa rörelsefraser, textdelar eller musikstycken. Vid andra tillfällen har läraren initierat en analytisk diskussion kring hur eleverna uppfattar musiken eller rörelserna och ber eleverna att ge kommentarer kring detta. En lärare berättar om en elev som själv gjorde variationer på ett klassiskt pianostycke och vi har även hört elever berätta att de spelar mycket hemma, testat nya musikstilar och komponerar eller gör egna låtar.

Får eleverna redskap och metoder för att kunna arbeta hemma?

Många elever berättar att läraren ger dem råd angående hur de själva ska öva i hemmet mellan lektionerna och att det fungerar fint eftersom de vet hur de ska göra. En elev, som har spelat i många år, säger att det är svårt att tolka hur man ska spela noterna hemma. En lärare berättar i en intervju att eleverna får med sig en bok där allt som görs under lektionen skrivs in och där läxan finns beskriven i detalj. Flera elever visar oss noter med anteckningar som läraren gjort för att eleven ska minnas hur man spelar hemma mellan lektionerna. Under dans- och dramalektioner ser vi inga exempel på strukturer som syftar till att underlätta hemarbete och vi ser heller inte att eleverna får läxor.

Hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar

Är verksamheten tillgänglig för alla elever oavsett mentala, fysiska, kulturella, sociala, geografiska förutsättningar?

Under vår observation upplever vi att hur verksamhetens tillgänglighet uppfattas beror på flera olika faktorer, bl. a. den fysiska. Genom sitt centrala läge i Stockholms innerstad och genom närhet till tunnelbana och buss är det lätt att ta sig, både på dag- och kvällstid, till Kulturskolans Hus på Kungsholmen och till lokalerna vid Odenplan där den största delen av undervisningen sker – dessa lokaler är även utrustade med hiss. De lokaler som är belägna ute i skolor eller ligger som Vår Teater på Östermalm uppfattas olika beroende på vem man pratar med – någon förälder uppskattar att undervisningen ligger så nära hemmet, medan andra uppger att ”undervisningslokalen är trasslig att ta sig till” – i dessa lokaler saknas i några fall tillgång till hiss.

Under hösten 2012 har ett nytt anmälningförfarande inrättats för Kulturskolan Stockholm – inga köer finns längre och det har blivit enklare att anmäla sig till kurser i alla enheter, inte bara i den man tillhör rent geografiskt. På så sätt kan man säga att verksamhetens tillgänglighet för alla barn i hela Stockholm, oavsett socio-ekonomiska förutsättningar, har ökat. En lärare uppger vid intervju att han upplever att han numera har elever från många fler delar av Stockholm än tidigare då de flesta kom från det närmaste upptagningsområdet.

Vi upplever att man på enheten anstränger sig att ha en så tillåtande attityd i undervisningen så att alla elever, även om man har en viss funktionsnedsättning, ska känna sig välkomna. För elever med mer behov av särskilt stöd finns ett Resurcentrum nära tillgängligt i Kulturskolans Hus.

Stöds olika progressionstakt hos eleverna, till exempel genom särskilda program för elever med yrkesinriktning?

På kulturskolan kan de elever som vill ansöka om en plats inom KAP (Kulturskolans avancerade program) för fördjupning inom dans, teater eller musik – eventuellt med sikte på en framtida yrkesinriktning.

Dokumentation och uppföljning

Dokumenteras undervisningen och i så fall hur?

Många lärare dokumenterar sina lektioner och sin undervisning men det sker ”mest för min egen skull”. Det görs både inför som under varje lektion och termin. I slutet av terminen ”brukar jag som lärare kolla upp hur det har gått, men hittills har det bara skett muntligt”. Inga strukturer angående dokumentation anges centralt av Kulturskolan Stockholm.

Utvärderas elevers lärande och finns återkoppling till elever och föräldrar, t ex genom någon form av utvecklingssamtal?

Inga strukturer angående utvärdering av verksamheten när den väl är genomförd anges centralt av Kulturskolan Stockholm – inte heller får vi några exempel från lärare att de genomför vare sig skriftlig återkoppling eller utvecklingssamtal. Någon lärare uppger ”jag började med utvecklingssamtal, men slutade för det finns helt enkelt inte tid – dom är så många”. Ingen av de tillfrågade föräldrarna ser frånvaron av återkoppling som ett problem ”jag får tillräckligt med information ändå...”.

Används utvärderingen för att utveckla verksamheten?

Enhetschefen uppger att olika typer av utvärderingar görs av de flesta projekt som pågår inom verksamheten. Det gäller både *Kultur för alla* och Pedagogiskt Forum. Verksamhetsplanen är också föremål för en utvärdering där alla pedagoger deltar – exempelvis tas individuella mål fram med verksamhetsplanen som grund och dessa mål utvärderas sedan i medarbetarsamtal och löneprocess.

Verksamheten utvärderas också inom ramen för Våga Visa-observationerna, genom självvärderingar som medarbetarenkäten *Självvärdering musik kultur våren 2011* samt en kundundersökning – även den genomförd 2011.

Framträdanden och utställningar

Är framträdanden och utställningar en del i den pedagogiska processen?

För många blir ett framträdande eller en utställning ett automatiskt sätt att redovisa årets eller terminens arbete och är på så sätt del av den pedagogiska processen – undervisningen styrs i vissa fall nästan helt av att den ska producera ett stycke, ett verk eller en utställning. För andra blir det mer ett sätt att träna på att uppträda inför publik eller presentera sitt arbete. I år har det varit extra många framträdanden i och med Kulturskolan Stockholms 15-års jubileum.

Flera lärare och föräldrar uttrycker sin glädje över de möjligheter eleverna har att dela med sig av sitt arbete genom ofta professionellt genomförda tillställningar. Vi får också intrycket att lärare och ledning till viss del anser att verksamheten ibland styrs alltför mycket av att den ska producera framträdanden – att det finns en förväntning hos elever och föräldrar att ”så ska det vara” och att en ensidig inriktning mot en färdig produkt inte alltid är till gagn för undervisning.

Är de väl planerade och genomförda?

Under observationstiden har vi haft möjlighet att vid endast ett tillfälle se delar av en föreställning och den gav intrycket av att vara mycket väl planerad och genomförd. Även lärare uppger att det finns ett bra samarbete och bra strukturer vid olika typer av gemensamma redovisningar/föreställningar ”dansarna är

alltid välorganiserade och vi som har elever i slagverk *måste* se till att alla vet vad dom gör – annars fungerar det inte”.

Är eleverna väl förberedda för att framträda, känner de sig trygga och får alla som vill vara med?

Flera av de teater- och musikelever vi intervjuar tycker att det är det roligaste som finns att framträda för publik, en teaterelev säger ”man längtar jättemycket men det är lite pirrigt också”. Flera musikelever säger att de brukar öva väldigt mycket inför framträdandet ”man övar för att det ska bli helt perfekt”. En annan teaterelev uppger att det gör inget om det blir fel, för publiken vet inte hur det ska vara egentligen – men ändå övar hon mycket ”Man vill ju inte glömma bort vad man ska säga!”. Flera av eleverna säger att om det blir fel så hjälper lärarna till. Två pianoelever som har gjort två framträdanden var säger att ”Vi har världens bästa lärare!”.

Vad vi förstår erbjuds i princip alla elever på enheten möjlighet till framträdande av något slag under läsåret.

Fysisk miljö

Stödjer den fysiska miljön lärandet och verksamheten?

Vi upplever att de lokaler som används till undervisning i de flesta fall är mycket väl lämpade för undervisning. Kulturskolans Hus är inrymt i en gammal skola med högt i tak, stora fönster och god belysning. De rum för musikunder vi ser varierar i storlek mellan ca 10 m² till ca 40 m². Vi upplever att ansträngningar har gjorts för att disponera rummet på ett sätt som är lämpligt för de olika instrumenten. Lokalerna där musikundervisning sker har just genomgått en renovering och har en sober inredning med vissa färglada inslag genom belysning och utställda arbeten från olika delar av verksamheten. I de gemensamma lokalerna finns gott om utrymme för elever och föräldrar som väntar på undervisningen – bl. a. ett fik med bord, stolar och en diskbänk. Ett undantag på Mariebergsgatan är lokalerna i källarvåningen som ger ett mer slitet intryck och har mindre fönster och mindre rum.

Salen för bild & form finns i Kulturskolans Hus men upplevs ligga ”vid sidan av” då den inte har någon kontakt med kulturskolans ordinarie verksamhet utan finns i de lokaler som disponeras av resurscentret. Salen är väl utrustad för verksamheten, ger skön konsnärlig stimulans, har högt i tak, är ca 20 m², är tämligen sliten och saknar för verksamheten relevant utrymme som tillräckligt med förvaringsmöjligheter inne i salen.

I Kulturskolans Hus finns även en danssal på ca 100 m² med stora ljusa fönster, balettstänger, speglar, effektiv belysning och en musikanläggning inne i en liten skrubben placerad bakom eleverna (ofta står eleverna vända mot spegeln vid dansundervisning) – läraren försvinner varje gång hon ska göra något som är relaterat till musiken.

Även lokalerna på Odengatan har stora fönster och god belysning, även här varierar rummen i storlek. En lärare säger att ”rummet är för litet för verksamheten”. Lokalerna *Vår Teater* på Östermalm ger intryck av att vara en riktig teaterlokal med foajé, bås för biljettföreställning samt entré med en stor trappa ner till scenen. All undervisning i lokalen sker på scenen som svart golv och en inramning av svart sammet, en backdropp och ”byxor” vid sidan av, helt dominerar rummet. Publikplatserna är stolar som står på en svagt sluttande trappstegsformation av amfiteatertyp - ett arrangemang som av en teaterlärare anges fungera dåligt vid vissa typer av publik. I lokalen finns även utrymme för kostymförråd.

De lokaler vi besökt som inte ligger i kulturskolans egna utrymme varierar även de i storlek och har en god anpassning till den avsedda verksamheten med exempelvis ljudabsorberande plattor i tak och på väggar.

Är lokaler, teknik och arbetsredskap anpassade efter verksamheten?

I alla lokaler vi besök finns bandspelare eller annan musikanläggning, ofta finns även en whiteboard. Vissa lokaler har även en dator, dock inte alla. Relevant utrustning för den i lokalen avsedda undervisningen som piano eller uppställda trumset finns i samtliga rum.

Bedömning i text

Ämnesplaner som harmonierar med de mål vi sett finns och används i varierande grad. Enhetens lärare deltar i pedagogiska diskussioner vilket ger avtryck i undervisningen. I flera delar av verksamheten används IT. I undervisningssituationen är lärarna väl förberedda och visar stor ämnesskicklighet. Lärare och elever samarbetar kring undervisningen och eleverna stimuleras och utmanas genom att undervisningen sker i ett konstnärligt sammanhang anpassat till eleverna. De ges även möjlighet att upptäcka nya uttryck och genrer.

Eleverna arbetar självständigt utanför undervisningen och det finns möjlighet att samarbeta med andra elever. Verksamheten tar hänsyn till olika elevers behov och de allra flesta lokaler är tillgänglighetsanpassade. Det finns verksamhet för barn med särskilda behov och växlande progressionstakt.

Dokumentation och uppföljning sker bland flera lärare. Vissa föräldrar och elever känner till detta. Inom skolan finns många tillfällen för framträdanden i både små och stora sammanhang och de är en del i den pedagogiska processen. Arbetsredskap finns och är i gott skick, lokalerna är i de flesta fall trivsamma och anpassade för verksamheten.

Få elever och föräldrar känner till ämnesplanerna. I en del av undervisningsrummen saknas möjlighet till IT-användning. Elever ges inte alltid möjlighet till eget skapande. I vissa lokaler saknas fysisk anpassning för elever med särskilda behov. Det saknas en systematiskt organiserad dokumentation och uppföljning av undervisningen. Vissa lokaler är slitna och/eller har mindre rum.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Elevernas inflytande och ansvar

Detta målområde tar upp skolans arbete med att ge eleverna inflytande och bli ansvarstagande. Hur ges eleverna möjlighet att vara delaktig i hur han eller hon bäst når sina mål? Vi belyser även graden av aktivt arbete med demokratiska arbetsformer. Finns t ex en organiserad form eller andra sätt för att skapa elevinflytande?

Beskrivning

Inflytande och ansvar

Stimuleras eleverna till inflytande och ansvar för det egna lärandet och verksamhetens och utbildningens utformning?

Medarbetarna i enheten har överlag ett mycket inkännande och lyssnande förhållningssätt till sina elever. Det sker hela tiden en dialog kring inläringstakt, repertoarönskemål och redovisningar. Många lärare pratar om läxor och vikten av ett eget övande för att få ut mesta möjliga av undervisningstillfället. ”Nu får ni lite bakläxa på det här så vi slipper traggla detta på dyrbar lektionstid” varpå eleverna fnittrar igenkännande.

Hur ges varje barn och elev möjlighet att vara delaktig i hur han eller hon bäst når sina mål?

Flera musikelever berättar att de själva får vara med och bestämma hur många stycken eller låtar de ska få som läxa. En elev berättar i en intervju att läraren anpassar låten efter eleven genom att eleven alltid får säga hur mycket han behöver öva. Förväntansdokumentet som Kulturskolan Stockholm erbjuder, mer om det nedan, ser vi också som en del i att ge eleverna möjlighet till delaktighet.

Kan eleverna påverka progressionstakten, vilka läromedel som används och repertoar och genrer?

Eleverna i Kulturskolan Stockholm har stora möjligheter att påverka progressionstakt och val av genre – skolan erbjuder KAP programmet för den som vill satsa mer. Inom dans erbjuder kulturskolan kurser som barndans, dansmix, historisk dans, indisk dans, jazz & showdans, klassisk balett, modern dans, orientalisk dans, streetjazz, streetdance och västafrikansk dans. Flera av dessa kurser erbjuds inte i enheten KNÖ utan eleverna får ta sig till andra enheter inom Kulturskolan Stockholm. Väl i en kurs upplever vi att eleverna har viss eller ingen påverkan på innehållet. Vi uppfattar inte att eleverna ser detta som ett problem utan som en del av den metod som används och av de förväntningar som finns på lärare/kurs.

Angående progression i musikämnet har vi sett elever fråga om de kan få fler musikstycken i läxa och lärare fråga om eleven tycker att de stycken eleven spelar är för svåra. En lärare säger att det är eleverna som själva helt avgör vilka genrer de ska spela. Vid något tillfälle har vi sett läraren presentera en ny låt eller ett nytt stycke när eleven kommer som eleven inte varit med och valt. Vid sådana tillfällen är det vanligt att läraren spelar stycket och frågar om eleven vill ha detta stycke. Eleven ges då möjlighet att påverka repertoaren. En lärare berättar att hon har flera böcker som eleverna kan välja mellan. Flera av de pianoelever vi intervjuar berättar för oss att de spelar både pop och klassisk musik. En elev som spelar oboe och en elev som spela fagott säger att de mest spelar klassisk musik men att de nog skulle kunna få spela annat om de ville. Elever som spelar teater säger att de ofta får bestämma sina roller och sina pjäser. Flera teater elever berättar i olika intervjuer att de själva brukar bestämma handlingen i sina teaterpjäser. I bild och formämnet upplever vi att eleverna i en levande diskussion med läraren ges rika möjligheter att se och prova många olika typer av genrer, material och sätt att skapa – som ett exempel har bild & form- elever samarbetat med musik- och danselever i ett projekt om dadaismen.

Ges eleverna en gradvis större möjlighet att påverka och ta ansvar för olika moment i undervisningssituationen?

Under musiklektionerna för äldre elever ser vi att mer avancerade elever får i uppgift att spela sina stycken på olika sätt och att tolka stycken samt att reflektera kring dem tillsammans med läraren. Ju mer avancerade musikstycken eleverna spelar, desto oftare förekommer det också att läraren ber eleverna att prova hur man kan spela med olika nyanser. Bild och formelever ges goda möjligheter att påverka undervisningssituationen, vi hörde barn säga ”men kan vi inte..?” och låg förslaget inom ramen för eller kunde ses som en utveckling av uppgiften, hakade läraren på vad barnen ville och gav möjligheter för dem att ta ansvar för delar av undervisningen. Inom dans- och teater såg vi också goda möjligheter att påverka delar av undervisningen, främst i de delar av lektionen där uppgiften innehöll olika moment av improvisation och/eller komposition.

Tar läraren reda på vad eleven har för förväntningar och behov?

Ett förväntansdokument där elevernas förväntningar och behov klargörs är framtaget inom några av enheterna på Kulturskolan Stockholm för att testas på en del av eleverna. Tanken är att varje lärare ska dela

ut det till ca 8-10 elever från sin elevgrupp (vissa lärare använder dokumentet till alla sina elever). Förväntansdokumentet ska fyllas i hemma, för mindre elever tillsammans med föräldrarna, och returneras till lärare som underlag för en individuell diskussion. Vid ett tillfälle såg vi en genomgång av ett dokument där eleven och läraren tillsammans konstaterade att mindre formella konserttillfällen är fullt tillräckliga. "På det här sättet måste eleverna tänka till själva och det tror jag är jättebra, framför allt gäller det de äldre eleverna" säger en lärare.

I intervjuer berättar ett par elever att läraren gett dem i uppgift att skriva en lista på vad de vill spela. En annan lärare ber tre elever som spelar tillsammans att säga sina favoritlåtar och sedan skriver läraren upp dem på whiteboarden. En lärare berättar i en intervju att hon alltid har ett möte med eleven vid det första lektionstillfället då läraren hör med eleven vad eleven vill göra.

Demokratiska arbetsformer

Finns en organiserad form eller andra sätt för att skapa elevinflytande?

Inga organiserade former för elevinflytande finns på enheten – vi upplever inte att eleverna ser det som ett problem "det är inte en sån typ av skola".

Hur samverkar skolan med föräldrar?

Inga centrala strukturer för samverkan med föräldrar erbjuds på enheten – inte heller här upplever vi att föräldrarna ser avsaknaden av organiserad samverkan som ett problem.

Bedömning i text

De flesta elever uttrycker att de kan påverka undervisningen. Genom förväntansdokumentet är ett arbete påbörjat i enheten för att på ett strukturerat sätt ta reda på elevernas mål och förväntningar och äldre elever får större ansvar för sitt lärande. När det gäller demokratiska arbetsformer finns kontakt med föräldrar men inte i någon organiserad form. Kundenkäter används i verksamhetsutvecklingen.

Eleverna har inte alltid ett inflytande över kursinnehållet och finns inga organiserade former för elevinflytande.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Styrning och ledning

I detta avsnitt beskriver och bedömer vi verksamhetsansvarig i rollen som pedagogisk ledare. Vi tar upp hur han/hon utvecklar verksamheten, samt hur kvalitetsarbetet går till. Avsnittet tar även upp personalens utbildning och kompetens samt kompetensutveckling. Vi belyser också samverkan inom och övergångar mellan olika delar av skolan.

Beskrivning

Verksamhetsansvarig som pedagogisk ledare.

Finns det tydliga mål för verksamheten?

I verksamhetsplanen (VP) för enheten finns en rad tydligt presenterade *åtaganden* för verksamheten. Dessa åtaganden har tydlig karaktär av att vara olika typer av mål som enheten ska nå under året, exempelvis att "Kulturskolan Stockholm minskar verksamhetens negativa miljöpåverkan", att "Kulturskolan Stockholms undervisning är av hög kvalitet och erbjuder stadens barn och ungdomar på deras fritid" och att "Kulturskolan Stockholm satsar på kompetensutveckling för en Kulturskola i tiden" m fl. I en tertialrapport, en tjänsteskrivelse där enhetschefen först och främst redovisar utveckling på enheten uppåt i organisationen, erfar vi att "Vårt främsta mål under 2012 är att nå fler elever i ämnesundervisning.". När vi frågar lärare på enheten är det många som just betonar det målet "att få in fler elever i verksamheten". Vid intervju uppger enhetschefen att verksamhetens mål är att "erbjuda en professionell skola för kunskap och uttryck i konstnärligt skapande" samt "att man som elev ska få med sig något som berikar ens liv". Det som erbjuds på webbsida och i broschyr som relaterar till syfte och mål i undervisningen är de tydligt presenterade meningarna "Kulturskolan är en fritidsverksamhet med ett brett utbud av kurser inom det konstnärliga området. Nyckelorden i all verksamhet är *lust, delaktighet och utveckling*".

Angående målens tydlighet för verksamheten uttrycker en medarbetare angående VP "den är mer för cheferna, vi jobbar på som vanligt". En annan sa "jag vet att det finns en VP men jag är inte så uppdaterad". Många gånger är det "så bråttom att ha åsikter och synpunkter på dokument som skickas ut, sånt behöver ta tid och ruvas på. Det kan ju ha omfattande konsekvenser och det är sällan som man hinner fördjupa sig så mycket som det egentligen krävs". Enhetschefen uttrycker en önskan om att "VP skulle vara kopplat till schemat eller något liknande dokument man tittar på ofta". Ingen intervjuad lärare anger erbjudandet om en professionell skola för kunskap och uttryck som ett mål för verksamheten. Några funderar på vad det är för värdeord skolan står för.

Har verksamhetsansvarig tydliga idéer om vad som behövs för att utveckla skolan?

Eftersom enheten ingår i den stora organisationen Kulturskolan Stockholm så finns det vissa begränsningar för hur självständigt varje enhet kan utforma sin verksamhet, exempelvis blev gruppundervisning ett obligatorium för ett år sedan. Av den anledningen ligger det extra fokus, för kulturskolan som helhet, på fortbildning inom detta område. "Som ledare har jag sett till att förutsättningarna har funnits, möjligtvis kan vi bli bättre på utvärdering och uppföljning" säger enhetschefen. Vad det gäller att skapa rätta förutsättning för samarbete mellan lärare säger enhetschefen att "inom piano och gitarrämnet borde vi göra mer".

Konserter och föreställningar är en stor del av verksamheten och enhetschefen säger att "vi gör för mycket, det går inflation i uppvisningar och att lärarna får en för tung arbetsbörda" och "vi borde diskutera detta mer och framför allt sprida ut det jämnare under läsåret". I intervjuer med lärare är det inte någon som spontant tar upp detta som ett problem. Från lärarhåll är det många som pekar på att visionerna om verksamheten i stort sett alltid kommer från lärarna själva. "Vi är en samling otroligt kreativa och vältaliga kollegor som har tusen idéer" och att "Enhetschefen i stort sett arbetar i linje med det som kommer från politiken, det blir mycket administrativt och byråkratiskt". En del lärare uttrycker också ett viss missnöje med att vissa saker inte är demokratiskt förankrade i arbetsgruppen. Exempel på det kan vara vid rekrytering av ny personal. Där lyssnas det inte i tillräckligt hög grad på det lärarna framför. Införandet av e-tjänsten i hela Kulturskolan Stockholm upplever många lärare såväl som ledning mycket positivt "det höjer också vår status – eleverna får komma till oss och inte tvärtom".

Finns en samsyn om dessa idéer på skolan?

Från lärarhåll framhålls att det pedagogiska forum som infördes för ca ett år sedan och som tog fart på riktigt i våras, känns mycket relevant och "vi fick själva bestämma vad vi skulle prata om på dessa möten". Ett exempel på att ledningen lät lärargruppen få ett konkret och synbart inflytande.

Hur syns det i verksamheten?

Enhetschefen tycker att det generellt finns ett större intresse och engagemang under de gemensamma mötena, ”det är mer relevanta saker som tas upp”

Är ledaren engagerad i att utveckla verksamheten och hur uppfattar lärarna det?

Både enhetschefen och biträdande enhetschefen är pedagogiska ledare och är, upplever vi, engagerade i att utveckla verksamheten. Många lärare uppfattar ledningen som mycket engagerad och ”bra”. ”Det var mycket hårdare styrning förut, så funkade det inte nu”. En lärare uttrycker att ledningen ”har blivit mer avslappnad över tid och vågar släppa fram våra idéer”. En uppfattning om ledarskapet på enheten är ”nej, det finns inte utrymme för andra att tycka, man ska bara tycka rätt” medan en annan uttrycker att det är högt i tak. Flera lärare som vi intervjuar säger att det inte finns mycket gehör för deras egna förslag och åsikter om hur verksamheten kan utvecklas. Flera lärare tycker att ledningen verkar engagerad men att utvecklingen av verksamheten är styrd uppifrån och att lärarna inte känner sig delaktiga i verksamhetsutvecklingen. Flera lärare säger att ledarens engagemang är väldigt bra och att ledaren varit lyhörd för deras önskemål.

Uppföljning och kvalitetsarbete

Hur följer skolan upp, utvärderar och utvecklar sin verksamhet?

Vid varje läsår slut sker en gemensam utvärdering på enheten. Enhetens verksamhetsplan utformas i samarbete med samtliga pedagoger genom att de får utforma mål för sin undervisning. Ett sätt att följa upp verksamheten som enhetschefen pekar på är att pedagogernas lönesamtal kopplas till hur pedagogerna nått målen för verksamheten i den plan som utformats. I denna process är medarbetarsamtalet ett verktyg. CÄL-verksamheten följs upp i samband med medarbetarsamtal, tertiärrapporter och verksamhetsberättelsen.

Verksamheten utvärderas också inom ramen för Våga Visa-observationerna, genom självvärderingar som medarbetarenkäten *Självvärdering musik kultur våren 2011* samt en kundundersökning – även den genomförd 2011.

Hur används resultatet av utvärderingen för att utveckla verksamheten?

En av de anställda i verksamhetsledningen berättar för oss i en intervju att de idéer som pedagogerna lägger fram i Pedagogiskt Forum antecknas och tas med till ledningsnivå. Det är oklart hur vanligt det är att sådana idéer införlivas i verksamheten som en form av verksamhetsutveckling. Men i intervjuer säger åtminstone 3-4 lärare att de fått gehör från ledningens sida för frågor som uppkommit i Pedagogiskt Forum. Flera anställda betonar också att Pedagogiskt Forum är ganska nytt och att det därför inte hunnit med att utvärderas ännu.

Vi får intryck av att ledningen inom enheten arbetar kontinuerligt med områden som tidigare tagits upp för förbättring. Som exempel står *Elevers formella inflytande* som ett förbättringsområde i en tidigare Våga Visa-rapport – i aktuell verksamhetsplan anges som ett åtagande att ”Kulturskolan Stockholms lärare utvecklar metoderna för barns och ungdomars delaktighet och inflytande”. Som aktivitet relaterat till åtagandet anges ”Utveckla arbetet med att fånga upp barns och ungdomars förväntningar på undervisningen” samt ”Utveckla kommunikationen med föräldrar”. Som resultat av detta arbete presenteras det tidigare diskuterade förväntansdokumentet.

Följer man upp varför elever slutar i verksamheten?

Enligt den administrativa personalen finns inte något systematiskt lokalt uppföljningsinstrument men det finns diskussioner i ledningen om att skapa ett sådant, kanske i form av en enkät. Någon lärare uppger att han ibland ringer till eleven eller till elevens föräldrar och frågar varför eleven slutat.

Personalens utbildning och kompetens

Har personalen relevant utbildning/kompetens?

Medarbetarna besitter en hög kompetens inom sina respektive ämnen. Det råder ingen tvekan om att de har relevant utbildning. Enligt enhetschefen har alla lärare utom något enstaka undantag en pedagogisk utbildning samt en ämnesutbildning.

Finns det möjligheter till adekvat kompetensutveckling?

Inom enheten råder olika syn på om adekvat kompetensutveckling erbjuds. ”Nja, njä – indelningen i CÅL arbetslagen (inom vilka mycket av kompetensutveckling sker) är konstruktioner på pappret och ligger inte så nära verksamheten som den ser ut, det blir för allmänt så att det berör alla och ingen”. Vi upplever att det är lite oklart hur kompetensutvecklingen ska räknas. En del lärare spelar med i en lärarorkester på regional nivå men ”inför varje termin får man förhandla om hur mycket det ska räknas som kompetensutveckling, jag önskar det vore klart och utrett hur man faktiskt ska få räkna det”.

Vissa CÅL har hittat bra och relevanta föreläsningar/workshops t.ex. genom ”en jazzimprovisatör som vi själva fick spela med, det var otroligt inspirerande och utvecklande, vi behöver ju påfyllning”. ”Stora inspirationsmöten kallas för fortbildning men det ställer jag mig tveksam till” är en annan åsikt som uttrycks. Ett par lärare menar att Pedagogiskt Forum är viktigt för kompetensutvecklingen: ”Vi ger varandra kompetens, vi delar med oss, vi kompetensutvecklar oss”. Pedagogiskt Forum anses av en lärare som bra och utvecklande för att det kommer underifrån, ”från oss lärare och inte uppifrån”.

Några lärare anger de samarbeten som sker mellan olika lärare och ämnesgrupper, bland annat mellan dans och teater, som utmärkt kompetensutveckling ”för mig händer det mest när jag får arbeta tillsammans med ... vi inspirerar varandra till att komma vidare i hur vi tänker och i vår utveckling och är en starkt bidragande faktor till att jag upplever mitt arbete som stimulerande och roligt”. Internationella samlarbetsprojekt mellan skolor i olika länder inom ramen för utveckling inom EU anges också som bra tillfällen till kompetensutveckling.

Stöder kompetensutvecklingen verksamhetens mål?

Det har skett en satsning på kompetensutveckling på IT tidigare men samtidigt har den inte kunnat praktiseras i verkligheten; det har helt enkelt inte funnits datorer att tillgå för att kunskapen ska kunna implementeras i undervisningen.

Pedagogisk Forum är ett verktyg där flera lärare betonar betydelsen av att det är lärarna själva som bestämmer innehållet. Och eftersom det delvis fungerar som en slags kompetensutveckling (enligt lärarna) så finns ett direkt samband mellan den dagliga verksamheten och målen för densamma.

Samverkan och övergångar

Hur fungerar byten av elever mellan lärare och ämnen?

Från lärarhåll upplevs inte det som om det är något stort problem när elever vill byta lärare och/eller ämne. Det är i CÅL gruppen man tar upp sådana byten.

Enligt enhetschefen schemaläggs ibland två pedagoger samtidigt just för att de ska kunna samarbeta och byta elever mellan grupper. Exempel på det är att två pedagoger arbetar med tio elever istället för att en arbetar med fem elever.

Finns arbetslag och/eller annan samverkan mellan lärarna?

Enhetens medarbetare är indelade i arbetslag som gäller hela Kulturskolan Stockholm, d.v.s. alla pianolärare på alla enheter deltar i samma CÄL. Flera lärare säger att CÄL inte fungerar tillfredsställande eftersom det är för många olika åsikter som skall passa ihop när de träffas. Enligt intervjuer verkar det som om de CÄL som fungerar bäst är de som består av 7-8 medlemmar. Ett par lärare säger att Pedagogiskt Forum är bra. Det ger utrymme för lärarna att utveckla och dela sina idéer med varandra. Lärarna talar i detta forum om vad de gör i undervisningen på individnivå och de diskuterar frågor som innebär att de kan "lyfta blicken", som en lärare säger, och "får inspiration från andra".

Samarbeten mellan de olika konstformerna finns, framför allt synligt blir det i ämnet Musikal, där både teater, dans och musik samarbetar. En lärare hade uppfattningen att det i övrigt bara är parallella verksamheter i Kulturskolan Stockholm, inget direkt samarbete sker förutom i det musikalämnet medan andra lärare på enheten framhåller att det sker mycket samverkan. Exempel på det är bl.a. slagverkselever som har samarbetat med en dansgrupp, musikelever som spelade musik på en utställning som bildelever gjorde samt elevgrupper som träffades för gemensamma lektioner.

Hur fungerar det utifrån ledar-, respektive lärarperspektiv?

Enligt enhetschefen underlättas övergångar och samverkan genom att lärarnas lektionen förläggs till parallella tider så att byten och samarbete kan ske. Ett par av de musiklärare vi talar med säger att de inte tycker att det finns något direkt samarbete mellan lärarna men att de skulle uppskatta detta mycket.

Bedömning i text

Enheten har tydliga mål vilka är väl kommunicerade och tas fram i samarbete mellan ledning och personal och det finns en viss samsyn om de idéer som behövs för verksamhetsutveckling. Ledaren är engagerad i att utveckla verksamheten och många lärare uppfattar detta engagemang. Skolan utför ett strukturerat utvecklings och kvalitetsarbete.

I princip hela personalen har adekvat utbildning samt får kompetensutveckling. Det finns rutiner för överlämning när elever byter kurs samt en indelning i ämneslag.

Vissa lärare känner inte till skolans mål. Vissa lärare känner sig inte heller delaktiga i verksamhetsutvecklingen och det råder olika syn på om adekvat kompetensutveckling erbjuds.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Referenser

Vi har tagit del av dokument som: verksamhetsplan, kvalitetsgaranti, Kulturförvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan 2010-2012, introduktion till nya CÄL-ledare, lönekriterier, kursplaner, kurskatalog, tertiärrapporter, självvärdering, kundundersökning, personallistor, schema, intresselista för IT-satsning, tidigare Våga Visa-rapport samt statistik över elevantal och könsfördelning mellan olika ämnen.

VÅGA VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

*Kulturskolan Stockholms Resurscenter
Stockholm*

*Ulf Lindahl, Nacka
Inga Seidlitz, Nacka
V45-47, 2012*

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
<i>Fakta om enheten</i>	4
Typ av skola	4
Ledning	4
Organisation	4
Observationens metod	4
Sammanfattande slutsats om enheten	6
Skolans starka sidor	6
Skolans förbättringsområden	6
Målområden Normer och värden	7
Utveckling, lärande och konstnärligt skapande	8
Elevernas inflytande och ansvar	12
Styrning och ledning	14
Referenser	17

VÅGA VISA

Hösten 2008 startade ett arbete för att utveckla observationer för musik- och kulturskolor, där Ekerö, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö deltar. Utvecklingsarbetet har skett i samarbete med Sveriges musik- och kulturskola, SMOK.

VÅGA VISA ska:

- ske utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte
- ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- bidra till ökad måluppfyllelse

Observationerna avser den frivilliga delen av verksamheten i musik- och kulturskolor.

Metoden

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med elever, personal och skolläda. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metod styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Metodboken*

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fyra områden

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning

* Metodbok och mer information finns på www.nacka.se/vagavisa

Fakta om enheten

Typ av skola

Kulturskolans Resurscenter, bedriver verksamhet för barn och unga mellan 6 och 22 år, som har olika funktionshinder och särskilda behov. För närvarande är eleverna mellan 8 och 22 år.

Deltagarna ska vara mantalsskrivna i Stockholms stad. Undervisningen, som är frivillig och avgiftsbelagd, sker i egna, anpassade lokaler belägna på Flemminggatan 113 B

Förväntat antal elever per termin är 155. Höstterminen 2012 är 167 elever inskrivna, 82 pojkar och 85 flickor. Undervisning erbjuds i bild & form 21 elever, cirkus, dans 39 elever, drama & teater 15 elever, film och media 6 elever, musik 79 elever samt musikal 7 elever. Elever, som anmäler sig till Resurscentret i musik, väljer inte vilket instrument de vill spela. Valet av instrument sker tillsammans med pedagogerna i musik. Enligt kulturskolans kvalitetsgaranti ska elever vid kulturskolan garanteras 26 lärarledda tillfällen per läsår, 12-13 lektioner under höstterminen och 13-14 lektioner under vårterminen. Undervisning, konserter, föreläsningar och vernissager ingår. Lektionslängden varierar i mellan 30 och 60 minuter beroende på gruppstorlek och ämne. I teater och dans är lektionstiden 60-120 min och i bild & form 60-90 min. I

Resurscentrets verksamhet är det oftast två pedagoger som har en grupp tillsammans.

Resurscentret är stödenhet till Kulturskolans övriga enheter genom pedagogerna, som arbetar i Resurscentrets verksamhet, handleder kollegor genom att ge stöd och tips.

Kulturköp är en del av Resurscentrets verksamhet och den undervisningen sker dels i

Resurscentrets lokaler, dels i andra lokaler vid Odenplan och i en fritidsgård i Fruängen.

Kulturköp sker till elva skolor, en skola i Rinkeby, två skolor i Hammarby, en skola i Västertorp, två skolor i Kista, en skola i Liljeholmen, en skola i Bromma samt till tre skolor i innerstan. I särskilt speciella fall kan hemundervisning förekomma.

Avgiften för att delta i Resurscentrets verksamhet är 700 kr/termin. För utökad undervisningstid, 60 – 90 minuter, debiteras 900 kr/termin.

Ledning

Resurscentrets enhetschef är tillika enhetschef i enheten Enskede-Årsta/Skarpnäck, där det finns 100% biträdande enhetschef och 100% enhetsassistenter. Enhetschefen förlägger arbetet i Resurscentrets lokaler en dag i veckan, men hon är tillgänglig hela veckan för Resurscentrets pedagoger.

Organisation

Personalen består av 13 personer, 4 män 9 kvinnor. Totalt 7,2 heltidstjänster fördelas på dans 1,5, musik 3,5, bild och form 1,25, teater 0,85 samt teaterteknik 0,1.

Observationens metod

Två observatörer har uppdraget att observera enheten. Före besöken läser observatörerna Resurscentrets dokument.

Verksamhetsbesöken sker v 45 samt v 46. Samtliga pedagoger och ämnen, med undantag av cirkus, besöks. Enhetschefen skickar ett schema över vilka lektioner vi är välkomna att besöka.

Undervisande pedagog frågar sina elever om de accepterar att vi deltar i undervisningen. Alla elever gör det, men en elev säger: "Tveksamt". Vi stannar en liten stund och lämnar sedan lektionen. Några pedagoger och ämnen besöks flera gånger för att observatörerna ska se olika elever och elevgrupper. Vissa lektioner vill inte pedagogerna att vi skulle besöka och det har vi accepterat.

Observationen inleds med att enhetschefen intervjuas i en och en halv timme och därefter presenteras lokalerna. Intervjuer sker med pedagogerna vid tre tillfällen. Först intervjuas två pedagoger enskilt vid två olika tillfällen. Därefter intervjuas två pedagoger samtidigt i en timme. Informella samtal förs med alla pedagoger i samband med lektionsbesök och under raster. När halva observationstiden förflutit intervjuas ytterligare en pedagog, innan vi gör lektionsbesök. Pedagogerna, som vi intervjuar, anmäler sig frivilligt i samband med APT¹, i vilket möte vi deltar. Alla i enheten förekommande ämnen, utom cirkus, är representerade. Vi har endast samtalat med ett fåtal föräldrar och ett par elever. Det beror på att flera elever följs till sina lektioner av assistenter eller ledsagare. De elever vi talar med är angelägna att framföra sina åsikter, men det är svårt för oss att ställa rätt frågor.

Elever och föräldrar har inte fått information om observationen.

¹ Arbetsplatsträff

Sammanfattande slutsats om enheten

Resurscentret bedriver efter sina förutsättningar en mycket väl fungerande verksamhet för barn och unga mellan 6 och 22 år. Det första besökaren möts av är den positiva atmosfär som råder mellan personal, elever och föräldrar. Eleverna är positiva och visar stor respekt för sina kamrater i de grupper de deltar. Personalen är mycket engagerad i uppdraget.

Lokalernas nuvarande utformning är väl anpassad för verksamheten och för elevernas tillgänglighet. I förändringen av lokalerna har hänsyn tagits till elevernas funktionsnedsättningar.

Inför E-tjänstens införande hösten 2012 fanns en oro hos pedagogerna för elevens placering i lämplig grupp, eftersom det tidigare systemet med verksamhetsbesök togs bort. Pedagogerna känner sina grupper och elever väl och tack vare det goda samarbetet och flexibiliteten mellan pedagogerna får eleverna plats i rätt grupp.

Pedagogernas professionalitet kan uttryckas med citatet: ”När problem uppstår i undervisningssammanhang löser vi dessa, så för det oss också framåt i vår egna konstnärliga utveckling.”

Skolans starka sidor

Samarbetet mellan pedagoger och enhetschef, Normer och värden sid 7

Respekt i hela organisationen, Normer och värden, sid 7

Anpassade och lämpliga lokaler, Utveckling och lärande sid 8

Pedagogerna erbjuder handledning 7 gånger per läsår, Styrning och ledning sid 14

Resurscentrets uppdrag som stödfunktion till hela kulturskolan, Styrning och ledning sid 14

Skolans förbättringsområden

Information till föräldrar, Utveckling och lärande sid 8

Dokumentation av elevärenden, Styrning och ledning sid 14

Enhetschefens deltagande i lektioner och konserter etc. Styrning och ledning sid 14

E-systemet, Styrning och ledning sid 14

Nätverksträffar, Styrning och ledning sid 14

Prioritering av planeringstid, Styrning och ledning sid 14

Samarbete med enheten Kungsholmen, Styrning och ledning sid 14

Målområden

Normer och värden

I detta avsnitt tar vi upp skolans medvetenhet gällande värdegrund. Hur medvetet arbetar hela skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling? Hur syns det arbetet? I Kulturskolan Stockholms Kvalitetsgaranti 2010 läser vi ledorden "lust, delaktighet och utveckling". I samma dokument beskrivs Kulturskolans arbetssätt som ska "kännetecknas av ett stort deltagarinflytande och en anpassning till varje barns/ungdomsgrupps förutsättningar och behov. Ett av Kulturskolans åtaganden är att elever känner sig trygga i samband med sina lektionstillfällen.

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Pedagogerna bildar elevgrupper efter elevernas förutsättningar och särskilda behov. En pedagog berättar att en elevs önskemål vad gäller val av instrument i möjligaste mån tillgodoses, men att pedagogerna styr elevernas val av instrument, så att det fungerar för eleven med hänsyn till elevens funktionsnedsättning. Ibland visar det sig att det valda instrumentet inte lämpar sig på grund av elevens funktionsnedsättning. "Vi pedagoger känner varandras elever så väl att vi efter diskussioner med eleven, föräldrar och pedagog föreslår en annan grupp eller aktivitet." En pedagog säger att "elever vill bli sedda av sina pedagoger." För föräldrar finns inget forum för att diskutera t.ex. värdegrundsfrågor. De få föräldrar, som vi talar med, känner inte till värdegrunden.

Enhetschefen säger att värdegrundsfrågor diskuteras under APT och att de aktualiseras i samband med elevärenden. Vi frågar pedagoger hur de ventilerar värdegrundsfrågor. De menar att just dessa frågor är förutsättningen för deras arbete. Vi läser värdegrundsdocumentet², som är förankrat i APT.

Genusfrågor är ett fokusområde enligt enhetschefen. Vi deltar i APT, gemensamt för pedagoger från resurscentret och pedagoger från enheten Bagarmossen – Skarpnäck - Årsta. Gruppdiskussioner om genus är en punkt på agendan. Genuspilot finns och utbildning för alla kulturskolans genuspiloter genomförs. Målet är en gemensam handlingsplan för alla enheter i kulturskolan.

Pedagogerna i resurscentret sätter samman sina elevgrupper utifrån funktionsnedsättning, ålder, aktivitet och om möjligt efter kön. Pedagogerna diskuterar och fördelar eleverna. Elever, som på grund av funktionsnedsättning kräver enskild undervisning, erbjuds den pedagog som är mest lämpad med hänsyn till utbildning och erfarenhet.

Förhållningssätt mellan elever och personal

Alla pedagoger, som vi intervjuar, säger att det är ett gott och viktigt samarbetsklimat i verksamheten. "Vi känner varandra så väl, så det är högt i tak", säger en pedagog. Pedagogerna har sedan 2010 ett särskilt uppdrag³ att utvecklas som stödfunktion till hela kulturskolan.

² Värdegrund, Kulturskolan Stockholm, Enskede – Årsta/Skarpnäck/Resurscentret 2010-2011

³ I kulturförvaltningens mål 2010

Elever samlas i en hall innan lektioner börjar. De hälsar på de pedagoger, som passerar. Pedagogerna stannar, hälsar på alla elever, tar sig tid, frågar hur de mår och säger ”vi ses snart”. Under våra observationsdagar ser vi inte någon elev, som inte vill följa med in på sin lektion.

Bedömning i text

I pedagogernas vardag ingår arbetet med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling. Pedagogerna visar tydligt stor respekt, stort engagemang, stort tålamod och stor förståelse för sina elever. Elever har rätt till integritet och det är mycket påtagligt i pedagogernas samtal med elever och med varandra. Föräldrar deltar inte i diskussioner kring värdegrundsfrågor. Värdegrunden sitter i väggarna, tycker vi observatörer.

Arbetet med genusfrågor engagerar enhetens pedagoger i allmänhet och enhetens genuspedagog i synnerhet. Arbetet pågår innevarande läsår med målet att skriva en gemensam handlingsplan för alla åtta enheter i Kulturskolan Stockholm.

Alla enhetens pedagoger arbetar intensivt för att bilda väl fungerande elevgrupper.

Pedagogernas samarbete och professionalitet är en del i enhetens goda arbetsklimat. Respekt, flexibilitet och arbetsglädje bidrar till elevers och pedagogers trivsel i verksamheten. Öppenheten i personalgruppen bidrar till att elevplaceringar gynnar varje elev eller elevgrupp.

Eleverna är trygga med alla pedagoger, eftersom de visar engagemang och respektfullt förhållningssätt.

Bedömning enligt skala⁴

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☐	☒

Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

Lust, lärande och delaktighet skall vara hörnstenarna i undervisningen enligt Kulturskolans kurskatalog och verksamhetsplan. Vid intervjuer med skolans pedagoger framkommer att dessa värdeord är väl förankrade.

I detta mer omfattande avsnitt beskrivs och bedöms graden av medvetenhet på skolan gällande områden såsom: mål och kursplaner, pedagogiska metoder, undervisningssituationen, hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande, samarbete och självständighet, hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar, dokumentation och uppföljning, framträdanden och utställningar samt den fysiska miljön.

4

SKALA :

- **4.0 MYCKET GOD KVALITET** – verksamheten uppvisar mycket goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt på de punkter som tas upp i metodboken.
- **3.0 GOD KVALITET** – verksamheten har i huvudsak god och jämn kvalitet med vissa förbättringsområden .
- **2.0 TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är i huvudsak tillfredsställande men har varierande kvalitet och/eller vissa brister.
- **1.0 EJ TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är utifrån metodbokens punkter inte tillfredsställande.

Beskrivning

Mål och kursplaner

Utförliga ämnesplaner finns inom alla kunskapsområden på kulturskolans hemsida.

Ämnesplanerna är genomarbetade och framtagna av representanter inom varje område i CÄL⁵ – grupperna. Resurscentrets pedagoger arbetar så gott det går efter ämnesplanerna, men varje elev har individuella utvecklingsplaner. ”Det är svårt att följa ämnesplanerna för våra elever med funktionsnedsättningar och individuella behov”, säger en pedagog, som vi intervjuar.

Pedagogerna anser att de alltid har en plan, men att den måste skräddarsys för den enskilde eleven eller gruppen vid terminsstart. ”Beroende på hur eleven/gruppen utvecklas måste jag vara flexibel”, säger en annan pedagog.

Pedagogiska metoder

De pedagogiska metoderna varierar beroende på vilken elev eller elevgrupp som deltar i undervisningen. Inom instrumentalmusiken ges inte läxor utan all inläring sker under lektionerna och mestadels efter gehörsspelning. Pedagogen spelar en eller ett par toner och eleven spelar efter.

Kulturskolans elever har fri tillgång till den webbaserade undervisningssajten Playalong.se. Undervisningen, som sker via webben, är ytterligare ett verktyg som används för att möta eleverna på distans och det blir ett komplement till den traditionella undervisningen.

Vi besöker en sång/danslektion. Två pedagoger arbetar med fem elever. Musikpedagogen börjar med att repetera vad de gjorde förra lektionen. Då säger en av eleverna att det är snart lucia, varpå pedagogen spelar en luciasång och alla elever sjunger med. Därefter tar pedagogen upp sin första ledtråd, nämligen vilket land de arbetade med förra lektionen. Ganska snabbt kommer en elev på USA och pedagogen spelar ”My Bonnie is...”. Alla elever sjunger med och även i nästa sång. Övergången till dans och rörelse sker då eleverna vänder sina stolar från pianot, eleverna reser sig och ställer upp enligt instruktioner från danspedagogen. Rörelser och danssteg övas först utan musik, men senare även till musik. Båda pedagogerna deltar i övningarna, som anpassas så att även elever i rullstol har möjlighet att delta.

Bild och form präglas av mycket fritt skapande. Eleverna bestämmer vilken väg han eller hon väljer för att försöka förverkliga sin skapelse, säger pedagogerna. Vi ser fem elever, som arbetar med olika saker. Lektionen inleds med att pedagogen berättar att eleverna har ett uppdrag att tillverka lyktor till luciafirandet i Stadshuset. Ingen elev nappar på förslaget. En elev fortsätter med sin målning, en annan elev vill börja med en ny målning och en tredje elev har svårt att komma igång. En av lektionens tre pedagoger föreslår då att eleven följer med och komponerar ett musikstycke. ”Förra gången blev det 30 sekunder, nu försöker vi att komponera musik i 60 sekunder.” Eleven och pedagogen går till musikrummet och kommer tillbaka efter en dryg halvtimme. ”Det gick bra”, säger eleven.

Pedagogen i media berättar att den här elevgruppen gör koreografi till en dansföreställning. Vi ser exempel på hur koreografin kommer att förevisas. Pedagogen berättar att eleverna är stolta över det de gjort.

⁵ Centrala ämneslag

Lektionen i drama och teater inleds med uppvärmningsövningar och därefter börjar repetition av pjäsen, som ska spelas upp för föräldrar och anhöriga i december. Teaterpedagogerna försöker fånga upp alla idéer som eleverna har för att sammanställa det till en föreställning/pjä. När teatergruppen samlas första gången har pedagogen plockat ihop material i en påse. Den tömmer pedagogen ut på golvet och eleverna samlas kring innehållet för att fundera ut manus till en pjäs. En pedagog skriver ner repliker, som eleverna säger. När de sedan övar in scenerna händer det att eleverna kommer på andra repliker och det är OK, säger en av pedagogerna. ”Eleverna styr”, säger pedagogen, ”men vi vuxna måste hålla i trådarna”.

Undervisningssituationen

Pedagoger, som vi intervjuar, säger att de hela tiden funderar på hur de ska undervisa för att hjälpa både enskilda elever och elever i grupp. ”Det är inte alltid det blir som jag tänkt”, säger en pedagog. ”Vi anpassar oss efter varje elev och varje grupp”, säger en annan pedagog. ”Det händer att jag inte alls kan genomföra den undervisning, som jag tänkt”, säger en tredje pedagog. Alla pedagoger talar om kreativitet och lärande. I bild och form ser vi att pedagogerna hjälper eleverna på traven att komma igång, men de släpper dem sedan och de låter eleverna arbeta vidare. Vi ser liknande situationer i de övriga ämnena. En musikpedagog säger att när elever komponerar, så är det eleven som bestämmer när den är nöjd med resultatet. Vi möter pedagoger som berättar att de hela tiden försöker att vidareutbilda sig för att möta nya utmaningar i arbetet. ”Jag vill ha så mycket som möjligt i bagaget” säger en pedagog.

Hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande

Det lustfyllda lärandet ser vi i alla lektioner vi besöker. Pedagogerna är påhittiga och försöker att göra lektionernas innehåll intressant för varje elev. Elever använder speciella instrument för att de ska kunna hantera dem med avseende på funktionsnedsättning. ”Ibland kan det vara svårt”, säger en pedagog och ger som exempel elever, som har svårt att komma in i en ny uppgift. Pedagogerna menar att elever, som länge varit inskrivna i resurscentrets verksamhet, är lättare att utmana och ställa krav på jämfört med nya elever. ”Det tar tid innan vi känner eleven och dess behov”, säger pedagogerna.

Eget konstnärligt skapande är en viktig del i lektionerna. Under våra besök ser vi elever, som påverkar innehållet i sina lektioner. En elev, som målar, lyssnar på pedagogen, men den följer inte pedagogens förslag. Liknande exempel ser vi under lektioner i musik och drama. Pedagogerna framhåller att de är här för sina elevers utveckling och att de kan lämna sina egna krav på lektioners utformning.

Samarbete och självständighet

Samarbete mellan elever ser vi i dans, då elever övar danssteg och genomför rytmiska övningar. En pedagog, som undervisar i media, berättar om elevernas samarbete då de framställer små filmer. I drama och teater arbetar eleverna fram manus, diskuterar dekor och kläder. Vi ser att dramaeleverna arbetar självständigt och att de lyssnar till pedagogens inlägg, men egna idéer genomförs. Pedagogerna ger eleverna uppslag bland annat till repliker.

Elever, som gör filmer, har möjlighet att påverka innehållet och att komma med förslag. Vi ser lektioner i media och filmskapande. På grund av ämnets beskaffenhet samlas eleverna en gång i månaden. Flera lektioner krävs för att nå ett färdigt resultat.

Hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar

Resurscentrets verksamhet är utformad för att så gott som alla elever ska ha möjlighet att delta i den. Lokalen är till viss del anpassad för personer med funktionsnedsättningar. Det finns inte några särskilda kursplaner eller ämnesplaner för resurscentrets elever. Pedagogerna säger att de anpassar sina lektioners innehåll efter varje elev eller efter gruppens sammansättning, vilket oftast betyder att elever har individuella handlingsplaner.

Dokumentation och uppföljning

Pedagoger, som vi intervjuar, säger att de inte dokumenterar efter ett särskilt dokument. De använder inte heller förväntansdokumentet⁶. Vi besöker pedagoger, som har en nedskriven mall för innehållet i lektionen. Pedagogen visar den för eleven, pekar på vilken del de börjar med och vad som kommer därefter. Eleven nickar och godkänner. När vi frågar pedagogerna hur de kommer ihåg vad de gör och hur de lägger upp nästa lektion, säger de att för anteckningar. Information om elevens utveckling till elev och föräldrar sker inte i utvecklingssamtal. Vi har sms - eller mejlkontakt, säger pedagogerna. De bekräftar att de talar med föräldrar, en del följer sina barn till lektioner.

Framträdanden och föreställningar

Alla elever erbjuds möjlighet att medverka i konsert, i vernissage, i teater, i dansuppvisning och i övriga framträdanden. Höstterminens arbete visas i december i mindre grupper. Under våren visas elevernas arbeten i större sammanhang. I december planeras Café för föräldrar, anhöriga och elever, som då ger dans/ teaterföreställning, konsert och vernissage. Eleverna är inte delaktiga i att hänga upp sina tavlor inför vernissagen. Resurscentrets elever deltar i evenemang tillsammans med andra enheter inom kulturskolan. Bland annat deltar resurscentrets elever i stadshusets luciafirande. Resurscentrets elever inbjuds ibland att hjälpa till med koreografi till konserter och dansföreställningar. Pedagogerna bekräftar att eleverna kan vara blyga första gången de deltar, men de allra flesta av resurscentrets elever är engagerade i de föreställningar som erbjuds. Elever går ofta länge i verksamheten och med åren förstärks tryggheten, säger en pedagog.

Fysisk miljö

Resurscentrets miljö är anpassad för elever med funktionsnedsättning. Lokalerna är väl utrustade, men pedagogerna önskar flera specialanpassade instrument till elever. Upprustning av förstärkare är ett annat önskvärt område. När vi observerar i verksamheten, är pedagogerna engagerade i nyinköpta datorer och hur dessa ska användas för att utveckla verksamheten. Pedagogerna efterlyser även modernare mjukvara.

Bedömning i text

Det finns kursplaner och ämnesplaner, framtagna av CÄL⁷ – grupper. Kursplaner och ämnesplaner, vilka är gemensamma för hela kulturskolan, används inte i någon större

⁶ Förväntansdokumentet är en mall för elevens önskemål inför läsåret samt en utvärdering vid terminens/ läsårets slut.

⁷ Centrala Ämnesgrupper

elevers förslag till förändring av manus och rekvisita accepteras. Pedagogerna tittar på varandra och nickar, medan pjäsens innehåll bestäms av eleverna. Några elever saknas i gruppen denna dag, men elever erbjuds att ta över kamraters roller bara för dagen. Vem som tar vilken roll bestäms av eleverna. Pjäsen kanske inte alls spelas som jag tänker och planerar, men elevernas resultat räknas, säger en dramapedagog.

Vi besöker en dansgrupp, i vilken ungdomar i gymnasiet deltar. Pedagogen inleder med uppvärmningsövningar. Därefter informerar pedagogen om nästa övning. Elever och pedagog sitter på stolar i en ring. En elev frågar: "Varför ska vi göra det här?" "Jo, det blir en dans, när alla elever visar sina rörelser. Sedan sätter jag på musiken", säger pedagogen. En annan elev säger: "Jag har övat in en streetdance till musik, som jag har i mobilen." "OK, då visar du den sist i lektionen". När eleven är klar med sin uppvisning, frågar pedagogen: "Vill någon av er göra en dans nästa gång?" En av eleverna hakar på och lovar att komma med en liten föreställning vid nästa lektionstillfälle.

Under en lektion i musik kommer pedagogen med olika instrument, som elever väljer mellan. "Vill du ha en gul eller blå gitarr?" Instrumenten, som denna grupp använder, är anpassade för elever med funktionshinder. Vi frågar om eleverna tar med instrumenten hem, men det gör de inte, vilket betyder att de inte kan öva hemma. En elev komponerar musik tillsammans med sin pedagog. Eleven bestämmer hur långt stycket ska vara och den har möjlighet att bestämma ackord och tonarter.

I bild och form diskuterar pedagoger med elever om vad de vill göra. Pedagoger föreslår och elever kan säga vad de vill göra och inte vill göra. Alla, som arbetar i verksamheten, har ofta andra idéer, som framförs. Det finns inte krav på att lektionen ska vara igång snabbt. I kurskatalogen står att konserter, föreställningar och vernissager ingår i verksamheten. När vi frågar om eleverna är med och förbereder inför en vernissage, säger pedagogerna att det är svårt att hinna om elever ska vara delaktiga att hänga tavlorna.

Pedagogerna berättar att de upprättar individuella handlingsplaner för vissa elever. "Det är svårt att följa kulturskolans kursplaner och ämnesplaner", säger pedagogerna.

Det finns inte någon organiserad form för elevinflytande. Föräldrar, assistenter och ledsagare följer ofta elever till lektioner och pedagogerna menar att de har samtal med dem före eller efter lektioner. Föräldrar är engagerade vid föreställningar och vernissager. Flera pedagoger säger att de har sms och mejlkontakt med föräldrar.

Enkäten, som ingår i Våga Visa, skickas en gång per läsår till elever och föräldrar.

Bedömning i text

Uppvärmningsövningarnas utformning är uppskattad av eleverna, som utmanar varandra i att göra svåra och konstiga rörelser. Alla närvarande elever tar stort ansvar och de får uppmuntran och positiv feedback av pedagogerna. Elever uppmuntras att ta ansvar för sin pjäs, sitt konstverk och sin musiklektion. Pedagogernas positiva stimulans, utmaning och hjälp bidrar till varje elevs konstnärliga utveckling. Elever får ofta beröm av sina pedagoger.

Elever är delaktiga i utformning av danser. De utmanas av pedagoger att ta fram musik, till vilken de utför en dans eller rörelser. Pedagogerna är angelägna om att alla elever ska synas.

Det finns inte någon stress i lektionerna. Elever får ta tid på sig för att komma igång, pedagogerna skyndar inte på dem, vilket bidrar till en lugn tillvaro även om ljudläget höjs.

För att avsluta processen, bedömer vi, att elever kan vara mer delaktiga i att sätta upp sina bilder och tavlor inför en vernissage.

Elevinflytandet i de olika ämnena är stort och det varierar med tanke på elevens funktionsnedsättning. Pedagogernas mål är att ge elever inflytande efter förmåga.

Elever och föräldrar har möjlighet till inflytande genom att besvara den årliga enkäten inom Våga Visa.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0				Tillfredsställande 2,0				God kvalitet 3,0				Mycket god kvalitet 4,0			

Styrning och ledning

I detta avsnitt beskriver och bedömer vi verksamhetsansvarig i rollen som pedagogisk ledare. Vi tar upp hur han/hon utvecklar verksamheten, samt hur kvalitetsarbetet går till. Avsnittet tar även upp personalens utbildning och kompetens samt kompetensutveckling.

Beskrivning

Verksamhetsansvarig som pedagogisk ledare

Det finns tydliga mål för verksamheten i Kulturskolan Stockholms dokument. Enhetschefen berättar att målet att nå alla barn och ungdomar 6-22 år med funktionsnedsättning. Tre pedagoger har extra tid för att marknadsföra verksamheten. En av pedagogerna kommer att göra en film om Resurscentrets verksamhet. Alla elever får en skriftlig förfrågan om de vill delta i filmen. ”Ja, om det är inom rimliga gränser”, svarar en elev. En tanke är att filmen ska finnas på Resurscentrets hemsida och eventuellt även visas via andra medier. En annan pedagog besöker fritidsgårdar och informerar om Resurscentret och vilken tillgång det är för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Enhetschefen säger att det är viktigt att vi kommer i kontakt med så många skolor och fritidsgårdar som möjligt för att innehållet i vår verksamhet ska spridas.

Strukturplanen har till uppgift att ge förslag på hur Kulturskolan skall möta framtidens utmaningar. Klimatsmart kultur bidrar och inspirerar till en hållbar livsmiljö, som är ett nämndmål i verksamhetsplanen 2011. Ett miljöombud är utsett och ansvarar för att målet uppnås och vi ser det bland annat i papperssortering.

Alla enhetschefer inom Kulturskolan Stockholm ingår i en ledningsgrupp tillsammans med kulturskolechef. Ledningsgruppen träffas en gång i veckan. Vid dessa möten förbereds verksamhetens styrdokument för Kulturskolan Stockholms verksamhet. Vi tar del av

Förväntansdokumentet⁸, som tillkommit som ett stöd för lärarna att använda vid terminens början och utvärderas vid terminsslutet. Dokument ska gås igenom av lärare och elev vid läsårets början och utvärderas vid läsårets slut. När vi frågar lärarna om de använder dokumentet, säger de att de känner till det. Resurscentrets elever behöver individuella handlingsplaner, säger pedagogerna.

Enhetens möten

Varje onsdag samlas enhetens personal i två och en halv timme. APT⁹ hålls en gång i månaden. Tre gånger per termin samlas pedagogerna tillsammans med enheten Enskede – Årsta/ Skarpnäck. Första timmen är gemensam och därefter samlas Resurscentrets pedagoger tillsammans med enhetschefen. Agenda finns och minnesanteckningar förs. Ordförandeskapet och sekreteraruppgiften fördelas mellan pedagogerna. Enhetens pedagoger ingår tillsammans med pedagoger från hela Kulturskolan Stockholm i nätverksträffar. Dessa har under hela 2012 inte genomförts. Anledningen är att enhetscheferna prioriterar andra möten, säger de pedagoger vi intervjuar. Enhetschefen bekräftar att nätverksträffarna ska enligt plan starta nästa år. Övriga onsdagar träffas pedagogerna i olika grupperingar, som de bestämmer efter vad de arbetar med t.ex. en föreställning, en konsert, en teater- eller dansuppvisning. Pedagogerna efterfrågar lektionsbesök av enhetschefen.

Uppföljning och kvalitetsarbete

Verksamheten utvärderas efter varje termin av enhetschefen tillsammans med pedagogerna. Verksamhetsplanen och halvårsrapport s.k. T2:ans dokument används. Inget särskilt dokument används. Minnesanteckningar förs. Diskussioner omkring vad som varit bra och mindre bra diskuteras. Framträdanden, föreställning och vernissager utvärderas varje gång. Resultaten sammanställs och används inför planering av nästa föreställning. Våldigt få elever slutar i Resurscentrets verksamhet. ”Det är ofta så att eleverna vill stanna, även när de fyller 22 år”, säger en pedagog.

Kompetensutveckling och utbildning

Resurscentrets pedagoger har adekvat utbildning. Fyra av pedagogerna har terapeutisk utbildning. Kompetensutvecklingen sker i tre nivåer: individ, enhet och Kulturskolan som helhet. Ämnesövergripande utbildningar erbjuds i CÅL. Resurscentrets pedagoger har handledning sju gånger per år, tre gånger under hösten och fyra gånger på våren. Handledningen leds av en person, som inte är kopplad till Resurscentrets verksamhet. Kompetensutveckling på individnivå diskuteras i medarbetarsamtalen, som hålls en gång per läsår och under arbetsplatsträffar. Resurscentrets pedagoger har sedan 2010 ett särskilt uppdrag som råd – stödfunktion¹⁰ till pedagoger inom hela Kulturskolan Stockholm. Pedagoger från andra enheter kontaktar Resurscentret och ber om råd. En av pedagogerna besöker enheten och diskuterar råd och stöd. En handlingsplan kan upprättas. Resurscentrets pedagoger har föreslagit att några elever byter verksamhet och börjar i Resurscentret. Vi tar del av ett dokument, som heter *Individuell handlingsplan för ROS - gruppen*.

⁸ Förväntansdokumentet är en mall för elevens önskemål inför läsåret samt en utvärdering vid terminens/ läsårets slut.

⁹ Arbetsplatsträff

¹⁰ ROS - gruppen

Samverkan och övergångar

Elever, som vill byta ämne, förekommer. Då brukar vi pedagoger föreslå lämplig aktivitet, säger en av pedagogerna. Pedagogerna samverkar i lektioner, eftersom det ibland är fler än en pedagog under lektionstillfället. "Vår enhetschef är medveten om svårigheter att vara ensam pedagog i en viss grupp", säger en pedagog, som menar att kvaliteten höjs om pedagoger samarbetar. Under APT säger en av pedagogerna att hon än en gång är inbjuden att föreläsa i ett av de baltiska länderna. "Får jag ta med en kollega?" säger hon. Det kan vi diskutera, svarar enhetschefen. Vägg i vägg med Resurscentret ligger Kungsholmens enhet. Pedagogerna säger att de någon gång besöker den enheten i samband med råd och stöd.

Bedömning i text

Mål för verksamheten finns och de är väl förankrade i personalgruppen. Pedagogerna är skickliga att anpassa målen till Resurscentrets verksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Individuella handlingsplaner är ett viktigt komplement till Kulturskolan Stockholm kursplaner och ämnesplaner.

Ett dokument att använda vid utvärdering medför att alla terminsutvärderingars resultat är enklare att läsa och att jämföra.

Inställda nätverksträffar hindrar samarbetet inom ämnesgrupperna istället för att stimulera och inspirera dem i samtal med varandra.

Enhetschefen visar stort engagemang för resurscentrets verksamhet. Lektionsbesök är efterfrågade av pedagogerna. Ett ämne har aldrig besökts.

Elever trivs i Resurscentrets verksamhet. Elever, som vill byta ämne, får hjälp och stöd av pedagogerna.

Den handledning som erbjuds pedagogerna är ett stort stöd för pedagogerna i deras arbete. Eftersom en utomstående person leder handledningen är det en viktig ventil för alla pedagoger. Uppdraget i ROS utvecklar verksamheten i andra enheter inom Kulturskolan Stockholm. Pedagoger inom Resurscentret, som genomför uppdragen, får en inblick i andra verksamheter.

Samverkan förekommer mellan pedagoger i Kulturskolan Stockholm, även om nätverksträffarna ställts in under året. Samarbetet med närliggande enhet kan förbättras. Uppdragen utanför Sverige är en positiv utmaning, som utvecklar pedagogerna.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☐	☒

Referenser

Information från verksamhetens hemsida: www.stockholm.se/kulturskolan/resurscentret

Kulturskolan Stockholms Resurscenters informationsfolder

Kvalitetsgaranti

Lönekriterier

Medarbetarenkäten 2012, resultatet presenterat i oktober 2012

Strategisk plan daterad mars 2012

Tertialrapport 2, Resurscentret daterad 2012-09-24

Verksamhetsplan daterad 2012-09-24

Uppdrag till resurscentret som stödfunktion till hela Stockholm kulturskola, daterad 2011-05-11

Våga Visa Metodbok

Våga Visa observationsrapport daterad 2009-05-25

Värdegrund, Kulturskolan Stockholm, Enskede – Årsta/Skarpnäck/Resurscentret 2010-2011

Årsredovisning

Bagarmossen 2013-11-28

KOMMENTAR TILL VÅGA VISA RAPPORT EÅS 2013

Det är roligt som enhetschef att ta del av en så positiv rapport som speglar verksamheten från elev föräldrar och lärarperspektiv. Den goda stämningen är något som är viktigt att vara rädd om och som lägger en bra grund för ett fortsatt bra arbete i enheten. Lite märkligt var dock den låga poängen på skalan under "Elevernas inflytande och ansvar" då det i texten ges en helt annan bild.

Utveckling och lärande:

"Det förekommer ingen enhetlig dokumentation av undervisningen. Många instrument är gamla och slitna"

Vi har beställt och kommer att få nya instrument i form av elbasar, elgitarer och ett par bättre begagnade akustiska pianon genom investeringspengar.

För övrigt byter vi ut och köper in instrument lite i taget efter vår ekonomiska förmåga.

Elevers inflytande och ansvar:

"Ingen organiserad samverkan med föräldrarna"

Nej det finns ingen organiserad samverkan där alla gör på samma sätt och frågan är om det är det bästa. Våra lärare har en mycket stor kontakt/samverkan med föräldrarna och det finns ett stort elevinflytande vilket också tas upp i rapporten.

Styrning och ledning

"Den individuella kompetensutvecklingen är eftersatt – Utrymme för pedagogiska diskussioner behövs"

Pengar för kompetensutveckling har i stort sett endast funnits knutet till CÄL-grupperna (centrala ämneslagsgrupperna). På enheten har vi i första hand bekostat kompetensutveckling för cirkuspedagoger och dragspelslärare som inte har någon CÄL-grupp. Det har ej varit möjligt p.g.a. en tuff budget att göra mer. Enstaka lärare har också kunnat gå fortbildningskurser på betald arbetstid.

Vi har startat pedagogiskt forum som återkommer en gång per månad då pedagogerna har chans att endast ta upp pedagogiska frågor.

”Ibland saknas styrning och ledning”

En kommentar som är svår att svara på och göra något åt då det inte står något om i vilket sammanhang?

Prioriterade områden inför nästa år

1. Pedagogiskt forum
2. Elevinflytande
3. Fortsatt brett utbud både i ålder och utbud
4. Fortsatt samverkan med skolor

Monica Babakhan
Enhetschef

Uppföljning av Våga Visa rapport för enheten Farsta/Vantör/Älvsjö

Vi har i enheten tagit del av observationsrapporten som blev klar i maj 2013. Som helhet tycker vi att rapporten speglar vår enhet på ett rättvisande och bra sätt. Observatörerna har vinnlagt sig om att återge stämningar och åsikter hos elever, föräldrar och medarbetare i enheten samtidigt som de haft ett vaket öka för det resultat vi presterar. Vi känner väl igen oss i - och känner stolthet inför - det som lyfts som enhetens styrkor och vi kan se att flera av de förbättringsområden som identifieras också är sådana som vi själva upplever som högt prioriterade.

Av de utpekade förbättringsområdena har vi valt följande som prioriterade områden:

1. Förankra värdegrundsarbete hos medarbetarna
2. Implementera genuspiloternas arbete
3. Dokumentation och uppföljning av verksamheten
4. Tillsammans med ledningen för Kulturskolan skapa förutsättningar för en bättre dialog mellan enhetens medarbetare och den högsta ledningen

1. Förankra värdegrundsarbetet hos medarbetarna

Observationerna startade samtidigt som vi gick in i ett långsiktigt arbete kring jämställdhets- och värdegrundsfrågor. Detta var delvis sammankopplat med Kultur för alla-projektet och delvis med vår egen handlingsplan som tagits fram efter 2012 års medarbetarenkät, se bilaga 1. Detta framgår inte riktigt ur rapporten och den speglar självklart inte heller vad som hände under våren genom att observationsperioden endast innefattade två veckor i början av mars. Under april och maj månad arbetade kollegiet vidare med värdegrundsfrågor vilket resulterade i en bild som vi numera refererar till i det kollegiala samtalet och samspelet. Bilden har betydelse såväl internt (medarbetarna emellan) och externt (gentemot våra elever/föräldrar), se bilaga 2. Under 2014 kommer vi fortsätta söka former för hur vi genom denna bild kontinuerligt kan stanna upp och reflektera kring värdegrundsfrågor i den dagliga praktiken.

2. Implementera genuspiloternas arbete

I september använde vi höstens första ”Pedagogiska forum” till teori, värderingsövningar och diskussioner med genus i fokus och med sikten inställt på vår pedagogiska verklighet. Vi reflekterar nu mer ofta kring genusaspekter och till läsåret 2014 planeras genustema i projektform för minst en verksamhet.

3. Dokumentation och uppföljning av verksamheten

Hur berättar vi historien om vilka vi är och vad vi gör? Bilder, film och text ger stoff till foldrar och utställningar. Detta är viktiga delar av vår marknadsföring men de är också betydelsefulla för att ge lärare och elever en gemensam identitet. Uppföljningen i skrift och samtal av gemensamma evenemang ger oss underlag och möjligheter till en systematisk erfarenhetsbaserad utveckling av verksamheten. Under året 2014 planerar vi utveckla ett uppföljningsverktyg som är lätt för alla medarbetare att hantera.

4. Tillsammans med ledningen för Kulturskolan skapa förutsättningar för en bättre dialog mellan enhetens medarbetare och den högsta ledningen

Ett problem i enheten är att många medarbetare upplever att beslut fattas ”ovanifrån” utan tillräcklig förankring i det praktiska, pedagogiska verkligheten. Kollegiet har en stark önskan att etablera ett professionellt förhållningssätt såväl i det egna arbetet men också medarbetare samt chefer och medarbetare emellan. För att undvika negativa spiraler och stävja ”vi och dom”-tänkande vill vi söka former för dialog baserade på välgrundade och välformulerade åsikter mellan cheferna i ledningsgruppen och medarbetarna ”på golvet”. Sålunda har material samlats in under november månad där medarbetarna i enheten beskriver sina tankar om hur de tre stora förändringar som genomdrivits de senaste åren – e-tjänsten, 30-minuterslektionerna och den konsekventa gruppundervisningen – har kommit att påverka den pedagogiska praktiken. Avsikten är att under våren 2014 initiera ett dialogforum t ex i form av ett seminarium för chefer och medarbetare där tankar och åsikter kan få komma till tals. Avsikten med detta är att ge incitament för fortsatt utveckling av Kulturskolans verksamhet.

Stockholm 2013-11-28

Cecilia Frostenson
Enhetschef Kulturskolan Farsta/Vantör/Älvsjö

Våga Visa -rapport Kulturskolan Stockholm 2013

Åtgärdsplan för enheten Kungsholmen/Norrmalm/Östermalm

Enhetens styrkor är konstnärlighet och skaparkraft, högnivå på undervisningen och respektfullt förhållningssätt mellan lärare och elever. Eleverna blir sedda och man vågar överskrida traditionella könsroller. Lärarna upplevs vara mycket väl förberedda och elevernas upplevelse och personliga utveckling står i fokus. Lärarna uppmuntrar eleverna att pröva egna idéer. Lärarna har djupa och breda kunskaper. Enheten erbjuder olika genrer och eftersträvar progression och eleverna har stora möjligheter att påverka progressionstakten. Ansatser finns till att följa upp varför vissa elever väljer att sluta. Ledningen är kompetent och engagerad. Personalen har hög och relevant utbildning. Enheten utför ett strukturerat utvecklings – och kvalitetsarbete.

Normer och värden

Förbättringsområde:

Elevinflytande, elevernas ansvarsområden inom ensembleverksamheten, respekt inför varandra samt att medvetandegöra det omedvetna.

Åtgärder:

Dessa frågor tas upp i medarbetarsamtal, pedagogiskt forum samt i samband med kundundersökningarna och diskussioner omkring den. Frågorna har också aktualiserats under projektet Kultur för alla, som löpt under året. Lärarna arbetar på att i den kontinuerliga undervisningen förbättra elevernas inflytande.

Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

Förbättringsområde:

Eftersträva att skapa struktur i undervisningen.

Åtgärder:

Lärarna eftersträvar att skapa en röd tråd i undervisningen, det kan ske med hjälp av loggbok, men framförallt i planering av undervisningen. Lärarna har stöd av IT i undervisningen samtidigt som behovet av förbättringar av IT uttalas. Förbättringsbehov är bättre telefoner och att uppgradera abonnemang. Detta är en fråga som enheten inte själv äger.

Elevernas inflytande och ansvar

Förbättringsområde:

Visa upp fler genrer, Ta med elever på konserter och kulturskolekonserter. Stärka elevens inflytande genom att eleven leder och får prova att kommentera och leda. Fortsatt utveckla ensemblespel så att eleven utvecklas socialt och konstnärligt.

Åtgärder:

Hitta olika sätt att motivera eleverna utifrån deras egen kunskap och personlighet. Dessa frågor tas upp i pedagogiskt forum samt i ämneslag samt gemensamma möten , i konsertverksamhet och uppsökande verksamhet.

Styrning och ledning

Förbättringsområden:

*Att lärarna känner till Kulturskolans mål, att lärarna känner sig delaktiga i verksamhetsutvecklingen samt att de har goda möjligheter till kompetensutveckling.
Administrativa sysslor upplevs av vissa lärare som en börda.*

Åtgärder:

att på APT och gemensamma möten engagera lärare och personal i verksamhetsfrågorna och planering samt verka för kompetensutveckling genom bl.a. CÄL-grupperna. Utbilda lärarna i administrativa funktioner av läraryrket.

Lise-Lotte Axelsson 2013-11-28

Åtgärdsplan för Våga Visa rapport Kulturskolan Resurscentret 2012.

Skolans starka sidor som är beskrivna i rapporten är viktiga att bevara.

Vi fortsätter att värna om handledningen för Resurscentrets pedagoger och nätverksträffarna för hela Kulturskolan som under 2013 åter har kommit igång. Resurscentret finns som stödenhet för Kulturskolans lärare med råd, stöd och handledning.

Genom flytten av Resurscentret hösten 2014 kommer vi även att få tillgång till ännu bättre utrustade lokaler som ger mer möjligheter att ta emot fler elever med svåra funktionsnedsättningar.

Sist men inte minst bevara den respekt, flexibilitet och arbetsglädje som finns i personalgruppen och som bidrar till att eleverna känner sig trygga och engagerade.

Utvecklingsområden:

Utveckling och lärande

"Information till föräldrar"

Åtgärder:

Vi arbetar ständigt med att förbättra information till föräldrar och att göra den lättläst samt att ge mer feedback och sammanfattning av terminen till föräldrarna. En föräldrapanel startar våren 2014 för att få föräldrars synpunkter för att kunna förbättra undervisningen och vår verksamhet.

Styrning och ledning

"Dokumentation av elevärenden"

Åtgärder:

Individuella handlingsplaner finns hos varje lärare för eleverna och diskussioner förs om man ska göra det på ett enhetligt sätt eller om det ska fortsätta vara individuellt utformade planer.

"Enhetschefens deltagande i lektioner och konserter etc. "

Åtgärder:

Att delta i verksamheten genom lektionsbesök och föreläsnings/konsert/utställningsbesök gör enhetschef och biträdande enhetschef så ofta som man kan. Tyvärr kan man som chef inte delta i den utsträckning som man själv önskar då tiden inte räcker till.

E-systemet,

Åtgärder:

De farhågor som personalen på Resurscentret hade inför det nya anmälningssystemet har försvunnit. Nu pågår ett arbete i hela kulturskolan med hur man ska förbättra kurskatalogen och utbudet. Lärarna och enhetens administration hjälper de föräldrar och elever som har problem med att anmäla sig på nätet.

Nätverksträffar

Åtgärder:

Nätverksträffarna har kommit igång under 2013. Under våren hölls en föreläsning om autism och en dansworkshop. Personal har även besökt några av de centrala ämneslagen och hållit föredrag om autism/adhd. I augusti höll RC i en heldag för hela Kulturskolan med föredrag, workshops,

filmvisning och konsert allt utifrån elevens perspektiv. Under 2014 kommer arbetet att intensifieras med workshops och föreläsningar i samarbete med Kulturskolans centrala ämneslag.

Prioritering av planeringstid

Åtgärder:

Den här punkten hittade jag inte något exempel på i rapporten och vet inte riktigt vad man menar. Resurscentrets pedagoger har mer planeringstid i sitt schema än övriga pedagoger på Kulturskolan och de samarbetar ständigt med varandra.

Samarbete med enheten Kungsholmen

Åtgärder:

Resurscentret är till för alla i Kulturskolan och råd och stöd ges till de som behöver det och vill ha oavsett enhetstillhörighet.

Anna-Karin Nelzén

Tf. enhetschef

2014-01-09